Schiermonnikoog,

eiland in beweging

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave....2
Aanbiedingsbrief....5
Jaarverslag....9
Programma 1 - Sociaal....10
1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn....10
Volksgezondheid....10
Zorg en Welzijn....13
1.2 Onderwijs en jeugd....16
Onderwijs....16
Jeugd....20
1.3 Werk en inkomen....22
1.4 Sport en Cultuur....24
Sport....24
Cultuur....27
1.5 Mutaties reserves programma 1....29
Recapitulatie programma 1 Sociaal....30
Uniforme beleidsindicatoren programma 1....31
Programma 2 - Leefomgeving....36
2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen....36
Bestemmingsplannen....36
Wonen en volkshuisvesting....40
2.2 Verkeer en vervoer....44
2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu....48
Duurzaamheid....48
Natuur....55
2.4 Fysieke leefomgeving....59
2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving....65
2.6 Openbare orde en veiligheid....68
2.7 Mutaties reserves programma 2....74
Recapitulatie programma 2 Leefomgeving....75
Uniforme beleidsindicatoren programma 2....76
Programma 3 - Economie en werkgelegenheid....78
3.1 Toerisme en recreatie....78
Strand....78
Toeristisch product....81
3.2 Jachthaven....83
3.3 Mutaties reserves programma 3....86

Recapitulatie programma 3 Economie en werkgelegenheid 87
Programma 4 - Burgers en bestuur 88
4.1 Burgerparticipatie 88
4.2 Bestuur 90
4.3 Dienstverlening 94
4.4 Mutaties reserves programma 4 97
Recapitulatie programma 4 Burgers en bestuur 98
Programma 5 - Financiering en belastingen 99
5.01 Lokale heffingen 99
5.02 Algemene uitkering 100
5.03 Dividend 101
5.04 Financieringsfunctie 102
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen 103
5.06 Overhead 104
5.07 Heffing VPB 106
5.08 Onvoorzien 107
5.09 Saldo van baten en lasten voor bestemming 108
5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen 109
Recapitulatie programma 5 Financiering en belastingen 110
Uniforme beleidsindicatoren programma 5 111
Paragrafen 112
Lokale heffingen 112
Onderhoud kapitaalgoederen 116
Bedrijfsvoering 118
Sociaal domein 126
Grondbeleid 129
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 132
Financiering 140
Verbonden partijen 144
Continuïteit 156
Fraude 156
Openbaarheid 157
Jaarrekening 158
Overzicht baten en lasten 159
Rechtmatigheidsverantwoording 160
Grondslagen van de financiële verslaglegging 161
Balans en toelichting 166
Gebeurtenissen na balansdatum 183
Overzicht baten en lasten per programma per taakveld 184
Bijlagen 186

Incidentele baten en lasten 186
Staat van investeringen 187
Onvoorziene uitgaven 188
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 189
Topfunctionarissen bezoldigingsoverzicht 190
SISA 192
Vaststellingsbesluit 212

Aanbiedingsbrief

Inleiding

Met trots presenteren wij u de gemeentelijke jaarrekening 2024, waarin wij terugblikken op een jaar vol uitdagingen, kansen en belangrijke ontwikkelingen.
In een tijd waarin mondiale gebeurtenissen ons lokaal blijven beïnvloeden, biedt deze jaarrekening inzicht in de financiële gezondheid en de resultaten van ons beleid.

Het jaar 2024 kenmerkte zich door vele mondiale en nationale ontwikkelingen. Geopolitieke spanningen en de voortdurende gevolgen van klimaatverandering hebben ons dagelijks leven en de lokale economie beïnvloed. Tegelijkertijd verandert de rol van de overheid, waarbij het kabinet zich richt op belangrijke thema's zoals groene economie, wonen, stikstofproblematiek en migratiebeleid. Nationale beleidskeuzes hebben directe gevolgen voor onze gemeente, waarin wij geconfronteerd worden met uitdagingen op het gebied van woningbouw, ruimtelijke ontwikkeling, zorg en welzijn, behoud natuurwaarden, etc.

De maatschappelijke vraagstukken waarmee wij te maken hebben zijn veelzijdig. De stijgende kosten van levensonderhoud vormen een serieuze zorg voor veel inwoners en de druk op de woningmarkt blijft groot. De behoefte aan betaalbare huur- en koopwoningen is urgent. Als gemeente doen wij ons uiterste best om deze uitdagingen aan te pakken.
Het verheugt ons dan ook om u te informeren dat we in 2024 met succes diverse initiatieven zijn gestart, waar u in deze brief over wordt geïnformeerd.
De inspanningen waren - en zijn niet alleen gericht op het verlichten van de huidige druk op onze inwoners, maar ook op het bouwen aan een veerkrachtige toekomst voor onze gemeente.

De planning en control cyclus van een begrotingsjaar wordt afgesloten met de jaarrekening. Daarin wordt teruggekeken op dat jaar en wordt een totaalbeeld geschetst van de stand van zaken vanuit zowel inhoudelijk als financieel perspectief. Dat gebeurt aan de hand van de voornemens die waren neergelegd in de begroting. We blikken nu dus terug op de begroting van 2024. In het tweede deel van deze aanbiedingsbrief gaan we in op de hoofdlijnen van de financiën en op het rekeningsaldo. In dit eerste deel gaan we voornamelijk in op het inhoudelijk resultaat: wat hadden we ons voorgenomen, wat hebben we in hoofdlijnen gedaan en welke verbeterpunten kunnen we benoemen.

Inhoudelijke resultaten

Alle onderwerpen waaraan we werken zijn uiteraard belangrijk. Een paar daarvan lichten wij er toch graag uit, omdat daarop in 2024 enkele belangrijke politiek-bestuurlijke mijlpalen zijn bereikt.
Voor een nadere toelichting van deze en de andere onderwerpen wordt verwezen naar de beschrijvingen bij de programma's verderop in de jaarrekening.

- De Woonvisie is vastgesteld. Met het vaststellen van de woonvisie is door de raad ook een zorgvisie voor de komende jaren vastgesteld. Onderdeel van deze visie is het organiseren van lokale, passende ondersteuning. Daarom hebben we voorbereidingen getroffen om een dagcentrum te openen op Schiermonnikoog en zijn we begonnen met het ontwikkelen van mantelzorgondersteuning. Met de Sportraad hebben we het lokaal Sportakkoord herzien en van nieuwe energie voorzien.
- De planontwikkeling voor woningbouw op diverse inbreidingslocaties heeft in 2024 een doorstart gemaakt. Voor de planontwikkeling hebben wij in 2024 gekozen om door middel van een projectmatige aanpak de vaart er in te houden. Tijdens de planontwikkelfase wordt een locatie uitgewerkt, inclusief bestemmingsplannen en vergunningen. We hebben er voor gekozen om de woonvraag voor de verschillende doelgroepen zoals vastgelegd in de Woonvisie en de diverse potentiële (inbreidings)locaties integraal en robuust naar de toekomst uit te werken, zodanig dat keuzes voor de éne locatie aansluiten bij keuzes van andere locaties. Hiervoor hebben wij een projectleider aangetrokken die zich volledig kan focussen op deze taak.
- De huisvestingsverordening is herzien. Op verzoek van de raad is aanvullend beleid ontwikkeld om het voor inwoners mogelijk te maken de actuele waarde van de woning vast te stellen alvorens de woning al dan niet vruchteloos te koop te zetten. Hiervoor heeft het college beleidsregels opgesteld.
- We hebben ambtelijk en bestuurlijk inzet geleverd op het Programma Aansluiting Wind op Zee, zodanig dat we goed op de hoogte zijn van de inhoud en de planprocedures en steeds aan de bestuurlijke tafel zitten. Bestuurlijk is geïnvesteerd in regionale bestuurlijke samenwerking en is de inzet gericht op aandacht voor de schade voor het eiland en het Wantij met de Schiermonnikoog Wantijroute en dat het alternatief – de tunnelvariant – voor mens en

milieu minder schadelijk is en toekomstbestendiger.

- Het project Aardgasvrij heeft zich enerzijds gericht op onderzoek naar de beste techniek om gasloos te wonen. Een actieve participatie- en communicatieaanpak heeft ertoe geleid dat vele inwoners de mogelijkheid hebben gekregen om hun ideeën en mening te delen. Daarnaast hebben onze energiecoaches vele adviezen op het gemeentehuis of bij mensen thuis gegeven over verduurzamingsmogelijkheden.
- De inspiratiegidsen voor de overtuinen en verduurzamen van het beschermd dorpsgezicht zijn vastgesteld. Hiermee bieden wij inwoners inspiratie en kaders voor initiatieven.
- Met het vaststellen van herstelbesluit Verbrede reikwijdte zijn de ruimtelijke kaders geactualiseerd.
- Een ingewikkelde ambitie is het opstellen van een kadernota voor economisch gebruik van het strand. Tijdens de analysefase ontdekten we hoe complex de verschillende grondposities zijn, dat we te maken hebben met ingewikkelde regels en dat er veel partijen zeggenschap hebben. Doordat we begin 2024 de bezetting op orde hebben gekregen in het ruimtelijke domein en onze organisatie hebben versterkt met juridische expertise hebben we flinke stappen kunnen zetten in ontwikkeling van de strandnota.
- Voor de kinderen wordt hun grote droom binnenkort gerealiseerd. De planuitwerking voor een skatebaan heeft geresulteerd in een keuze voor een locatie, waarbij de toekomstige gebruikers, omwonenden en andere belanghebbenden zijn betrokken.
- Het mag als een groot bestuurlijk succes worden aangemerkt dat we 10 miljoen euro toegekend hebben gekregen vanuit het Europese gebiedsinvesteringsfonds. De tweede helft van 2024 stond dan ook in het teken om een stevige organisatie neer te zetten, zodat deze 10 miljoen weloverwogen en zorgvuldig binnen de daarvoor gestelde kaders wordt weggezet. Er is een projectenregisseur aangesteld. Er is gedegen studie gemaakt van de bestemming van deze subsidie, inwonersparticipatie is in de steigers gezet en een projectplan is opgesteld. Ook zijn raad en inwoners via verschillende communicatiekanalen geïnformeerd.
- Op het gebied van OOV is een belangrijke stap gezet. Voor de crisisorganisatie is het relevant dat er voldoende Officieren van Dienst Bevolkingszorg beschikbaar zijn. Van de drie namen we afscheid van twee. Intussen zijn er 8 medewerkers bereid gevonden deze belangrijke rol op te pakken en zich daarvoor op te leiden. In 2024 zijn we bezig geweest met het voorbereiden van het slaan van nieuwe calamiteitenputten voor de brandweer, in samenwerking met Defensie.
- In de samenwerking met de andere Waddeneilanden wordt gewerkt aan het Programma Waddeneilanden, op basis waarvan de regiodeal is toegekend. In het gezamenlijk programma zijn vijf programmalijnen beschreven: Goed Wonen en Leven, Toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen, Optimaal bereikbaar en verbonden, Duurzame energie en Circulaire economie. De stuurgroep besluit over de voorgestelde projecten. In 2024 is 1 miljoen euro toegekend voor de bouw van het LOC, het Leer- ontwikkelcentrum (LOC) voor alle kinderen van 0-16 jaar en de Schier Academy.
- Omdat de waddendijk en een deel van de duinen niet meer voldoen aan de eisen worden er onder leiding van Wetterskip Fryslân en de provincie plannen opgesteld voor de duik en duinversterking in het project 1Eilaun. Hierin werken Provincie, Wetterskip, Rijkswaterstaat, Gemeente en Boerenbelang aan een voorkeursalternatief voor klimaatbestendige dijk en duinen.
- Op internationale vrouwendag is het vrouwenontbijt georganiseerd waarvoor wederom veel belangstelling voor was.
- In 2024 is een nieuwe kinderburgemeester verkozen.

Organisatie

In het afgelopen jaar hebben we volop ingezet op organisatieontwikkeling, gebaseerd op ons koersdocument Samen Vliegen. Deze koers voor de organisatieontwikkeling is met eigen kracht via een bottomup-aanpak tot stand gekomen. We hebben diverse workshops georganiseerd met onze medewerkers om samen onze visie, missie en kernwaarden (verbindend, veerkrachtig en vooruitstrevend) te versterken en te vertalen naar vier strategische pijlers: het op peil houden van de dienstverlening, ambtelijk-bestuurlijke samenwerking, een op orde zijnde interne organisatie en geïnspireerde, gemotiveerde medewerkers. Daarnaast hebben we een organisatiestructuur geïntroduceerd, inclusief teamindelingen en een coördinerende en leidinggevende rol voor parttime teamleiders. Om de veiligheid en het welzijn van ons personeel te waarborgen, is onder andere een ARBO-commissie gestart, een app voor buitendienstmedewerkers geïnstalleerd en periodiek medisch onderzoek aan alle medewerkers aangeboden. Interne communicatie is bevorderd door het introduceren van Intranet en de eerste OR van de gemeente Schiermonnikoog is geïnstalleerd.
De dienstverlening die door andere gemeenten aan ons wordt geboden is onder de loep genomen. Dit vraagt permanent aandacht. Gebleken is dat er nog geen overeenkomst was gesloten tussen de gemeente Noardeast-Fryslân en de gemeente Schiermonnikoog. Er is in 2024 gestart met het opstellen van deze overeenkomst.
De DVO's met de andere eilanden zijn geëvalueerd en onze gemeente is in 2024 trekker geworden van de DVO

Deltaprogramma. De andere eilanden financieren via de verdeelsleutel onze uren. Het contact met de gemeente Leeuwarden is aangehaald in verband met hun werkzaamheden voor ons op het gebied van de basisregistraties. In 2024 is besloten om de salarisadministratie bij de gemeente Ameland onder te brengen. Deze werd al jaren door de gemeente Noardeast-Fryslân verzorgd. Ook is in 2024 afscheid genomen van inhuur op HR-advies. Deze taken zullen ook door de gemeente Ameland voor ons worden verzorgd.
We organiseerden een zomerfeest en boden twee in-company trainingen aan. Verhoudingen en Kaders, die ging over wat het betekent om te werken bij een gemeente. En Positie en Communicatie, die medewerkers helpt om te gaan met toenemende fysieke, emotionele en sociale druk.
Een externe projectleider begeleidt ons bij het opstellen van een dienstverleningsvisie, terwijl een bureau werd geselecteerd om een onderzoek te doen naar de uitvoeringskracht van de organisatie.
Professionalisering blijft essentieel om het werk inspirerend te houden, talent te binden en boeien, aantrekkelijk werkgeverschap te stimuleren en onze processen te optimaliseren, zodat we onze capaciteit optimaal kunnen benutten.

2. Financieel

De primitieve begroting sloot op een klein positief saldo van € 52.768.

In 2024 hebben we de gemeenteraad tussentijds geïnformeerd over de voortgang door middel van de Zomer- en Herfstnota.
De lente- en herfstnota geven inzicht in de financiële stand van zaken, de zomernota is vooral een uitvoerige inhoudelijke voortgangsrapportage. Waar de lentenota inzicht bood op basis van inkomsten en uitgaven van de eerste drie maanden van het jaar, geeft de herfstnota dit inzicht op basis van de eerste negen maanden. Met de vaststelling van de jaarrekening in het voorjaar van 2025 wordt het financiële jaar 2024 afgesloten.

Uit de voorliggende jaarrekening blijkt dat het jaar 2024 wordt afgesloten met een positief rekeningsaldo van € 279.195 (2023: positief resultaat van € 20.598). Volgens de begroting (na de herfstnota) hadden we een positief saldo verwacht van € 292.841, een verschil van € 13.646.
Onderstaand is de verschillenverklaring opgenomen van het verschil tussen het rekeningsaldo en het begrote saldo.

	Begrotingssaldo in €
Leges Wabo	180.000
Treasury (rente)	165.000
Onderwijsachterstandenbeleid	50.000
WMO	-/- 92.000
Inloop GGZ	-/- 76.000
Openbare orde	22.000

Diverse	30.000
Totaal	279.000

In bovenstaand overzicht zijn zoals gezegd alleen zaken meegenomen die het rekeningsaldo beïnvloeden.
Zo staan baten en lasten die vóór bestemming verrekend worden met een reserve of een voorziening niet in bovenstaand overzicht, want deze zijn budgetneutraal.

Bestemming rekeningresultaat 2024:
Voorgesteld wordt om het voordelig rekeningresultaat van € 278.625 toe te voegen aan de algemene reserve.

Schiermonnikoog,

eiland in beweging

Jaarverslag 2024

Programma 1 - Sociaal

1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn

Volksgezondheid

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. **3.4** Tegen 2030 de vroegtijdige sterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen **3.5** De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol	De gemeente wil bevorderen dat inwoners een gezonde leefstijl naleven.	Zorgdragen voor de basis openbare gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg, inclusief lokale speerpunten via de inzet van een aanvullend pakket, samenwerking met het gebiedsteam, VNN, maatschappelijk werk, GGD en andere relevante partijen.		
		Uitbreiden van de werkzaamheden van de combinatiefunctionarissen sport, bewegen & preventie ten behoeve van alle inwoners. Uitvoeren van het herijkte Lokale Sportakkoord, het versterken van het programma ‘’Jongeren Op Gezond Gewicht’’ (JOGG), het uitvoeren van het plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord. Daarnaast samenwerking (blijven) zoeken met Zorg & Welzijn, het onderwijs en de sportverenigingen.		
		In samenwerking met de Gezonde Leefstijl werkgroep en VNN, en onder leiding van het Trimbos Instituut een aanpak middelengebruik ontwikkelen. Het bieden van preventie- en voorlichtingsactiviteiten in samenwerking met o.a. maatschappelijk werk, VNN, Wmo en Zorg & Welzijn. Het voortzetten		Er worden preventie- en voorlichtingsactiviteiten aangeboden met en door de verschillende samenwerkingspartners. Er is geen aanpak middelengebruik ontwikkeld.

		van het ambulante werk van VNN op Schiermonnikoog.		

Verbonden Partijen in dit thema

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit thema werkzaamheden uitvoeren. Per verbonden partij is aangegeven aan welke gemeentelijke doelstelling zij een bijdrage levert.

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Veiligheidsregio Fryslân	De VRF voert door inzet van de GGD en JGZ een aantal wettelijke taken voor onze gemeente uit op gezondheidsterrein (Wet Publieke Gezondheid). Hierbij gaat het om advies (o.a. monitoring), zorg (o.a. infectieziekten bestrijding), crisisbeheersing, gezondheidsbevordering, jeugdgezondheidszorg, uitvoering inspectie kinderopvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, lijkschouw.
GR Waddeneilanden	Kennisuitwisseling
Maatschappelijk Werk de Kaai	Ambulant werk
Verslavingszorg Noord-Nederland	Ambulant werk
Sport Fryslân	Inzet buurtsportcoördinator & buurtsportcoach

In de paragraaf verbonden partijen staat de basisinformatie per verbonden partij.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD111	**1.1 /1 Volksgezondheid**			
6714106	6714106 Openbare gezondheidszorg	37.470	0	37.470
Lasten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD111	**1.1 /1 Volksgezondheid**			
6341103	6341103 Destructie	-469	-469	0
6714106	6714106 Openbare gezondheidszorg	-94.992	-60.556	-34.436
6723153	6723153 Ontsmetting en ongediertebestrijding	-10.906	-11.480	574
Totaal 1.1 /1 Volksgezondheid		**-106.368**	**-72.505**	**-33.863**
Resultaat		**-68.898**	**-72.505**	**3.607**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6714106 Openbare gezondheidszorg: de overschrijding is ontstaan door de ontvangen SPUK-GALA-uitkeringen w.o. valpreventie	I	€ 37.470

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6714106 Openbare gezondheidszorg: de overschrijding is ontstaan door doorbetaling van de SPUK-GALA-uitkering w.o. valpreventie	I	-€ 34.436

Zorg en Welzijn

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden **Doel 10** Dring ongelijkheid in en tussen landen terug. **Doel 17** Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling.	Zorgen dat (oudere) eilanders zo lang mogelijk op Schiermonnikoog kunnen blijven wonen met alle zorg die zij daarbij nodig hebben.	In gesprek blijven met relevante partijen (o.a. huisarts, thuiszorg, Zorg & Welzijn) om de zorg op Schiermonnikoog zo goed mogelijk in te richten. De resultaten van de woonzorgvisie gebruiken om tot een voorstel te komen betreffende een toekomstbestendig zorglandschap, waarbij speciale aandacht is voor de oudere eilanders.		De gebiedsinvestering "Buitenkans" heeft middels het project "Zorg op het eiland" een versnelling gegeven aan de ontwikkelingen in de woonzorgvisie. Een voorstel richting een toekomstbestendig zorglandschap volgt in de loop van 2025.
		De samenwerking blijven zoeken met de verschillende Waddeneilanden, buurgemeente Noard-East Fryslân en het samenwerkingsverband Sociaal Domein Fryslân. Daarnaast op basis van de woonzorgvisie relevante marktpartijen betrekken, naast de zorgpartijen waar we al overleg mee voeren.		
3.8 Zorgen voor een universele gezondheidsdekking, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële	Maatschappelijke deelname, zelfredzaamheid en participatie van de inwoners van Schiermonnikoog.	Bieden van maatwerkvoorzieningen middels ondersteuning uit de Wmo (hulp bij het huishouden, begeleiding, vervoer, hulpmiddelen, woningaanpassingen). Het garanderen van laagdrempelige toegang tot zorg door intensieve samenwerking met o.a. maatschappelijk werk, VNN en Zorg & Welzijn.		

geneesmiddelen en vaccins voor iedereen. **10.2** Tegen 2030 de sociale, economische en politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen, ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status. **17.17** Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.		Op basis van de resultaten uit de woonzorgvisie en de opdracht vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord waar mogelijk de inloopvoorziening verbreden en/of uitbreiden.		
		Contacten en samenwerkingen onderhouden met burgers, onderwijsinstellingen, bedrijven, zorgorganisaties en partijen, culturele instellingen en verschillende overheden.		

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD112	**1.1 /2 Zorg en Welzijn**			
6602110	6602110 SPUK Integraal Zorg Akkoord FrIZA vervalt 2025	86.819	0	86.819
6662105	6662105 WMO Huishoudelijke verzorging	7.317	0	7.317
6670027	6670027 Huishoudelijke hulp toelage	0	6.000	-6.000
6671001	6671001 Gebiedsteam informatie en advies	0	5.935	-5.935
Totaal 1.1 /2 Zorg en Welzijn		**94.136**	**11.935**	**82.201**
Lasten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD112	**1.1 /2 Zorg en Welzijn**			
6602110	6602110 SPUK Integraal Zorg Akkoord FrIZA vervalt 2025	-87.389	0	-87.389
6614007	6614007 Tegemoetkoming chronisch zieken CER	-2.403	-2.403	0
6661000	6661000 Maatwerkvoorzieningen Natura materieel WMO hulpm	-5.301	-27.736	22.435
6661001	6661001 WMO Woonvoorzieningen	-13.710	-40.668	26.958
6662004	6662004 WMO collectief vervoer	-42.636	-37.480	-5.156
6662009	6662009 WMO Zorg in natura	-15.206	-40.101	24.895
6662105	6662105 WMO Huishoudelijke verzorging	-121.380	-138.912	17.532
6662106	6662106 Dagbesteding WMO	-976	-1	-975

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
6662108	6662108 Inloopfunctie GGZ	-350	-1	-349
6662110	6662110 Overige maatwerkarrangementen WMO	-5.367	-1	-5.366
6663002	6663002 Inloop GGZ	-759	-77.514	76.755
6663003	6663003 Maatschappelijke en vrouwenopvang WMO	1.167	-1	1.168
6671001	6671001 Gebiedsteam informatie en advies	-47.412	-53.978	6.566
Totaal 1.1 /2 Zorg en Welzijn		**-341.722**	**-418.796**	**77.074**
Resultaat		**-247.586**	**-406.861**	**159.275**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6602110 Spuk FrlZA: verschil is veroorzaakt door ontvangen SPUK-gelden. voor o.m. loonkosten.	I	€ 86.819

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6602110 Spuk FrlZA: verschil is veroorzaakt door doorbetaling van de Spuk-gelden, voor o.m. loonkosten	I	-€ 87.389
6661000 Maatwerkvoorzieningen Natura materieel WMO hulpmiddelen.: er zijn minder hulpmiddelen verstrekt dan was geraamd.	I	€ 22.435
6661001 WMO woonvoorzieningen: er zijn minder aanvragen geweest dan was voorzien.	I	€ 26.958
6662009 WMO Zorg in natura: er zijn minder aanvragen voor zorg geweest dan was geraamd.	I	€ 24.895
6662105 WMO Huishoudelijke verzorging: er zijn minder aanvragen geweest dan was voorzien.	I	€ 17.532
6663002 Inloop GGZ: Gemaakte kosten voor preventie zijn weggeschreven onder incidentele gelden vanuit het GALA-akkoord. Dit levert een voordeel op de jaarrekening op.	I	€ 76.755

1.2 Onderwijs en jeugd

Onderwijs

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. **4.1** Er tegen 2030 voor zorgen dat alle kinderen op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten. **4.2** Er tegen 2030 voor zorgen dat alle kinderen op vroege leeftijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school zodat ze klaar zijn voor het basisonderwijs. **4.3** Tegen 2030 voor iedereen gelijke toegang garanderen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit. **4.4** Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met	Goed onderwijs waarbij de jeugd van 0-16 zich ononderbroken kan ontwikkelen op het eiland door het bieden van een doorgaande leerlijn, zowel pedagogisch als didactisch, van 0-16 jaar.	Onderwijsaanbod handhaven, ondersteunen en daar waar nodig verbreden in het Leer- en ontwikkelcentrum 0-16 jaar.		In 2024 is een pedagogische en didactische visie ontwikkeld op de doorlopende leerlijn 0-16. De implementatie van de visie door de scholen is gestart en is een continu proces.
		Voortzetten van het proces om te komen tot een multifunctioneel nieuw schoolgebouw van 0-16 jaar.		De bouw van het LOC is in het voorjaar 2024 gestart. De oplevering is gepland in juli 2025.
		Ondersteunen in onderwijs op maat voor ieder kind.		Op de scholen wordt passend onderwijs geboden.
		Bijdragen in de exploitatie van de kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang.		De gemeente heeft in 2024 een incidenteel geraamd bedrag van €36.273 bijgedragen aan de exploitatie van de kinderopvang, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang.
		Investeren in de kwaliteit van de voorschoolse educatie.		Via middelen uit het onderwijsachterstandenbeleid zijn materialen aangeschaft en is deskundigheid ingezet ter ondersteuning van de kwaliteit van voorschoolse educatie.
		Het signaleren, bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden voor kinderen van 0-13 jaar.		Tweemaal per jaar wordt in het basisonderwijs bij de leerlingen een toets afgenomen om het niveau van taal en rekenen te monitoren.

inbegrip van technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven. **4.a** Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.				Met behulp van middelen uit het onderwijsachterstanden-beleid worden materialen aangeschaft en deskundigheid ingezet om onderwijsachterstanden te bestrijden en voorkomen.
		Zorgdragen voor het bestuur van openbare basisschool Yn de mande.		In 2024 hebben tien bestuursvergaderingen plaatsgevonden.
		Handhaven en actualiseren van de vervoersregeling voor leerlingen aan de wal, onder andere naar het Dockinga College in Dokkum.		In schooljaar 2024-2025 maken 5 leerlingen gebruik van leerlingenvervoer.
Doel 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen.	Schier Academy biedt eilander studenten én nieuwkomers de kans om op het eiland een opleiding op mbo niveau 2 of 3 te volgen. Het zorgt daarmee voor een uitbreiding van het onderwijskundig aanbod op het eiland met een opleiding die goed aansluit bij de lokale situatie.	Onderzoeken hoe het onderwijsaanbod van de Academy toekomstbestendig gemaakt kan worden en inventariseren of het aanbod in de toekomst verbreed kan worden. Momenteel richt de opleiding zich op de horeca en gastheerschap. Dit maakt ook onderdeel uit van de programmalijn “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de Regio Deal.		Vanuit de regiodeal is eind 2024 een projectleider aangesteld die zich zal bezighouden met de toekomstbestendigheid en mogelijke verbreding van het onderwijsaanbod van de Schier Academy. Uiteraard gebeurt dit in nauwe afstemming met het bestuur van Stichting Trochsatter en de onderwijsinstelling.
		Schier Academy zal een plek krijgen in het nieuwe Leer en Ontwikkelcentrum.		In afstemming met het voortgezet onderwijs zal de Schier Academy wekelijks gebruik maken van een leslokaal.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	In stand houden kwalitatief goede scholen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD121	**1.2 /1 Onderwijs**			
6420104	6420104 Gymnastiekonderwijs Basisonderwijs openbaar en bi	846	2.061	-1.215
6420154	6420154 Overige voorzieningen	-171	3.620	-3.791
6420204	6420204 Openbaar basisonderwijs voorzieningen	39.596	36.500	3.096
6420500	6420500 Exploitatie Samenwerkingsschool Yn de Mande	1.408.439	597.662	810.777
6421104	6421104 Huisvesting Basisonderwijs openbaar en bijzonder	0	0	0
6440104	6440104 Overige voorzieningen	297	724	-427
6461104	6461104 Huisvesting leer en ontwikkelcentrum LOC	0	0	0
6480104	6480104 Onderwijsbegeleiding	63.029	62.330	699
6480154	6480154 Overige onderwijsvoorzieningen	3.794	8.000	-4.206
6480304	6480304 Buurtsportcoach onderwijs	31.216	8.875	22.341
Totaal 1.2 /1 Onderwijs		**1.547.047**	**719.772**	**827.275**
Lasten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD121	**1.2 /1 Onderwijs**			
6420104	6420104 Gymnastiekonderwijs Basisonderwijs openbaar en bi	-16.224	-20.380	4.156
6420154	6420154 Overige voorzieningen	-4.800	-10.300	5.500
6420204	6420204 Openbaar basisonderwijs voorzieningen	-72.099	-65.522	-6.577
6420500	6420500 Exploitatie Samenwerkingsschool Yn de Mande	-1.402.367	-579.994	-822.373
6421104	6421104 Huisvesting Basisonderwijs openbaar en bijzonder	-52.054	-55.103	3.049
6440104	6440104 Overige voorzieningen	-8.758	-10.667	1.909
6441104	6441104 Huisvesting voortgezet onderwijs openbaar en bijz	-20.888	-20.868	-20
6461104	6461104 Huisvesting leer en ontwikkelcentrum LOC	0	0	0
6480104	6480104 Onderwijsbegeleiding	-128.175	-78.045	-50.130
6480154	6480154 Overige onderwijsvoorzieningen	-60.591	-70.837	10.246
6480304	6480304 Buurtsportcoach onderwijs	-10.032	-22.250	12.219
6650106	6650106 Peuterspeelzaal en kinderopvang	-32.654	-30.253	-2.401
6650156	6650156 Toezicht peuterspeelzaal	-37	-3.000	2.963
Totaal 1.2 /1 Onderwijs		**-1.808.679**	**-967.219**	**-841.460**
Resultaat		**-261.632**	**-247.447**	**-14.185**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6420500 Exploitatie Samenwerkingsschool Yn de Mande: verrekening met hogere uitgaven. Bij de begroting waren de cijfers voor de school nog niet bekend. Dit is gecorrigeerd bij de jaarrekening hetgeen een hogere bate (van het rijk) oplevert door hogere kosten.	I	€ 810.777
6480304 Buurtsportcoach onderwijs: Kosten voor de buurtsportcoach zijn weggeschreven onder incidentele gelden vanuit het GALA-akkoord. Dit levert een positief resultaat op in de jaarrekening.	I	€ 22.341

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6420500 Exploitatie Samenwerkingsschool Yn de Mande: verrekening met hogere inkomsten. Bij de begroting waren de cijfers voor de school nog niet bekend. Dit is gecorrigeerd bij de jaarrekening hetgeen een hogere last oplevert wat vergoed wordt door het rijk.	I	-€ 822.373
6480104 Onderwijsbegeleiding: er is een subsidie verstrekt i.h.k.v. onderwijsachterstandenbeleid.	I	-€ 50.130
6480154 Overige onderwijsvoorzieningen: het leerlingenvervoer valt lager uit dan geraamd.	I	€ 10.246
6480304 Buurtsportcoach onderwijs: Kosten voor de buurtsportcoach zijn weggeschreven onder incidentele gelden vanuit het GALA-akkoord. Dit levert een positief resultaat op in de jaarrekening.	I	€ 12.219

Jeugd

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	Jongeren op Schiermonnikoog groeien veilig en gezond op tot volwassenen.	Binnen de sportraad organiseren we activiteitenaanbod naar behoefte.		
		We stimuleren een gezond voedselaanbod op school en in sportkantines.		
		We voeren het integraal preventie- en gezondheidsplan (GALA) uit, waaronder de ketenaanpakken. We blijven inzetten op preventie en (mentale) gezondheid, door samen te werken met o.a. de werkgroep Gezonde Leefstijl. We zetten in op een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen.		
		We zorgen voor structurele borging van het jeugd en jongerenwerk.		
Doel 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen.	Schier Academy biedt eilander studenten én nieuwkomers de kans om op het eiland een opleiding op mbo niveau 2 of 3 te volgen. Het zorgt daarmee voor een uitbreiding van het onderwijskundig aanbod op het eiland met een opleiding die goed aansluit bij de lokale situatie.	Onderzoeken of het aanbod aan opleidingen in de toekomst verder verbreed kan worden. Momenteel richt de opleiding zich op de horeca en gastheerschap. Dit maakt ook onderdeel uit van de programmalijn “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de RegioDeal.		Vanuit de regiodeal is eind 2024 een projectleider aangesteld die zich zal bezighouden met de toekomstbestendigheid en mogelijke verbreding van het onderwijsaanbod van de Schier Academy. Uiteraard gebeurt dit in nauwe afstemming met het bestuur van

				Stichting Trochsatter en de onderwijsinstelling.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Lasten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD122	**1.2 /2 Jeugd**			
6663005	6663005 Jeugdbescherming	0	-1	1
6663007	6663007 Jeugdreclassering	0	-1	1
6672021	6672021 Jeugdhulp zonder verblijf begel en pers verzorg	0	-44.000	44.000
6672022	6672022 Jeugdhulp zonder verblijf behandeling	0	-1	1
6672023	6672023 Jeugdhulp dagbesteding	0	-1	1
6672024	6672024 Jeugdhulp zonder verblijf overig	-140.618	-109.685	-30.933
6672025	6672025 Pleegzorg	0	-1	1
6672026	6672026 Gezinsgerichte jeughulp	0	-1	1
6672027	6672027 Jeughulp met verblijf overig	0	-1	1
6672028	6672028 Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	-1	1
6672029	6672029 Jeugdhulp crisisLTAGGZverblijf	0	-1	1
6672030	6672030 Gesloten plaatsing	0	-1	1
6672031	6672031 PGB Jeugdzorg ALLEEN DOORBELASTING UREN	-6.799	-6.799	0
6682001	6682001 Ind voorzien natura Jeugd ALLEEN DOORBELUREN	-11.451	-11.451	0
6715107	6715107 Jeugdgezondheidszorg CJG ALLEEN DOORBELUREN	-1.323	-1.323	0
Totaal 1.2 /2 Jeugd		**-160.191**	**-173.268**	**13.077**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6672021 Jeugdhulp zonder verblijf begel en pers verzorg: zie 6672024	I	€ 44.000
6672024 Jeugdhulp zonder verblijf overig: verrekening met 6672021	I	-€ 30.933

1.3 Werk en inkomen

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 1 Beëindig armoede overal en in al haar vormen.	Mensen nemen naar hun mogelijkheden deel aan het arbeidsproces	In samenwerking met de gemeente Noardeast-Fryslân: • Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar werk of deel laten nemen aan maatschappelijke activiteiten c.q. vrijwilligerswerk; • inzetten van loonkostensubsidies; • verlenen van bijstandsuitkeringen; • bieden van vangnetvoorzieningen; • uitvoeren van de Wsw; • uitvoeren van minimaregelingen.		
Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen. **1.2** Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen. **1.3** Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren. **8.5** Tegen 2030 komen tot een volledige en		Inzetten op preventie en vroegsignalering ter voorkoming van schulden.		
		Ondersteuning bij schuldenproblematiek in samenwerking met maatschappelijk werk.		

productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.				

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD132	**Inkomensondersteuning**			
6610104	6610104 Bijstandverlening WWB	136.068	124.440	11.628
6610204	6610204 TOZO Bijstandsbesluit Zelfst gevestigde zelfst	488	0	488
6610206	6610206 Energietoeslag lagere inkomens	-9.374	0	-9.374
6614104	6614104 Bijzondere bijstandverlening	1.798	0	1.798
6614154	6614154 Kwijtschelding belastingen	150	0	150
6614205	6614205 Schuldhulpverlening	275	0	275
Totaal Inkomensondersteuning		**129.405**	**124.440**	**4.965**
Lasten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD132	**Inkomensondersteuning**			
6610104	6610104 Bijstandverlening WWB	-135.920	-131.469	-4.451
6610204	6610204 TOZO Bijstandsbesluit Zelfst gevestigde zelfst	27	0	27
6610206	6610206 Energietoeslag lagere inkomens	-3.900	0	-3.900
6614104	6614104 Bijzondere bijstandverlening	-12.626	-21.659	9.033
6614154	6614154 Kwijtschelding belastingen	-2.668	-4.000	1.332
6614205	6614205 Schuldhulpverlening	-6.473	-2.750	-3.723
Totaal Inkomensondersteuning		**-161.560**	**-159.878**	**-1.682**
Resultaat		**-32.155**	**-35.438**	**3.283**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6610104 Bijstandverlening WWB	I	€ 11.628

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

1.4 Sport en Cultuur

Sport

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	In stand houden van sportvoorzieningen en bekijken van mogelijkheden om het bestaande aanbod uit te breiden.	Verhuren van de sporthal.		De sporthal is een deel van 2024 en 2025 buiten gebruik vanwege de bouw van het LOC.
		Periodiek overleg voeren met Optisport als exploitant van het zwembad en bijdragen in de exploitatie van het zwembad.		
		Middels samenwerking en overleg met de sportverenigingen, onder andere in de sportraad en door de buurtsportcoördinator, het sport en bewegingsaanbod op peil houden en waar mogelijk naar behoefte uitbreiden		
9.1 Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen.	De volgende ambities van het Lokaal Sportakkoord: - we helpen mensen, die niet vanzelfsprekend sporten en bewegen, om in beweging te komen; - alle kinderen van 0 tot 18 jaar bewegen hun hele jeugd en zijn motorisch vaardig; - sportverenigingen moeten toekomstbestendig worden; - sportlocaties zijn	Subsidiëren van de ruitervereniging in de manege aan de Reddingsweg.		
		Binnen de nieuwe Brede Regeling Combinatiefuncties het doelmatig inzetten van de buurtsportcoach en buurtsportcoördinator ten behoeve van de doelen in het herijkte Sportakkoord en het plan van aanpak bij het Gezond en Actief Leven Akkoord.		

	multifunctioneel in te zetten.	Voortzetten van de regeling buurtsportcoach in samenwerking met partners en waar mogelijk combineren met het Lokaal Sportakkoord. Uitwerken van de mogelijkheden om het sportaanbod op het eiland te verbreden naar aanleiding van het behoefteonderzoek dat in 2022 is gedaan.		
		Uitvoering van het Lokaal Sportakkoord met behulp van de aangestelde sportcoördinator die aan de slag gaat met betrokken partijen en inwoners en welke middels subsidie vanuit de rijksoverheid bekostigd wordt		

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD141	**1.4 /1 Sport**			
6530006	6530006 Buurtsportcoach sportverenigingen	0	1.775	-1.775
6530106	6530106 Zwembad	113.792	126.740	-12.948
6530156	6530156 Gymnastieklokaal	1.707	2.785	-1.078
6530206	6530206 Ruitersport	0	1.403	-1.403
6530256	6530256 Sport algemeen	20.718	0	20.718
6531106	6531106 Groene sportvelden	9.015	7.100	1.915
Totaal 1.4 /1 Sport		**145.232**	**139.803**	**5.429**
Lasten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD141	**1.4 /1 Sport**			
6530006	6530006 Buurtsportcoach sportverenigingen	0	-3.750	3.750
6530106	6530106 Zwembad	-318.873	-352.335	33.462
6530156	6530156 Gymnastieklokaal	-22.247	-29.586	7.339
6530206	6530206 Ruitersport	-5.700	-9.319	3.619
6530256	6530256 Sport algemeen	-33.907	-50.911	17.004
6531106	6531106 Groene sportvelden	-24.013	-19.308	-4.705
Totaal 1.4 /1 Sport		**-404.740**	**-465.209**	**60.469**
Resultaat		**-259.507**	**-325.406**	**65.899**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6530106 Zwembad: de huur is lager uitgevallen door een gewijzigde huurovereenkomst. De voormalige overeenkomst was gebaseerd op basis van de gas-index en de huidige is gebaseerd op basis van de energie-index. De gas-index ligt hoger dan de energie-index waardoor de huur lager is uitgevallen dan was geraamd.	I	-€ 12.948
6530256 Sport algemeen: de inkomsten voor de buurtsportcoach staan hier verantwoord.	I	€ 20.718

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6530106 Zwembad: De subsidie is lager uitgevallen en er is een meevaller in de kapitaallasten. Deze meevaller wordt veroorzaakt doordat er geen rente is toegerekend. Doordat de ontvangen rente hoger is dan de betaalde rente, mag er geen rente worden toegerekend aan de investeringen.	I	€ 33.462
6530256 Sport algemeen: Kosten voor de buurtsportcoach zijn weggeschreven onder incidentele gelden van het GALA-akkoord en het FrIZA. Dit levert een positief resultaat op in de jaarrekening.	I	€ 17.004

Cultuur

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. **Doel 17** Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling. **4.7** Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling. **11.4** De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen **17.17** Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen,	In stand houden en waar nodig vernieuwen van voorzieningen op het gebied van cultuur. Daarnaast bijdragen aan organisaties die kunst- en cultuurbeleving op het eiland aan zowel gasten als eigen inwoners aanbieden.	Bevorderen en stimuleren van kunst en cultuur door de subsidiering van o.a. de bibliotheek, muziekschool Opus 3, de cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer en van culturele evenementen zoals het Kamermuziekfestival en het muziekconcours en eventueel nieuwe initiatieven.		
		Samen met betrokken partijen inzetten om het muziekonderwijs en muzikale culturele activiteiten en aanbod op het eiland beschikbaar te houden.		
		We maken ons sterk voor structurele ondersteuning van het cultureel aanbod op het eiland.		
		Met verschillende partners onderhouden we betekenisvolle banden, waaronder overheden, het onderwijs, de bibliotheek, gezondheids- en welzijnsorganisaties, belangenverenigingen en onderzoeksinstituten.		

voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.				

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD142	**1.4 /2 Cultuur**			
6510106	6510106 Openbare bibliotheek	9.389	8.500	889
6821159	6821159 Torens en uurwerken	0	0	0
Totaal 1.4 /2 Cultuur		**9.389**	**8.500**	**889**
Lasten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD142	**1.4 /2 Cultuur**			
6002206	6002206 Overige aangelegenheden oudheidkunde	0	-22.527	22.527
6510106	6510106 Openbare bibliotheek	-116.048	-105.068	-10.980
6511106	6511106 Muziekschool	-37.635	-35.091	-2.544
6540106	6540106 Kunst en cultuur	-40.273	-49.300	9.027
6821159	6821159 Torens en uurwerken	-6.219	-4.600	-1.619
Totaal 1.4 /2 Cultuur		**-200.175**	**-216.586**	**16.411**
Resultaat		**-190.786**	**-208.086**	**17.300**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6002206 Overige aangelegenheden oudheidkunde: er zijn geen werkzaamheden uitbesteed.	I	€ 22.527
6510106 Openbare bibliotheek: : de overschrijding wordt veroorzaakt door het vliegwielbudget laaggeletterdheid	I	-€ 10.980

1.5 Mutaties reserves programma 1

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Onttrekkingen				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD151	**1.5 /1 Mutaties reserves programma 1**			
6980112	6980112 Mutaties reserves programma 1	103.477	144.864	-41.387
Stortingen				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD151	**1.5 /1 Mutaties reserves programma 1**			
6980112	6980112 Mutaties reserves programma 1	0	-17.668	17.668
Mutaties reserves		**103.477**	**127.196**	**-23.719**
Gerealiseerd resultaat		**103.477**	**127.196**	**-23.719**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6980112 Mutaties reserves programma 1: dit wordt veroorzaakt door uit 2023 doorgeschoven budgetten die ook in 2024 niet zijn gebruikt.	I	-€ 41.387

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6980112 Mutaties reserves programma 1: het exploitatiesaldo van Yn é Mande is lager dan verwacht. Hierdoor ontstaat er een voordeel.	I	€ 17.668

Recapitulatie programma 1 Sociaal

Recapitulatie

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD111	**1.1 /1 Volksgezondheid**	**37.470**	**0**	**37.470**
PRD112	**1.1 /2 Zorg en Welzijn**	**94.136**	**11.935**	**82.201**
PRD117	**Welzijn**	**1.664**	**0**	**1.664**
PRD121	**1.2 /1 Onderwijs**	**1.547.047**	**719.772**	**827.275**
PRD132	**Inkomensondersteuning**	**129.405**	**124.440**	**4.965**
PRD141	**1.4 /1 Sport**	**145.232**	**139.803**	**5.429**
PRD142	**1.4 /2 Cultuur**	**9.389**	**8.500**	**889**
Totaal 1 Sociaal		**1.964.343**	**1.004.450**	**959.893**
Lasten				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD111	**1.1 /1 Volksgezondheid**	**-106.368**	**-72.505**	**-33.863**
PRD112	**1.1 /2 Zorg en Welzijn**	**-341.722**	**-418.796**	**77.074**
PRD113	**WMO**	**-7.462**	**-5.090**	**-2.372**
PRD115	**Toegang en 1e lijn**	**-25.594**	**-25.594**	**0**
PRD117	**Welzijn**	**-296.620**	**-326.497**	**29.877**
PRD121	**1.2 /1 Onderwijs**	**-1.808.679**	**-967.219**	**-841.460**
PRD122	**1.2 /2 Jeugd**	**-160.191**	**-173.268**	**13.077**
PRD132	**Inkomensondersteuning**	**-161.560**	**-159.878**	**-1.682**
PRD134	**Participatie**	**-34.833**	**-25.206**	**-9.627**
PRD141	**1.4 /1 Sport**	**-404.740**	**-465.209**	**60.469**
PRD142	**1.4 /2 Cultuur**	**-200.175**	**-216.586**	**16.411**
Totaal 1 Sociaal		**-3.547.944**	**-2.855.848**	**-692.096**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**-1.583.601**	**-1.851.398**	**267.797**
Onttrekkingen				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD151	**1.5 /1 Mutaties reserves programma 1**	**103.477**	**144.864**	**-41.387**
Stortingen				
PRG1	**1 Sociaal**			
PRD141	**1.4 /1 Sport**	**0**	**0**	**0**
PRD151	**1.5 /1 Mutaties reserves programma 1**	**0**	**-17.668**	**17.668**
Totaal 1 Sociaal		**0**	**-17.668**	**17.668**
Mutaties reserves		**103.477**	**127.196**	**-23.719**
Gerealiseerd resultaat		**-1.480.124**	**-1.724.202**	**244.078**

Uniforme beleidsindicatoren programma 1

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2024	500,00	650,00
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2022	0,00	4,20
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021	0,00	20,00
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020	3,50	1,70
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2015	1,00	1,00
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2015	0,00	7,00
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	10,20	11,50
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	x	0,90
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2024	x	0,30
Functiemenging	%	2023	52,60	54,20
Vestiging (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2023	265,80	181,80

Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2023	1.129,60	836,60
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2024	71,80	73,20
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2015	0,00	2,00
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2024	115,70	343,60
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2022	172,10	197,70
Niet-Sporters	%	2022	50,90	46,40

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Cliënten met een maatwerkarrange-ment WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bij-standshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. Geen data
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugd-reclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan

	daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt. Geen data
Functiemenging	De functiemengings-index (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERK-bedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polis-administratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.

Niet-Sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Programma 2 - Leefomgeving

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Bestemmingsplannen

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. **Doel 4** Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. **Doel 6** Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen. **Doel 7** Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen. **Doel 8** Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen. **Doel 9** Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame	Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.	A. Bestemmingsplan Dorp Het herstelbesluit bestemmingsplan Verbrede reikwijde Schiermonnikoog – Dorp is op 16 juli 2024 vastgesteld. Er is beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan, waardoor het plan wel in werking is, maar nog niet onherroepelijk (SDG-doel 16).		
		B. Omgevingswet Implementatie van de wet.		
		C. Omgevingsvisie Het maken van een Omgevingsvisie voor de gemeente Schiermonnikoog conform de afspraken met de gemeenteraad en inclusief afwegingen over ruimteclaims van o.a. wonen, bedrijven, recreatieve functies en de verplichte onderdelen, zoals cultuurhistorie, gezondheid etc. (SDG-doelen 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14 en 15). (inclusief inventariseren ruimteclaims van o.a. wonen, bedrijven, recreatieve functies).		

industrialisering en stimuleer innovatie. **Doel 11** Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. **Doel 13** Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden. **Doel 14** Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen. **Doel 15** Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen op het vasteland, beheer bossen en wouden duurzaam, bestrijd woestijnvorming, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe. **Doel 16** Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en bouw op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en toegankelijke instellingen uit		<u>D. Woningbouwontwikkelingen</u> 1. Noorderstreek 26 2. Boelensschool 3. Oosterreeweg 4. Oude centrale 5. Oost 6. LOC 7. Oude Riich Orientatie en voorbereiden van de herontwikkeling van de locatie (in samenhang met de andere inbreidingslocaties) en het voorbereiden van planprocedure. (SDG-doel 11		Wij hebben nieuwe doelen gesteld en werkwijze vastgelegd om de woningbouw te versnellen, maar het resultaat is afhankelijk van onder andere derden, zoals particuliere grondeigenaren. Ook speelt netcongestie en de stikstofproblematiek een rol. Voor de prioritaire projecten, Oude Centrale en Oost, koersen we op start bouw in 2026. Voor Oost liggen we op koers. Bij de Oude centrale moet er worden gesloopt en is er een bodemverontreiniging die afhankelijk van de concrete woningbouwplannen wellicht gesaneerd moet worden. We kunnen ons voor dit project geen verdere vertraging veroorloven.
		E. Buitengebied Nevenactiviteiten in het buitengebied onderzoeken (SDG-doelen 3, 6, 7, 8, 9, 11, 13 14, 15 en 16).		Het voornemen was om aan te haken bij het traject dat doorlopen wordt door de provincie voor het stikstofplafond als onderdeel van de afspraken die de provincie met onder andere de boeren heeft gemaakt. Dit traject ligt door de recente stikstofontwikkelingen nagenoeg stil.

		F. (Her)ontwikkelen bedrijventerrein		Met name de stikstofproblematiek maakt dat een grootschalige herontwikkeling van het bedrijventerrein moeilijk realiseerbaar. We moeten keuzes maken in de wijze waarop we op het eiland kunnen voorzien in ruimte voor bedrijvigheid.
		G. Doorvertalen strandnota in nieuw omgevingsplan voor het Noordzeestrand.		In afwachting van besluitvorming door de raad.
	Behoud van de natuur op het eiland en op Zee, m.n. de Waddenzee.	Net op Zee De gemeente volgt kritisch de ontwikkelingen van de aanleg van een stroomkabel vanaf het windmolenpark op de Noordzee naar het vaste land.		

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD211	**2.1 /1 Bestemmingsplannen**			
6810107	6810107 Bestemmingsplannen	150.532	0	150.532
6830000	6830000 Woningbouwlocatie Oost	3.748	318.982	-315.234
Totaal 2.1 /1 Bestemmingsplannen		**154.280**	**318.982**	**-164.702**
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD211	**2.1 /1 Bestemmingsplannen**			
6810107	6810107 Bestemmingsplannen	-623.246	-285.704	-337.542
6810120	6810120 Implementatie omgevingswet	0	0	0
6830000	6830000 Woningbouwlocatie Oost	-3.748	-318.982	315.234
6830010	6830010 Voorbereidinskrediet toekomstige woningbouwproject	-122.527	-300.000	177.473
Totaal 2.1 /1 Bestemmingsplannen		**-749.522**	**-904.686**	**155.164**
Resultaat		**-595.241**	**-585.704**	**-9.537**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6810107 Bestemmingsplannen: De verkoop van de grond van de busremise is hierop verantwoord.	I	€ 150.532
6830000 Woningbouwlocatie Oost: De geraamde inkomsten voor deze locatie zijn nog niet gerealiseerd.	I	-€ 315.234

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6810107 Bestemmingsplannen: Om de bestemmingsplannen op orde te krijgen is hier incidenteel personeel voor ingehuurd.	I	-€ 337.542
6830000 Woningbouwlocatie Oost: De geraamde kosten zijn nog niet gerealiseerd.	I	€ 315.234
6830010 Voorbereidingskrediet toekomstige woningbouwproject.. De geraamde werkzaamheden zijn deels gerealiseerd.	I	€ 177.473

Wonen en volkshuisvesting

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
11 Duurzame steden en gemeenschappen **11.1** Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken verbeteren	Uitvoering nieuwe Woonvisie 2024 – 2028			Loopt volgens planning
	Toevoegen betaalbare wooneenheden aan woningvoorraad op locatie Oude Centrale	Realiseren van 15 tot 20 huur wooneenheden voor 1-2 persoonshuishoudens.		Planvorming is verder opgepakt, maar er zijn ook bedreigingen, zoals stikstof en bodemsanering. Vooralsnog koersen wij op realisatie in 2026.
	Toevoegen betaalbare wooneenheden aan woningvoorraad op locatie Oost	Realiseren van duurzaam betaalbare koopwoningen op de overgebleven kavels van bouwlocatie Oost voor huishoudens		Planvorming is verder opgepakt, maar er zijn ook bedreigingen, zoals stikstof en bodemsanering. Vooralsnog koersen wij op realisatie in 2026.
	Optimale invulling realiseren op de inbreidingslocatie Boelensschool	Mogelijkheden voor herbestemming locatie Boelensschool onderzoeken. Planvorming en voorbereiden werkzaamheden opstarten.		Oplevering haalbaarheidsonderzoek Q3 2025.
	Optimale invulling geven aan locatie Noord van Oost	In afwachting van de realisatie van de busremise de mogelijkheden voor woningbouw op Noord van Oost vaststellen. In samenwerking met coöperatieve bewonersinitiatieven planvorming voor alternatieve woonvormen (tiny houses, collectief wonen, building with nature etc.) op Noord van Oost voorbereiden.		Geconstateerd is dat er op locatie Noord van Oost geen ruimte beschikbaar is voor woningbouw. Deze actie is daarom afgebroken.

	Uitbreiden mogelijkheden huisvesting seizoen personeel (piekhuisvesting).	Aan de hand van het onderzoek naar personeelshuisvesting 2021 en het onderzoek van Rho tijdelijke personeelshuisvesting in het hoogseizoen realiseren in samenwerking met GRAS/boeren en SOV.		Dit wordt opgepakt in het project Buitenkans.
	Optimale invulling geven aan vrijgekomen bouwlocatie naast het nieuw te bouwen LOC.	Mogelijkheden voor herbestemming locatie bij het LOC onderzoeken. Planvorming en voorbereiden werkzaamheden opstarten.		Met de planvorming wordt gestart in 2025 Q2/Q3.
	Alternatieve woonvormen passend ruimte bieden.	In samenwerking met de andere Waddeneilanden binnen de regiodeal onderzoek doen naar de mogelijkheden voor alternatieve woonvormen op Schiermonnikoog, zoals tiny houses, collectief wonen, building with nature etc.		Met de planvorming wordt gestart in 2025 Q2/Q3.
	Goede en eerlijke woonomstandigheden voor huurder op Schiermonnikoog	Ongewenst gedrag van verhuurders voorkomen door middel van communicatie over de rechten van huurders (de wet goed verhuurder schap) en het openstellen van een meldpunt voor ongewenst verhuurdersgedrag. In samenwerking met de Bewonersraad en WoonFriesland.		Communicatie opgestart en meldpunt geopend. Wordt voortgezet in 2025.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Gezamenlijk behartigen van belangen rondom status anticipeerregio / krimp / behoud vitale leefgemeenschappen
GR De Waddeneilanden	Gezamenlijk optrekken om zorg te dragen voor voldoende betaalbare en passende woonruimte (woonanalyse).

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2022	26,70	9,30
Demografische druk	%	2022	73,80	70,30

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD212	**2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting**			
6822000	6822000 Overige volkshuisvesting	5.450	13.340	-7.890
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD212	**2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting**			
6822000	6822000 Overige volkshuisvesting	-81.050	-88.690	7.640
Resultaat		**-75.601**	**-75.350**	**-251**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

2.2 Verkeer en vervoer

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	We willen een autoluw eiland zijn en blijven.	We blijven terughoudend bij het verlenen van ontheffingen voor het rijverbod. We wijzen aanvragers van een ontheffing op alternatieven en op de voorwaarden die gelden. We blijven inwoners, bedrijven en gasten bewust maken van het autoluwe karakter van het eiland.		Dagelijks heeft dit onze aandacht bij het behandelen van aanvragen voor ontheffingen van het rijverbod.
		We onderzoeken mogelijkheden om de werkprocessen van de uitgifte, controle en handhaving van ontheffingen van het rijverbod te optimaliseren en te vergroenen.		Het onderzoek is nog niet opgestart. Naar verwachting worden de eerste stappen in 2025 gezet.
	We stimuleren emissievrij vervoer op Schiermonnikoog.	We onderzoeken of we een zero-emissie zone (i.p.v. milieuzone) gaan instellen, zodat we zelf kunnen bepalen welke voertuigen er niet meer het eiland op mogen (bijv. oude diesels, oude benzine). Voor eilanders zal een overgangsperiode ingesteld worden, al of niet met bijzondere ontheffingen voor bestaande ontheffingen.		De mogelijkheden voor emissievrije mobiliteit zijn in beeld gebracht.
	We maken het centrum van het dorp meer autoluw.	We zetten de gesloten verklaring van Middenstreek-Nieuwstreek-Reeweg in de maanden juli en augustus voort		
		We richten het centrumgebied in als woonerf (maximaal 15 km/uur en alleen parkeren op gemarkeerde plekken).		We hebben onderzocht waar er kansen liggen om het centrum als woonerf in te richten.

	Parkeerproblematiek aanpakken.	We betrekken dit onderwerp in het periodiek overleg met de politie. We handhaven zelf als buiten de parkeerplaatsen geparkeerd wordt.		
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	We zijn actief betrokken bij de bestaande en nieuwe concessies voor busvervoer op het eiland en de Waddenveren.	We dragen bij aan de voorbereiding van een nieuwe veerconcessie in 2029 door te overleggen met en input te leveren aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.		In 2024 hebben we intensief invloed uitgeoefend op de Nota van Uitgangspunten van de nieuwe veerconcessie, voortdurend in samenwerking met de andere Friese Waddeneilanden.
		In 2025 gaat de nieuwe concessie voor openbaar vervoer in. Daarin is opgenomen dat gereden wordt met elektrische bussen met aangepaste snelheid in het dorp.		15 december 2024 is de nieuwe busconcessie ingegaan. We hebben intensief overleg gevoerd met de Provincie, Qbuzz en WPD om openbaar vervoer aansluitend aan de sneldiensten op het eiland te organiseren.
	We willen de verkeersveiligheid vergroten waar dat nodig is.	We voeren verkeersveiligheidsmaatregelen uit op de Veerweg en de Heereweg om de snelheid te beperken.		Op verzoek van de raad hebben we een permanente smiley op zonnestroom aan de Heereweg opgeplaatst.
Doel 7 Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.	We stimuleren en faciliteren duurzame mobiliteit voor onze inwoners, bedrijven en onze gasten.	We faciliteren laadpalen op centraal gelegen plek(ken) op eiland en in Lauwersoog in overeenstemming met de concessie van de OVEF.		In 2024 zijn voorbereidingen getroffen om twee laadpalen in het dorp te plaatsen. Naar verwachting worden ze in 2025 geplaatst.
		We faciliteren deelmobiliteit op het eiland en in Lauwersoog in overleg met samenwerkingspartners.		We zijn intensief in overleg met terreinbeheerders in Lauwersoog om een plek te vinden voor elektrische deelauto's.

				Een plek voor een elektrische deelauto in het dorp is in voorbereiding.
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	We zijn actief betrokken bij de ontwikkelingen op het gebied van verkeer in Lauwersoog.	We houden de uitvoering van de gebiedsvisie Lauwersoog nauwlettend in de gaten. We behartigen onze belangen bij de Provincies Groningen en Friesland en de gemeenten Het Hogeland en Noardeast Fryslan.		Ambtelijk is Schiermonnikoog betrokken bij de werkgroep verkeer en parkeren Lauwersoog. Bestuurlijk overleg tussen Schiermonnikoog en Het Hogeland vindt er ieder kwartaal plaats.

Verbonden partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Vergroten invloed gemeenten bij concessieverlening Waddenveren
OVEF	Faciliteren uitrol laadinfrastructuur

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD221	**2.2 /1 Verkeer en vervoer**			
6210103	6210103 Wegen straten en pleinen en verkeersmaatregelen	1.500	0	1.500
6210158	6210158 Autoontheffingen	74.703	63.760	10.943
Totaal 2.2 /1 Verkeer en vervoer		**76.203**	**63.760**	**12.443**
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD221	**2.2 /1 Verkeer en vervoer**			
6210101	6210101 Verkeersregelingen	-34.587	-34.182	-405
6210103	6210103 Wegen straten en pleinen en verkeersmaatregelen	-277.071	-301.368	24.297
6210104	6210104 Openbare verlichting	-17.403	-17.138	-265
6210153	6210153 Veerdam	-7.148	-12.148	5.000
6210158	6210158 Autoontheffingen	-25.374	-25.374	0
Totaal 2.2 /1 Verkeer en vervoer		**-361.583**	**-390.210**	**28.627**
Resultaat		**-285.380**	**-326.450**	**41.070**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6210158 Autoontheffingen: er zijn meer ontheffingen verleend dan geraamd.	I	€ 10.943

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6210103 Wegen straten en pleinen en verkeersmaatregelen: Er is geen rente toegerekend aan dit onderdeel, wat leidt tot een voordeel.	I	€ 24.297

2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu

Duurzaamheid

Doelen en activiteiten

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. **Doel 13** Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Social Development Goals verder implementeren in de organisatie	Intern kennissessie organiseren en nieuwe SDG gerichte werkwijze vaststellen.		
7.1 Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen.	Uitvoering Aardgasvrij Eiland	Uitvoering inductieregeling en isolatieregeling.		
		Wat-is-wijs advies voor 150+ woningen gereed		Adviezen voor meer dan 90 woningen en verschillende maatschappelijk vastgoedobjecten opgeleverd.
		Definitief ontwerp duurzame verwarming Nieuw Dokkum en akkoord inwoners en raad.		
7.2 Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.	Heldere kaders voor de (on)mogelijkheden van het opwekken van duurzame energie op Schiermonnikoog.	Beleid voor de opwek van duurzame energie vaststellen op basis van de systeemanalyse Schiermonnikoog.		Vertraging opgelopen door netcongestie en vervolgonderzoeken van Liander. Wordt opgepakt in Q2 2025.
		Uitwerken en vaststellen beleid verduurzaming beschermd dorpsgezicht.		

11.3 Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen.	Opwek van duurzame energie op Schiermonnikoog verder ontwikkelen	In samenwerking met energiecoöperatie de Sintrale de mogelijkheden voor een zonnepark op Schiermonnikoog onderzoeken en participatie vormgeven. Hierin worden ook de provincie en het Wetterskip betrokken in het kader van de dijk- en duinversterking.		Door netcongestie is er op dit moment geen ruimte voor zon op het net. Gesprekken over opwek als koppelkans bij dijk- en duinversterking worden gevoerd.
13.2 Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning.	Verduurzaming bedrijven	Opzetten duurzame ondernemerskring, waarin ondernemers worden ondersteund bij het zetten van stappen naar een duurzaam bedrijf met circulaire en verantwoorde productie en consumptie.		Dit wordt stapsgewijs opgepakt. Onder het Interreg-project FREIIA worden inspirerende bijeenkomsten georganiseerd op het gebied van circulariteit en water. Een duurzame ondernemerskring wordt in 2025/26 opgepakt binnen de Regiodeal.
	Circulaire economie	In het kader van de SDG doelen willen we gerichter aan de gang met een circulaire economie binnen de gemeente Schiermonnikoog. Hiervoor stellen we een plan van aanpak op voor de komende jaren, waar we zowel binnen de gemeentelijke organisatie als eiland breed aan de slag gaan met het beperken van de afvalproductie via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.		De eerste stappen zijn gezet, zoals circulair inkoopbeleid en een plan van aanpak voor een circulaire kantoorinrichting. Daarnaast lopen campagnes rondom afvalproductie en compostering. Een brede plan van aanpak volgt in 2025/26.
12.8 Verantwoorde consumptie en productie. Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevantie informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.	Energiearmoede tegengaan en voorkomen.	Uitvoering energiecoach. Uitvoering witgoedwissel. Aandacht voor energiearmoede binnen het project Aardgasvrij Eiland.		Binnen Aardgasvrij Eiland is voor minima extra subsidie voor isolatie beschikbaar gesteld.
	Starten uitvoering Transitievisie Warmte (TVW).	Wijkuitvoeringsplannen (WUP) opstellen.		Nieuw-Dokkum is opgesteld. Voor de andere wijken is een technisch

				vooronderzoek gestart.
	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed.	Uitvoering nieuwe meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) en verduurzaming.		Met het buitenkansproject Toekomstbestendig Maatschappelijk Vastgoed krijgt dit een impuls.
	Verduurzamen woningvoorraad Woon Friesland.	Prestatieafspraken naleven en samenwerking voortzetten. Samenwerken in het Aardgasvrij Eiland project.		
	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed.	Uitvoering verdere verduurzaming zwembad, voetbalvereniging en tennisvereniging incl. LED verlichting velden.		Met het buitenkansproject Toekomstbestendig Maatschappelijk Vastgoed krijgt dit een impuls.
7.a Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de hernieuwbare energie, de energiedoeltreffendheid en de geavanceerde en schonere fossiele brandstoffentechnologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie.	Balancering van het net verbeteren	Onderzoek naar (innovatieve) oplossingen in de vorm van opslag voor de netcongestie en de capaciteit van de Wadkabel in combinatie met duurzame opwek van energie in samenwerking met de andere Friese Waddeneilanden, Liander en energiecoöperatie de Sintrale.		Vanaf 2025 worden we hierin ondersteund door een hub regisseur vanuit de provincie.
		Zicht houden op de belasting van het net door monitoring.		
13.3 De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met	Participatie in de Energietransitie.	Uitbreiden met inclusieve communicatie- en participatie technieken en kanalen om doelgroepen breder en beter te bereiken en te betrekken.		

betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering.		Inzet Eilander Adviesraad als klankbord voor duurzaamheidsprojecten.		De Hanze heeft onderzoek gedaan naar sociale structuren op het eiland. Geadviseerd wordt om participatie per project vorm te geven.
11.2 Tegen 2030 toegang voorzien tot veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, waarbij de verkeersveiligheid verbeterd wordt, met name door het openbaar vervoer uit te breiden, met aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, vrouwen, kinderen, personen met een handicap en ouderen.	Uitvoering klimaattafel mobiliteit.	Uitvoering vastgestelde Laadvisie en plaatsingsbeleid laadinfrastructuur.		
SDG Doelen Milieu				
11.6 Duurzame steden en gemeenschappen. Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.	Schiermonnikoog schoner en stiller maken.	Uitvoering van de wettelijke milieutaken op het gebied van milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving. De FUMO behandelt milieumeldingen en controleert op milieuregels overeenkomstig het VTH-beleid Fryslân.		
		Milieuvergunningen voor gemeentelijke locaties controleren en indien nodig (laten) updaten.		
		Met de FUMO samenwerken op toezicht bij het verwijderen van asbesthoudend materiaal bij sloopwerkzaamheden (eigen toezichthouders zijn ogen en oren in het veld). Inwoners informeren en		

		stimuleren bij het vaststellen en verwijderen van asbest.		
		Een geactualiseerd bodembeleid vaststellen.		Er is geen geactualiseerd bodembeleid vastgesteld.
9.4 Industrie, innovatie en infrastructuur. Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.		In 2024 onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het (op termijn) invoeren van een zero-emissiezone zodat er alleen nog emissievrije voertuigen op het eiland rijden. We vinden het belangrijk om zelf te kunnen bepalen welke voertuigen er niet meer het eiland op mogen (bijv. oude diesels, oude benzine). Voor eilanders zal een overgangsperiode ingesteld worden voor bestaande ontheffingen.		
12.8 Verantwoorde consumptie en productie. Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevantie informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.	Meer duisternis creëren.	In 2023 hebben we een plan laten opstellen om de lichtmasten te voorzien van LED verlichting en overbodige lichtmasten te verwijderen. We gaan over op LED verlichting in 2025, omdat de armaturen dan aan het eind van hun levensduur zijn en vervangen moeten worden. Dan passen we ook een dimregime toe dat bijdraagt aan het creëren van meer duisternis (thema 2.4 fysieke leefomgeving).		

Verbonden partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Doel: zelfvoorzienend op gebied van energie & water. Samenwerking op doelen uit dit Ambitiemanifest.
Friese Energietafel	Samenwerkingsverband voor schone energie, energiebesparing en warmtetransitie.
FUMO	Toezicht en handhavingstaken milieu.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Hernieuwbare elektriciteit	%	2019	15,10	20,00

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD231	**2.3 /1 Duurzaamheid**			
6822107	6822107 Duurzaamheid	362.554	600.187	-237.633
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD231	**2.3 /1 Duurzaamheid**			
6723107	6723107 Milieubeheer	-43.864	-73.490	29.626
6822107	6822107 Duurzaamheid	-505.259	-809.858	304.599
Totaal 2.3 /1 Duurzaamheid		**-549.123**	**-883.348**	**334.225**
Resultaat		**-186.569**	**-283.161**	**96.592**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6822107 Duurzaamheid: de geraamde subsidies voor duurzaamheid zijn niet volledig uitgegeven en worden dus ook niet onttrokken.	I	-€ 237.633

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6723107 Milieubeheer: De bijdrage aan de FUMO is lager dan geraamd.	I	€ 29.626
6822107 Duurzaamheid: De geraamde subsidies aan derden zijn nog niet helemaal uitgegeven.	I	€ 304.599

Natuur

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.	Rust, ruimte, stilte en donkerte op Schiermonnikoog behouden.	De kernwaarden rust, ruimte, enz. zijn uitgewerkt in de tien pijlers van Schiermonnikoog. Bij nieuwe activiteiten zullen wij steeds kijken of ze binnen de kernwaarden passen.		In 2024 zijn, aanvullend op de donkertemeter aan de Aisterbun, donkertemeters geplaatst op het gemeentehuis en op de Herdershut. RWS heeft nieuwe lichtmasten op de veerhaven geplaatst die minder lichthinder teweeg brengen.
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe. **Doel 14** Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen.	(Recreatieve) activiteiten moeten kunnen plaatsvinden met behoud van de natuurlijke waarden van het gebied.	In 2024 wordt, zoals afgesproken, de Basiskustlijn rond paal 4-5 iets naar het binnenland verplaatst. Dit is voldoende veilig en is zo afgesproken met gemeente, strandondernemers, RWS, Wetterskip Fryslân en Natuurmonumenten. We blijven in 2025 en verder in de gaten houden hoe het strand zich verhoudt tot veiligheid en activiteiten. Uitgangspunt bij eventuele kustsuppletie is om activiteiten op het Activiteitenstrand te kunnen laten bestaan.		
		We zorgen ervoor dat bewoners betrokken worden bij de voorbereiding en uitwerking van de dijk- en duinversterking door gesprekken met het Wetterskip en het mede-organiseren van bewonersavonden. Planning: 2021: voorverkenning met directe		

		stakeholders. 2022-2024: verkenningsfase met o.a. bewoners. 2025: werkzaamheden door Wetterskip. 2027-2028: Uitvoering werkzaamheden		
		Nationaal Park: Vanaf 2024 wordt het in 2023 geschreven nieuwe Beheer- en Ambitieplan uitgevoerd. Bestuurlijk overleg vindt minimaal twee keer per jaar plaats via het Overlegorgaan. We gaan bezig met een nieuwe invulling van de bestaande Publieksavonden. Bestuurlijk willen we inzetten op hernieuwde gedeelde interesse voor het Nationaal Park door het voeren van gesprekken.		In 2024 is het ambitieplan vastgesteld door het overlegorgaan. Er is een vliegende start gemaakt met het uitvoeren van de eerste maatregelen uit het ambitieplan.
		Op een Waddeneiland heeft iedereen al snel te maken met natuur(bescherming). Ook bij de (ver)bouw van gebouwen. In 2024 onderzoeken we of het dorpsbrede huismussenonderzoek blijft bevallen en we dit driejaarlijks moeten blijven actualiseren en zelfs uitbreiden naar zwaluwen en wellicht ook vleermuizen. Daarbij willen we ook bewust kijken naar de ‘plus’ aan de voorkant door bijvoorbeeld het creëren van nestgelegenheid.		Er is een subsidieregeling beschikbaar vanuit de provincie Fryslân om een volledig Soortenmanagement (SMP) op te laten stellen. Hier gaat het onderzoek naar huismussen dan in op. We gaan daarom het bestaande onderzoek niet actualiseren, maar komen met een volledig plan.

		We initiëren contact met de rijksoverheid over de nieuwe regels rondom het vissen met recreatieve staand wantnetten. We blijven hier pleiten d.m.v. brieven om deze manier van vissen mogelijk te houden.		

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Waarborgen goede zoetwatervoorziening/Fries Bestuursakkoord Waterketen.
	Gezamenlijk behartigen van belangen rondom Waddenzee, bijvoorbeeld Structuurvisie Waddenzee.
	Natura2000.
	Gezamenlijk behartigen van belangen rondom Kustveiligheid, Deltaprogramma, industriële activiteiten.
Nationaal Park Schiermonnikoog	Afstemmen en overleggen over gezamenlijk doelen en aanpak.
	Waarborgen samenhang bij uitvoeren maatregelen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD232	**2.3 /2 Natuur**			
6550107	6550107 Natuur en landschapsbescherming	0	1.500	-1.500
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD232	**2.3 /2 Natuur**			
6240103	6240103 Afwatering en landaanwinning	-24.351	-26.187	1.836
6550107	6550107 Natuur en landschapsbescherming	-26.540	-40.010	13.470
Totaal 2.3 /2 Natuur		**-50.891**	**-66.197**	**15.306**
Resultaat		**-50.891**	**-64.697**	**13.806**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6550107 Natuur en landschapsbescherming: het uit 2023 overgehevelde budget voor de Quickscan Natuur is nog niet gebruikt.	I	€ 13.470

2.4 Fysieke leefomgeving

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	We borgen een goede onderhoudsstaat van de openbare ruimte, die recht doet aan het groene en authentieke karakter van het dorp. Daardoor draagt de openbare ruimte positief bij aan een aangenaam leef- en verblijfsklimaat van inwoners en recreanten.	We voeren het wegenbeheerplan 2023 – 2032 uit en zetten het areaal wegen en paden in beheerprogramma BrutIS.		Meerdere voetpaden en wegen zijn deels of geheel herstraat. Het wegenareaal is in beheerprogramma BrutIS gezet.
		We bestrijden (Reuzenberenklauw, Japanse Duizendknoop, Reuzenspringbalsemien, Dijkviltbraam, Amerikaanse vogelkers) en beheersen (Rimpelroos) invasieve exoten de komende jaren en overleggen daarover met Natuurmonumenten.		We hebben ons in 2024 gefocust op de bestrijding van Reuzenberenklauw (handmatig uitsteken), Japanse Duizendknoop (stroom) en Amerikaans vogelkers (verwijderen met kraan).
		We stimuleren inwoners om Reuzenberenklauw, Reuzensprinkbalsemien en Japanse duizendknoop uit hun tuinen te verwijderen.		Waar nodig zijn inwoners aangeschreven met het verzoek om de invasieve exoot te verwijderen.
		We blijven overhangend groen gericht aanpakken.		Waar nodig zijn inwoners aangeschreven om te snoeien.
		We vervangen klein materieel met een benzinemotor door elektrisch aangedreven materieel, zoals bladblazers, kettingzagen en bosmaaiers. In 2024 schaffen we een brandkast aan voor de opslag van accu's van elektrisch gereedschap. In 2024 vervangen we de veegmachine.		Naast klein materieel zijn een brandkast voor accu's en een tweedehands veegmachine in gebruik genomen.

Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.	We vergroten de biodiversiteit in de openbare ruimte door het beter borgen van ecologisch maaibeheer in een nieuw maaibestek en het uitvoeren van de maatregelen die voortkomen uit het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog.	We voeren ecologisch maaibeheer uit volgens het bestek.		Gebroeders van der Lee hebben ook in 2024 weer gemaaid.
		We voeren de maatregelen uit die in het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog zijn afgesproken.		We hebben weer biologische bloembollen geplant en bloemenmengsels gezaaid.
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	We behouden en versterken het aanzien van het dorp.	We houden een gezond en veilig bomenbestand in stand en breiden het zo mogelijk uit. Een gezond en veilig bomenbestand levert nu en in de toekomst een waardevolle bijdrage aan de natuurlijke sfeer en leefbaarheid van het dorp en aan de gezondheid van inwoners en bezoekers.		Jonge bomen hebben begeleidingssnoei gehad. Er zijn weer 15 nieuwe bomen geplant en vele hagen rond de nieuwe ondergrondse afvalcontainers.
		Om de dorpskern op te fleuren, blijven we bloembakken aan meerdere lichtmasten ophangen in het groeiseizoen.		Ook dit jaar bloeiden de hangingbaskets uitbundig tot in de herfst.
		In 2024 bereiden we het verledden van de openbare verlichting voor, die in 2025 uitgevoerd wordt. We stellen een nieuw beheerplan openbare verlichting en elektrische installaties op.		Het verledden en verdonkeren is in 2024 voorbereid en wordt in 2025 uitgevoerd.
Doel 6 Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen.	Een goed en adequaat beheer van de riolering in het belang van de volksgezondheid, het milieu en het beperken van regen- en grondwateroverlast.	We koppelen waar mogelijk de afvoer van regenwater af van het gemengd riool, veelal in combinatie met wegonderhoud. Ook benutten we mogelijkheden om		We hebben diverse rioolverstoppingen opgelost. Daarnaast hebben we de ligging van het drukriool in kaart laten brengen.

		regenwater te bergen in de openbare ruimte om overlast bij hevige regenbuien te beperken.		
Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Een begraafplaats waarvan de toekomstbestendigheid is verzekerd, zodat zo lang mogelijk van de huidige begraafplaats gebruik kan worden gemaakt.	We zorgen voor een goed onderhouden begraafplaats. We onderhouden de paden en het groen op en rond de begraafplaats. We schrijven rechthebbenden van graven aan over het onderhoud van graven en grafmonumenten. En geven uitvoering aan het onderhoudsplan historische graven en het plan van aanpak voor graven voor onbepaalde tijd.		De begraafplaats is netjes onderhouden. We schrijven rechthebbenden aan voordat de graftermijn eindigt en gaan in 2025 uitvoering geven aan het onderhoud van historische graven die bij de gemeente in beheer zijn.
	In overleg met Rijkswaterstaat passen we de beheerovereenkomst van de veerdam aan met het uitgangspunt dat de gemeente uitsluitend verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van de weg en de bovengrondse voorzieningen.	Rijkswaterstaat voert in 2024 groot onderhoud uit in de veerhaven en wil de layout van het concessiegebied optimaliseren. Pas nadat overeenstemming is met RWS over het beheer en de bijbehorende financiën willen we met belanghebbenden onderzoeken of een betere layout van de hele veerhaven kan bijdragen aan het beter afwikkelen van verkeersstromen op (zeer) drukke momenten.		We hebben regelmatig overleg met RWS NN over de veerhaven. We treffen voorbereidingen om met alle belanghebbenden te komen tot een betere en veiligere veerhaven.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2021	499,00	169,00
		2023	346,70	178,00

Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Omrin	Inzamelen, nascheiden en verwerken huishoudelijk afval
OVEF	Faciliteren beheer en onderhoud openbare verlichting

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD241	**2.4 /1 Fysieke leefomgeving**			
6001200	6001200 Ambtswoning burgemeester	18.132	13.900	4.232
6310103	6310103 Bedrijfsterreinen	16.759	14.975	1.784
6310104	6310104 Bedrijfsterreinen vm manage Melle Grietjespad	5.042	38.477	-33.435
6330203	6330203 Benzinestation	8.664	8.000	664
6560103	6560103 Openbaar groen	12.268	10.924	1.344
6670156	6670156 Dorpshuis	2.387	2.683	-296
6721103	6721103 Huishoudelijk afval	32.083	7.290	24.793
6721104	6721104 Verpakkingsmateriaal gescheideninzameling	21.036	15.495	5.541
6721153	6721153 Bedrijfsafval	0	0	0
6722103	6722103 Riolering	8.755	8.755	0
6724103	6724103 Aula	1.266	1.260	6
6724153	6724153 Begraafplaats	476	0	476
6725102	6725102 Afvalstoffenheffing rechten huishoudelijk afval	384.887	383.156	1.731
6725152	6725152 Reinigingsrechten bedrijfsafval	15.862	13.000	2.862
6726102	6726102 Rioolheffing	226.873	199.993	26.880
6732103	6732103 Begraafplaatsrechten	46.865	40.692	6.173
6820159	6820159 Woningen verhuur	21.020	22.175	-1.155
6820209	6820209 Doorstroomwoningenwinkelpand Langestreek	68.537	66.326	2.211
6820259	6820259 Overige gebouwen	3.808	4.457	-649
6820309	6820309 Reddingsweg 2	3.596	10.145	-6.549

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
6820359	6820359 Willemshof 1111a	16.888	17.280	-392
6820409	6820409 Garageboxen	5.679	5.975	-296
6820459	6820459 Noorderstreek 40	0	0	0
6820509	6820509 Koningshuis Nieuwestreek 1	11.054	8.654	2.400
6820559	6820559 vmBezoekerscentrum Torenstreek 20	1.500	0	1.500
Totaal 2.4 /1 Fysieke leefomgeving		**933.435**	**893.612**	**39.823**
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD241	**2.4 /1 Fysieke leefomgeving**			
6001200	6001200 Ambtswoning burgemeester	-42.981	-20.492	-22.489
6310103	6310103 Bedrijfsterreinen	-3.972	-11.931	7.959
6310104	6310104 Bedrijfsterreinen vm manage Melle Grietjespad	-5.042	-38.477	33.435
6330203	6330203 Benzinestation	-11.502	-10.651	-851
6560103	6560103 Openbaar groen	-299.208	-328.967	29.759
6670156	6670156 Dorpshuis	-45.869	-47.504	1.635
6721103	6721103 Huishoudelijk afval	-334.320	-327.946	-6.374
6721104	6721104 Verpakkingsmateriaal gescheideninzameling	-2.000	-11.600	9.600
6721153	6721153 Bedrijfsafval	-60.494	-57.418	-3.076
6722103	6722103 Riolering	-148.247	-183.039	34.792
6724103	6724103 Aula	-6.690	-6.479	-211
6724153	6724153 Begraafplaats	-25.015	-25.005	-10
6725152	6725152 Reinigingsrechten bedrijfsafval	4.459	0	4.459
6726102	6726102 Rioolheffing	-1.867	0	-1.867
6820159	6820159 Woningen verhuur	-64.748	-62.400	-2.348
6820209	6820209 Doorstroomwoningenwinkelpand Langestreek	-54.569	-43.058	-11.511
6820259	6820259 Overige gebouwen	-71.116	-76.667	5.551
6820309	6820309 Reddingsweg 2	-9.963	-14.482	4.519
6820359	6820359 Willemshof 1111a	-10.912	-23.796	12.884
6820409	6820409 Garageboxen	-4.021	-3.887	-134
6820459	6820459 Noorderstreek 40	-14.064	-14.399	335
6820509	6820509 Koningshuis Nieuwestreek 1	-21.887	-27.561	5.674
6820559	6820559 vmBezoekerscentrum Torenstreek 20	-16.770	-37.800	21.030
Totaal 2.4 /1 Fysieke leefomgeving		**-1.250.798**	**-1.373.559**	**122.761**
Resultaat		**-317.362**	**-479.947**	**162.585**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6310104 Bedrijfsterreinen vm manage Melle Grietjespad	I	-€ 33.435
6721103 Huishoudelijk afval: er is geen rente toegerekend en er is geen aanspraak gemaakt op de geraamde kosten voor uitbesteden van werkzaamheden aan Noard-East Fryslân.	I	€ 24.973
6726102 Rioolheffing: De opbrengst rioolheffing is iets hoger dan geraamd.	I	€ 26.880

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6001200 Ambtswoning burgemeester: In 2024 is het geplande groot onderhoud gepleegd aan de woning.	I	-€ 22.489
6310104 Bedrijfsterreinen vm manage Melle Grietjespad	I	€ 33.435
6560103 Openbaar groen: de toegerekende salariskosten zijn lager uitgevallen dan geraamd.	I	€ 29.759
6722103 Riolering: er is geen rente toegerekend en er is geen aanspraak gemaakt op de geraamde kosten voor uitbesteden van werkzaamheden aan Noard-East Fryslân.	I	€ 34.792
6820209 Doorstroomwoningenwinkelpand Langestreek: Er is geen rente toegerekend aan dit onderdeel. Er is meer rente ontvangen dan betaald waardoor er een negatieve rente ontstaat. De negatieve rente mag niet worden toegerekend aan het product.	I	-€ 11.511
6820359 Willemshof 1111a: Er is geen rente toegerekend aan dit onderdeel.	I	€ 12.884
6820559 vmBezoekerscentrum Torenstreek 20: Er is geen rente toegerekend aan dit onderdeel.	I	€ 21.030

2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Doelen en activiteiten

SDG Doelen VTH	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
16.3 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen.	Een gezonde, veilige en prettige leefomgeving omdat de geldende regels worden nageleefd.	Als gemeente zijn wij verplicht om te handhaven wanneer een rechtsregel wordt overtreden. Alleen onder bijzondere omstandigheden mogen wij daar van afzien. Op basis van de vastgestelde nota "Gelijke monniken, gelijke kappen" prioriteren wij op welke regels wij de toezicht- en handhavingsaandacht als eerste richten.		
		De bouwtoezichthouder laten controleren of volgens de verleende vergunning wordt gebouwd, de resultaten daarvan vastleggen en indien nodig handhaven.		
		Samenwerken met Brandweer Fryslân voor de (periodieke) toezicht op brandveilig bouwen en brandveilig gebruik van gebouwen.		
		Toezicht op recreatief gebruik van woningen die bestemd zijn voor permanente bewoning in 2024 voortzetten en indien nodig handhaven. Dit bevordert de leefbaarheid van Schiermonnikoog.		Een tekort aan toezichtscapaciteit vertraagt de projectmatige aanpak. In 2025 is de start gemaakt met projectplan inclusief de toezichtscapaciteit.

16.6 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus.	De kwaliteit van de strategische en programmatische uitvoering bij vergunningverlening, toezicht en handhaving verbeteren.	De beleidsnota “Gelijke monniken, gelijke kappen” evalueren (loopt tot en met 2024) en aan de hand daarvan een nieuw strategisch beleidskader opstellen.		Om te kunnen voldoen aan de minimale eisen van de Omgevingswet is het niet mogelijk geweest om de beleidsnota VTH te evalueren en een nieuw strategisch beleidskader op te stellen. Met de komst van de Omgevingswet zal het huidige VTH-beleid in 2025 wel worden geactualiseerd, waaraan een uitvoeringsprogramma zal zijn gekoppeld.
		Een uitvoeringsprogramma (laten) opstellen voor 2025		Zie hierboven.

Verbonden partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Kennisuitwisseling m.b.t. nieuwe omgevingswet 2018
GR De Waddeneilanden	Onderzoek naar samenwerkingsvoordelen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).
Welstandzorg Hûs en Hiem	Uitvoering geven aan het welstandsbeleid

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD251	**2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving**			
6823109	6823109 Leges Wabovergunningen	276.152	240.739	35.413
6823159	6823159 Leges welstandstoezicht	9.421	10.750	-1.329
Totaal 2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving		**285.573**	**251.489**	**34.084**
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD251	**2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving**			
6822159	6822159 Wabovergunningen	-63.210	-73.747	10.537
6822209	6822209 Toezicht en handhaving	-197.375	-187.831	-9.544
6822259	6822259 BAG	-48.005	-48.204	199
Totaal 2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving		**-308.589**	**-309.782**	**1.193**
Resultaat		**-23.016**	**-58.293**	**35.277**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6823109 Leges Wabovergunningen: er zijn 96 vergunningen verleend. Hetgeen meer is dan geraamd.	I	€ 35.413

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6822159 Wabovergunningen: de kosten voor inhuur van rechtskundig en deskundigadvies is lager uitgevallen dan geraamd.	I	€ 10.537

2.6 Openbare orde en veiligheid

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. **Doel 16** Vrede, justitie en sterke publieke diensten.	Voorkomen en aanpakken van overmatig alcohol- en drugsgebruik.	Voorlichting geven aan jongeren over alcohol- en drugs.		Ivm met gebrek aan capaciteit is het grotendeels blijven liggen
		Voorlichten ondernemers t.a.v. overmatig alcohol- en drugsgebruik en actief betrekken bij het voorkomen van overmatig gebruik.		Ivm met gebrek aan capaciteit blijven liggen
		Aan blijven sluiten bij de werkgroep gezonde Leefstijl en vanuit OOV ondersteuning en invulling geven.		Er is aansluiting bij de werkgroep, deze staat momenteel stil.
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. **Doel 16** Vrede, justitie en sterke publieke diensten.	Inwoners en bezoekers voelen zich veilig op Schiermonnikoog.	Het Integraal Veiligheidsplan is gemaakt en vastgesteld door de Raad. Aan de hand van een uitvoeringsplan zal aan de prioriteiten uit het Integraal veiligheidsplan worden gewerkt.		
		Versterken toezicht- en handhavingscapaciteit hoogseizoen (toezichthouders & BOA's). Evalueren hoe de afgelopen toezicht periode is gegaan.		Beperkte financiële middelen en capaciteit zorgt ervoor dat er keuzes gemaakt moeten worden tussen handhaving op Woon & Bouw en APV & Bijzondere wetgeving. Woon & Bouw heeft momenteel voorrang.

		Aandacht voor politie capaciteit en het proberen in te stellen van een vaste poule.		
		Opstellen plan van aanpak ondermijning als vervolg op het opgeleverde ondermijningsbeeld.		Het opstellen van een integraal PvA is in verband met capaciteit uitgesteld, er wordt nu gewerkt aan sectorale beleidsstukken. Zo wordt er momenteel de laatste handen gekegd aan het BIBOB-beleid. Daarna kan er verder gekeken worden naar andere stukken zoals Damocles-beleid, Victoria-beleid en het versterken van de APV op het gebied van drugshandhaving.
		Veiligheid op het strand. Bekijken hoe activiteiten zich verhouden tot elkaar (badgasten vs activiteiten).		Hierin wordt aangesloten op OOV gebied bij de Strandnota.
		Veiligheid van badgasten evalueren en indien nodig verbeteren (lifeguards).		
	Voorkomen van overlast en specifieke recreatie- en horeca overlast.	Evalueren horeca convenant.		Door grote bestuurswisselingen bij de politie is dit helaas blijven liggen.
		Toezicht en handhaving op naleving Alcoholwet.		

	Het versterken en onderhouden van incidentmanagement in reguliere en bijzondere omstandigheden.	Evalueren inzet en situatie van het ondersteuningspeloton.		
		Versterken van de interne crisisorganisatie.		Er is een grote opleidronde geweest om de organisatie qua menskracht weer op orde te krijgen. Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan het op peil houden van de kennis en het door ontwikkelen van de organisatie.
		Evalueren van de crisisplanvorming en indien nodig up-to-date maken.		
		De verouderde en slecht onderhouden brandputten in het dorp te beoordelen en indien nodig te vervangen. Daarnaast hier een jaarlijks onderhoudscontract voor af te sluiten.		Met dank aan de civiele inzet van Defensie zijn er twee nieuwe putten geslagen.

Verbonden partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Veiligheidsregio Fryslân	Brandweerzorg (preventief en repressief), meldkamer, GHOR, risico & crisisbeheersing, ambulancezorg.
GR De Waddeneilanden	Samenwerking op het gebied van veiligheid

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2021	21,00	8,00
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 jongeren	2022		2,30
Geweldsmisdrijven	Aantal per 10.000 jongeren	2022	5,30	4,60
Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 jongeren	2022		1,40
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 jongeren	2022	10,60	6,00

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD261	**2.6 /1 Openbare orde en veiligheid**			
6140101	6140101 Openbare orde	1.078	4.759	-3.681
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD261	**2.6 /1 Openbare orde en veiligheid**			
6120355	6120355 Regionale brandweer	-309.728	-306.754	-2.974
6120451	6120451 Rampenbestrijding	-51.261	-50.483	-778
6120551	6120551 GHOR GNK	-17.891	-13.811	-4.080
6140101	6140101 Openbare orde	-122.466	-144.255	21.789
Totaal 2.6 /1 Openbare orde en veiligheid		**-501.346**	**-515.303**	**13.957**
Resultaat		**-500.268**	**-510.544**	**10.276**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6140101 Openbare orde: de inhuur van personeel is lager dan geraamd.	I	€ 21.789

2.7 Mutaties reserves programma 2

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Onttrekkingen				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD271	**2.7 /1 Mutaties reserves programma 2**			
6980122	6980122 Mutaties reserves programma 2	93.307	237.232	-143.925
Stortingen				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD271	**2.7 /1 Mutaties reserves programma 2**			
6980122	6980122 Mutaties reserves programma 2	-15.667	-15.667	0
Mutaties reserves		**77.640**	**221.565**	**-143.925**
Gerealiseerd resultaat		**77.640**	**221.565**	**-143.925**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6980122 Mutaties reserves programma 2: doorgeschoven budgetten uit 2023 (zoals voor omgevingsvisie en evaluatie bestemmingsplan buitengebied) zijn nog niet besteed.	I	-€ 143.925

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

Recapitulatie programma 2 Leefomgeving

Recapitulatie

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD211	**2.1 /1 Bestemmingsplannen**	**154.280**	**318.982**	**-164.702**
PRD212	**2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting**	**5.450**	**13.340**	**-7.890**
PRD221	**2.2 /1 Verkeer en vervoer**	**76.203**	**63.760**	**12.443**
PRD231	**2.3 /1 Duurzaamheid**	**362.554**	**600.187**	**-237.633**
PRD232	**2.3 /2 Natuur**	**0**	**1.500**	**-1.500**
PRD241	**2.4 /1 Fysieke leefomgeving**	**933.435**	**893.612**	**39.823**
PRD251	**2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving**	**285.573**	**251.489**	**34.084**
PRD261	**2.6 /1 Openbare orde en veiligheid**	**1.078**	**4.759**	**-3.681**
Totaal 2 Leefomgeving		**1.818.573**	**2.147.629**	**-329.056**
Lasten				
PRG2	**2 Leefomgeving**			
PRD211	**2.1 /1 Bestemmingsplannen**	**-749.522**	**-904.686**	**155.164**
PRD212	**2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting**	**-81.050**	**-88.690**	**7.640**
PRD221	**2.2 /1 Verkeer en vervoer**	**-361.583**	**-390.210**	**28.627**
PRD231	**2.3 /1 Duurzaamheid**	**-549.123**	**-883.348**	**334.225**
PRD232	**2.3 /2 Natuur**	**-50.891**	**-66.197**	**15.306**
PRD241	**2.4 /1 Fysieke leefomgeving**	**-1.250.798**	**-1.373.559**	**122.761**
PRD251	**2.5 /1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving**	**-308.589**	**-309.782**	**1.193**
PRD261	**2.6 /1 Openbare orde en veiligheid**	**-501.346**	**-515.303**	**13.957**
Totaal 2 Leefomgeving		**-3.852.903**	**-4.531.775**	**678.872**
Resultaat		**-2.034.329**	**-2.384.146**	**349.817**

Uniforme beleidsindicatoren programma 2

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2023	1,60	9,10
Demografische druk	%	2024	78,00	70,40
Hernieuwbare elektriciteit	%	2022	37,70	40,90
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2023	368,00	150,00
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2021	21,00	8,00
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 jongeren	2024	0,00	2,20
Geweldsmisdrijven	Aantal per 10.000 jongeren	2024	0,00	4,30
Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 jongeren	2024	0,00	1,20
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 jongeren	2024	5,10	5,70

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Programma 3 - Economie en werkgelegenheid

3.1 Toerisme en recreatie

Strand

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
11.4 De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen. **14.1** De vervuiling van de zee voorkomen en in aanzienlijke mate verminderen, in het bijzonder als gevolg van activiteiten op het land, met inbegrip van vervuiling door ronddrijvend afval en voedingsstoffen.	Een schoon en veilig strand.	Het faciliteren van strandschoonmaakacties door het beschikbaar stellen van personeel en inzamelmaterieel (tractor met wagen en plastic inzamelbakken) en zorgen voor de afvoer en verwerking van het strandafval.		In 2024 heeft de gemeente samen met Natuurmonumenten en de Balgexpres twee strandopruimacties uitgevoerd.
		Plaatsen van de houten afvalbakken op het strand vanaf paal 9 tot paal 16 in het voorjaar en de zomer.		Er is weer veel afval opgehaald met deze bakken.
		Een adequate bewaking van het badstrand bij strandpaviljoen de Marlijn door de KNRM LifeGuards.		De bewaking wordt doorgezet.
		Samen met Rijkswaterstaat, het Waterschap en Natuurmonumenten de ontwikkeling van het strand in de gaten houden in het kader van zandsuppletie.		
	Goed toegankelijke strandovergangen met goede sanitaire voorzieningen en goede afvalvoorzieningen. Daarbij heeft de toegankelijkheid voor	Goed onderhouden van de sanitaire voorzieningen en strandovergang Badweg. In 2024 vervangen we de sanitaire unit.		Het vervangen van de toiletunit vraagt een langere voorbereidingstijd.

	minder mobiele mensen prioriteit.	Zorgdragen voor een adequate afvalvoorziening bij de strandovergangen.		Bij alle strandovergangen tussen paal 2 en paal 7 staan afvalbakken.
		In 2024 vervangen we de (fietsen)hekken bij de strandovergang Badweg.		De fietsenrekken zijn volledig vernieuwd en zodanig geplaatst dat bakfietsen e.d. ook geparkeerd kunnen worden.
		Bij strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg is een strandrolstoel beschikbaar.		
	Een aangrenzend verblijfsgebied dat aantrekkelijk is voor inwoners en recreanten.	Het implementeren van de visie op het activiteitenstrand.		We hebben flinke vorderingen gemaakt met het opstellen van de strandnota.
	Het borgen van de toegankelijkheid van het strand bij Paal 3 en het badstrand voor zowel strandbezoekers als de hulpverleningsdiensten.	Zo nodig deponeren van zand op de toegang naar het strand bij strandovergang Badweg om de bereikbaarheid voor strandbezoekers en de hulpverlenings-diensten te waarborgen.		In het voorjaar is weer zand aangevuld.
		Waarborgen van een goede toegankelijkheid van het strand bij strandovergang Prins Bernhardweg voor onder andere de hulpverleningsdiensten.		De betonplaten op de strandovergang bewijzen hun nut.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD311	**3.1 /1 Strand**			
6140151	6140151 Strandbewaking	1.380	1.490	-110
Lasten				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD311	**3.1 /1 Strand**			
6140151	6140151 Strandbewaking	-68.964	-85.893	16.929
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**-67.584**	**-84.403**	**16.819**
Gerealiseerd resultaat		**-67.584**	**-84.403**	**16.819**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6140151 Strandbewaking: de kosten voor inhuur personeel is lager uitgevallen dan geraamd.	I	€ 16.929

Toeristisch product

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen **8.3** Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten **8.9** Tegen 2030 beleidslijnen uitwerken en implementeren ter ondersteuning van het duurzaam toerisme dat jobs creëert en plaatselijke cultuur en producten bevordert	Vasthouden van minimaal 300.000 gasten op jaarbasis. Uitbreiding hiervan niet zoeken in het hoogseizoen, maar in seizoenverbreding.	Stimuleren van evenementen voor specifieke doelgroepen, passend bij de tijd van het jaar.		In 2024 is bijgedragen aan verschillende initiatieven, waaronder de jubileumactiviteiten in het kader van 125 jaar VVV.
		Nieuwe vormen van bedrijvigheid stimuleren in samenwerking met de Waddeneilanden. Dit maakt deel uit van programmalijn 2 “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de Regiodeal.		Met dit programmaonderdeel is een start gemaakt. Er is een kwartiermaker aangesteld die ondersteuning zal bieden bij het ontwikkelen van creatieve broedplaatsen op de eilanden. Voor Schiermonnikoog is hiervoor het nieuw te realiseren maritiem centrum in beeld.
		Uitvoering geven aan de 10 pijlers voor toeristisch beleid. Evalueren van de 10 pijlers met het oog op duurzaam toerisme.		Een werkgroep met vertegenwoordigers van SOV, VVV, Natuurmonumenten, Nationaal Park en gemeente hebben de toeristische visie geëvalueerd en aanbevelingen gedaan. In 2025 zullen de aanbevelingen in de toeristische visie verwerkt worden.
		Toekomstbestendig inrichten van het toeristisch aanbod in samenwerking met de Waddeneilanden. Dit maakt deel uit van programmalijn 2 “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de Regiodeal.		Er is een samenwerking aangegaan met Innovatieplatform Fryslân voor monitoring van (bezoekers)data. Er is een projectleider aangesteld om dit programmaonderdeel samen met de eilanden verder uit te werken.
		Bieden van cofinanciering bij aanvragen voor het Iepen Mienskipfûns (IMF).		Er hebben twee tenders plaatsgevonden. In de tweede tender is aan twee projecten cofinanciering geboden.

Verbonden partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR de Waddeneilanden	Samenwerking met eilanden, provincie en Waterschap voor provinciale subsidies, in Streekwerk Waddeneilanden.
GR de Waddeneilanden	Samenwerking op gebied van marketing en toerisme m.b.v. Merk Fryslân, Waddenzee Werelderfgoed.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD312	**3.1 /2 Toeristisch product**			
6560303	6560303 Toiletgebouwen	0	0	0
6560353	6560353 Overige baten en lasten recreatie	2.184	1.200	984
6580107	6580107 Bezoekerscentrum	0	0	0
Totaal 3.1 /2 Toeristisch product		**2.184**	**1.200**	**984**
Lasten				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD312	**3.1 /2 Toeristisch product**			
6560153	6560153 Kinderboerderij	-27.040	-26.312	-728
6560253	6560253 Bevordering toerisme	-138.887	-188.533	49.646
6560303	6560303 Toiletgebouwen	-31.309	-31.799	490
6560353	6560353 Overige baten en lasten recreatie	-73.020	-71.644	-1.376
6560403	6560403 Bijdrage SOVfonds	-15.000	-15.000	0
6580107	6580107 Bezoekerscentrum	-33.242	-34.335	1.093
Totaal 3.1 /2 Toeristisch product		**-318.498**	**-367.623**	**49.125**
Resultaat		**-316.313**	**-366.423**	**50.110**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6560253 Bevordering toerisme: Het budget voor onderzoek toeristenbelasting is nog niet besteed.	I	€ 49.646

3.2 Jachthaven

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen.	We houden een representatieve en publieksvriendelijke jachthaven duurzaam in stand.	We zijn zeer tevreden over de exploitatie van de jachthaven door Stichting jachthaven 'De Oude Veerdam' en streven naar het duurzaam voorzetten van deze samenwerking.		Ondanks tijdelijke sluiting van de Waddenhaven vanwege groot onderhoud heeft de Stichting er alles aan gedaan om een goed exploitatieresultaat te realiseren.
		We onderhouden een goede relatie met Watersportvereniging 'Lytje Pole'.		Vanwege schade aan hun drijvende steiger door werkzaamheden tijdens groot onderhoud hebben we intensief contact met het bestuur van WSV Lytje Pole onderhouden. We verwachten volgende jaar tot een voor beide partijen bevredigende afhandeling van de schade te komen.
		We houden de Waddenhaven op diepte door om de 4 jaar te cutteren en in de tussenliggende jaren te ploegen. In 2024 wordt de jachthaven geploegd.		In 2024 was het voldoende om de haveningang weer op diepte te brengen.
		We onderzoeken de mogelijkheden voor voortgezet gebruik van het sediment uit de Waddenhaven.		Het voortgezet gebruik van sediment is in beeld bij de dijk- en duinversterking.
		We stimuleren de samenwerking tussen de waddenhavens.		In 2024 zijn de contacten met de haven van Lauwersoog aangehaald.

		We voeren fase 2 van groot onderhoud uit in februari, maart en april 2024. Met Stichting Jachthaven 'De Oude Veerdam' is afgestemd dat de Waddenhaven in april 2024 nog niet open gaat. We zijn afhankelijk van het weer, waardoor de werkzaamheden kunnen uitlopen.		Fase 2 van groot onderhoud is ondanks tegenvallers en schade aan de drijvende steiger van de WSV volgens het contract met de aannemer afgerond.

Verbonden partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Samenwerking rondom jachthavens/Waddenzee in convenant vaarrecreatie.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD321	**3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid**			
6560203	6560203 Jachthaven	132.186	163.300	-31.114
6840000	6840000 Gebiedsinvesteringen Schiermonnikoog	101.373	0	101.373
Totaal 3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid		**233.559**	**163.300**	**70.259**
Lasten				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD321	**3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid**			
6560203	6560203 Jachthaven	-135.268	-155.380	20.112
6840000	6840000 Gebiedsinvesteringen Schiermonnikoog	-101.373	0	-101.373
Totaal 3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid		**-236.640**	**-155.380**	**-81.260**
Resultaat		**-3.082**	**7.920**	**-11.002**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6560203 Jachthaven; de pacht is lager uitgevallen dan geraamd.	I	-€ 31.114
6840000 Gebiedsinvesteringen Schiermonnikoog: de kosten voor de gebiedsinvestering worden op gevangen door de bijdrage.	I	€ 101.373

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6560203 Jachthaven: het (groot) onderhoud is lager uitgevallen dan geraamd.	I	€ 20.112
6840000 Gebiedsinvesteringen Schiermonnikoog: de kosten voor de gebiedsinvestering worden op gevangen door de bijdrage.	I	-€ 101.373

3.3 Mutaties reserves programma 3

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Onttrekkingen				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD331	**3.3 /1 Mutaties reserves programma 3**			
6980132	6980132 Mutaties reserves programma 3	0	58.775	-58.775
Stortingen				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD331	**3.3 /1 Mutaties reserves programma 3**			
6980132	6980132 Mutaties reserves programma 3	-28.000	-28.000	0
Mutaties reserves		**-28.000**	**30.775**	**-58.775**
Gerealiseerd resultaat		**-28.000**	**30.775**	**-58.775**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6980132 Mutaties reserves programma 3: doordat de kosten voor het onderzoek toeristenbelasting nog niet zijn uitgegeven, hoeft de bijdrage daarvoor uit de reserve nog niet plaats te vinden.	I	-€ 58.775

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

Recapitulatie programma 3 Economie en werkgelegenheid

Recapitulatie

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD311	**3.1 /1 Strand**	**1.380**	**1.490**	**-110**
PRD312	**3.1 /2 Toeristisch product**	**2.184**	**1.200**	**984**
PRD321	**3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid**	**233.559**	**163.300**	**70.259**
Totaal 3 Economie en werkgelegenheid		**237.123**	**165.990**	**71.133**
Lasten				
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**			
PRD311	**3.1 /1 Strand**	**-68.964**	**-85.893**	**16.929**
PRD312	**3.1 /2 Toeristisch product**	**-318.498**	**-367.623**	**49.125**
PRD321	**3.2 /1 Jachthaven 3 Economie en werkgelegenheid**	**-236.640**	**-155.380**	**-81.260**
Totaal 3 Economie en werkgelegenheid		**-624.102**	**-608.896**	**-15.206**
Resultaat		**-386.979**	**-442.906**	**55.927**

Programma 4 - Burgers en bestuur

4.1 Burgerparticipatie

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 5 Gendergelijkheid. **Doel 10** Ongelijkheid verminderen. **Doel 11** Duurzame steden en gemeenschappen. **16.7** Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen **16.10** Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.	De gemeente heeft een krachtig, eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie vanuit een open dialoog met de samenleving.	**Spreekuur collegeleden** Het spreekuur is sinds juni 2018 ingevoerd. Het spreekuur is een mogelijkheid om met de burgemeester of een van de wethouders van gedachten te wisselen over onderwerpen die spelen in onze gemeente. Naast het spreekuur zetten we in 2025 ook onze bezoeken aan het Koningshuis en de bibliotheek voort.		De afspraken met de bestuurders vinden vooral plaats buiten de spreekuren om.
		Vergadermodel gemeenteraad Eind 2018 heeft de gemeenteraad een nieuw vergadermodel ingevoerd. Met dit nieuwe vergadermodel wil de gemeenteraad onder andere bereiken dat burgers eerder en beter betrokken worden bij gemeentelijke onderwerpen en de eilander politiek. Tijdens openbare beeldvormende raadsbijeenkomsten worden burgers en belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om in een vroeg stadium in te spreken over onderwerpen of om als toehoorder aanwezig te zijn bij presentaties. Ook voor 2024 plannen we weer beeldvormende vergaderingen.		Vergadermodel gemeenteraad Het in 2018 door de gemeenteraad vastgestelde vergadermodel is in 2024 geëvalueerd. Er is geconstateerd dat het BOB model (Beeldvormen – Oordeelsvormen – Besluitvormen) prima is, maar dat het werken op deze manier hier en daar beter kan. Het betreft vooral meer regie voor de raad, een betere planning en meer ruimte voor betrokkenheid van inwoners. Daarover zijn afspraken gemaakt die in 2025 in praktijk worden gebracht.

		Kinderburgemeester en kinderen Om ook de stem van kinderen te (laten) horen wordt er jaarlijks een nieuwe kinderburgemeester benoemd We organiseren tevens een burgemeestersontbijt met kinderen uit de bovenbouw van de basisschool.		In 2024 was Sven Talsma kinderburgemeester van Schiermonnikoog.
		Interactieve beleidsvorming Bij grote projecten en nieuwe ontwikkelingen wordt de bevolking in staat gesteld om actief mee te denken en te participeren. We kiezen hiertoe een op maat gesneden aanpak, die past bij de aard en omvang van het project.		Er worden verschillende participatievormen ingezet.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Lasten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD411	**4.1 /1 Burgerparticipatie**			
6002175	6002175 Burgerparticipatie	0	-5.000	5.000

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

4.2 Bestuur

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 11 Duurzame steden en gemeenschappen.	Het behoud van een zelfstandige gemeente.	**Bestuurskracht: Eigen organisatie en samenwerken** Omdat wij zeggenschap willen houden over ons eigen eiland, is het voor ons van cruciaal belang dat wij een zelfstandige gemeente blijven. Wij beseffen dat deze wens door onze schaalgrootte een prijs heeft. Wij hebben een kernorganisatie nodig, die kwalitatief en kwantitatief de taken aan kan. Daarnaast willen wij door slim samen te werken de kosten van onze organisatie beperken.		In 2024 is gestart met een extern organisatieonderzoek. Doel van dat onderzoek is om op basis van een bestuurlijke langetermijnvisie te adviseren over de mogelijkheden voor de organisatie om de uitvoeringskracht op termijn te borgen. De langetermijnvisie gaat onder andere in op dienstverlening. Er is in 2024 gestart met het ontwikkelen van een visie op de dienstverlening Ook is gestart met het ontwikkelen van de omgevingsvisie die op grond van de Omgevingswet verplicht is. De omgevingsvisie en de visie op de dienstverlening zullen in 2025 geintegreerd worden in het externe organisatie-advies.
		Eigen organisatie *Bestuur* Door het bijzondere karakter en ligging van onze gemeente, steekt de bestuurslast in uitzonderlijke mate uit boven de gebruikelijke bestuurslast in andere gemeenten met dezelfde inwonersklasse. De provincie heeft dit onderkend en heeft de gemeente ingedeeld in inwonertalklasse 2 voor het tijdvak vanaf 1 september 2021 tot 1 januari 2027. De omvang van de formatie van de wethouders is in deze bestuursperiode 2022-2026 uitgebreid van 2		De formatie van de wethouders is op orde.

		keer 0,65 fte naar 2 keer 0,8 fte.		
Doel 16 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen	Constructieve samenwerking met de andere Waddeneilanden.	**Samenwerken** Wij werken samen met de andere Waddeneilanden via een gemeenschappelijke regeling. Wij werken samen aan het programma de Wadden, dat in 2021 is vastgesteld. In 2022 is een meerjaren uitvoeringsplan opgesteld. Via een aanvraag Regiodeal proberen we van het Rijk en de provincies Fryslân en Noord-Holland cofinanciering te bemachtigen. Op minder beleidsgevoelige terreinen (Bedrijfsvoering) proberen wij zoveel mogelijk te komen tot eensluidende uitvoering. Ook daartoe worden vanuit de GR de Wadden DVO's afgesloten met bijvoorbeeld Leeuwarden (ICT) en tussen eilanden onderling (met Ameland: onderwijs). Zie in dit verband ook de paragraaf bedrijfsvoering.		In 2024 is een aantal zaken op orde gebracht. De gemeente Noardeast Fryslan voert diverse gemeentelijke processen voor ons uit. De dienstverleningsovereenkomst is hiervoor in 2024 opgesteld. Er is gestart met een intensievere samenwerking tussen de gemeente Ameland en Schiermonnikoog. Dit gaat resulteren in een DVO op het gebied van HR. De gemeente Ameland gaat vanaf 2026 de salarisadministratie en HR-advies voor de gemeente Schiermonnikoog verzorgen.
		Behoud voldoende betrokkenheid In de komende tijd zullen verschillende visies moeten worden ontwikkeld, dan wel belangrijke beleidsbeslissingen moeten worden genomen. Het is van groot belang de processen om te komen tot deze visies/beleidsbeslissingen zodanig vorm te geven en de inwoners daarover		Wij hechten veel waarde aan de betrokkenheid van onze inwoners bij de ontwikkeling van visies en beleidskeuzes, omdat het leidt tot betere en meer gedragen besluiten. Wij hanteren verschillende manieren om inwoners actief te betrekken en te informeren. Onze communicatie vindt plaats via verschillende kanalen. Zo versturen we regelmatig nieuwsbrieven waarin wij belangrijke informatie en updates delen over belangrijke projecten en beleidsplannen. Ook onze

		zodanig te informeren dat zij zich betrokken kunnen voelen bij het wel en wee van Schiermonnikoog. Wij kiezen daarbij voor een open houding en maximale transparantie. Dat kan bij voorbeeld via specifieke informatieavonden.		website fungeert als een centraal informatiepunt, waar inwoners op de hoogte kunnen blijven. Daarnaast organiseren wij informatieavonden, waar inwoners de gelegenheid hebben om in gesprek te gaan met beleidsmedewerkers en andere. Keukentafelgesprekken zijn een andere waardevolle methode, waarmee we dieper kunnen ingaan op specifieke onderwerpen. Naast deze activiteiten nodigen wij inwoners ook uit om deel te nemen aan enquêtes en participatietrajecten, zodat zij hun stem kunnen laten horen.

Verbonden partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR de Waddeneilanden	Bestuurlijke samenwerking en belangenbehartiging Waddengerelateerde en eiland specifieke zaken, gericht op behoud van zelfstandigheid. Samenwerking op ondersteunende taken zoals ICT, financiën en P&O.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD421	**4.2 /1 Bestuur**			
6001150	6001150 Burgemeester en wethouders	-93	0	-93
6003258	6003258 Verkiezingen	0	4.000	-4.000
6005100	6005100 Bestuurlijke samenwerking	0	0	0
6922152	6922152 Stelposten	0	-83.200	83.200
6960102	6960102 Saldi kostenplaatsen	0	0	0
Totaal 4.2 /1 Bestuur		**-93**	**-79.200**	**79.107**
Lasten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD421	**4.2 /1 Bestuur**			
6001106	6001106 Gemeenteraad	-212.092	-209.069	-3.023
6001150	6001150 Burgemeester en wethouders	-625.191	-434.528	-190.663
6002100	6002100 Representatie	-20.245	-17.500	-2.745
6002150	6002150 Communicatie	-38.895	-40.353	1.458
6002200	6002200 Ondersteuning BW	-76.347	-76.347	0
6003258	6003258 Verkiezingen	-10.897	-15.552	4.655
6005100	6005100 Bestuurlijke samenwerking	-92.044	-121.462	29.418
6005101	6005101 GR De Waddeneilanden	-95.440	-86.653	-8.787
6006106	6006106 Raadsgriffier	-77.037	-79.193	2.156
6006156	6006156 Raadsondersteuning	-45.550	-39.662	-5.888
6922152	6922152 Stelposten	-23.598	-65.216	41.618
6960102	6960102 Saldi kostenplaatsen	270.857	61	270.796
Totaal 4.2 /1 Bestuur		**-1.046.480**	**-1.185.474**	**138.994**
Resultaat		**-1.046.573**	**-1.264.674**	**218.101**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6922152 Stelposten: de post Eliminatie Yn de Mande is niet aangesproken.	I	€ 83.200

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6001150 Burgemeester en wethouders: de dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen is hoger dan geraamd.	I	-€ 190.663
6005100 Bestuurlijke samenwerking: het budget voor cofinanciering en streekagenda is niet volledig gebruikt.	I	€ 29.418
6922152 Stelposten: onder deze post vallen o.m. de kosten voor inhuur van personeel. De inhuur wordt zoveel mogelijke functioneel geboekt waardoor hier een overschot ontstaat.	I	€ 41.618

4.3 Dienstverlening

Doelen en activiteiten

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Kleur	Toelichting jaarrekening
Doel 16.7 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen.	De missie van onze organisatie is dat wij toegevoegde waarde bieden aan onze gemeenschap en de gasten op Schiermonnikoog. De toegevoegde waarde blijkt uit de kernwaarden van onze organisatie en onze mensen: - dienstbaar: wij doen een stapje extra voor onze inwoners; - eenvoudig: wij zoeken simpele oplossingen voor ingewikkelde problemen; - eigen: wij kiezen onze eigentijdse, vertrouwde werkwijze zonder onze onafhankelijkheid te verliezen.	Als organisatie zijn we in het kader van dienstverlening aan onze inwoners gericht op het vinden van een oplossing; als iets niet kan, zoeken we naar een mogelijk alternatief.		In 2024 zijn we gestart met het opstellen van een dienstverleningsvisie. Onderdeel daarvan is onder andere het inwonersonderzoek en gesprekken met ondernemers. Met deze informatie en nog veel meer input en ideeën schrijven wij onze visie op dienstverlening voor de volle breedte van de organisatie. Ook is er in december een nieuwe missie vastgesteld: Onze inzet voor kwaliteit van leven en welzijn staat centraal in alles wat we doen. We streven ernaar om een gemeente te zijn die continu bijdraagt aan de leefbaarheid en zorgt voor een aantrekkelijke leefomgeving, het eiland Schiermonnikoog. De gemeente staat bekend om haar zorgzaamheid en ondersteuning voor haar inwoners. We staan dicht bij de eilander gemeenschap. Wij leveren persoonlijke service, met oprechte aandacht. Samen bouwen we aan een gemeente waar iedereen zich thuis voelt en waar we respectvol met elkaar omgaan. Door het bevorderen van een gevoel van saamhorigheid en verbondenheid willen we een veilige en

				vertrouwde omgeving creëren waarin mensen gedijen. Dat doen wij door het zorgvuldig uitvoeren van onze wettelijke taken en leveren we maatwerk waar dat kan. De bestuurlijke ambities voeren wij doelbewust en strategisch daadkrachtig uit. Wij werken als zelfstandige gemeente vanuit een basis die op orde is en dragen bij aan de samenwerking met de andere eilandgemeenten. Vanuit een **verbindende**, **veerkrachtige** en **vooruitstrevende** organisatie werken wij aan goede dienstverlening en een professionele, klantvriendelijke en inspirerende werkomgeving.
Doel 16.10 Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.		In het kader van de dienstverlening bieden we een verdere flexibilisering van openingstijden en bereikbaarheid. We verruimen onze dienstverlening door de mogelijkheid te bieden voor het aanbieden van diensten op afspraak. Ook is onze website als informatiemedium verder ontwikkeld.		De afsprakenmodule voor het werken op afspraak is veel gebruikt, de aantallen zijn verdubbeld. Dit willen we verder uitbreiden en ontwikkelen. Daarbij houden we oog voor iedereen. Iedereen is welkom ook zonder afspraak.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD431	**4.3 /1 Dienstverlening**			
6004108	6004108 Lasten en baten secretarieleges burgerzaken	32.473	18.741	13.732
Lasten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD431	**4.3 /1 Dienstverlening**			
6003108	6003108 Burgerlijke stand	-22.321	-24.370	2.049
6003158	6003158 Uitvoering GBA	-12.013	-12.113	100
6003208	6003208 Rijbewijzen en reisdocumenten	-21.532	-14.482	-7.050
6004108	6004108 Lasten en baten secretarieleges burgerzaken	-806	-8.765	7.959
Totaal 4.3 /1 Dienstverlening		**-56.672**	**-59.730**	**3.058**
Resultaat		**-24.199**	**-40.989**	**16.790**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6004108 Lasten en baten secretarieleges burgerzaken: de opbrengst van de leges is hoger dan geraamd.	I	€ 13.732

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

4.4 Mutaties reserves programma 4

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Onttrekkingen				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD441	**4.4 /1 Mutaties reserves programma 4**			
6980142	6980142 Mutaties reserves programma 4	33.000	66.809	-33.809
Gerealiseerd resultaat		**33.000**	**66.809**	**-33.809**

Recapitulatie programma 4 Burgers en bestuur

Recapitulatie

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD421	**4.2 /1 Bestuur**	**-93**	**-79.200**	**79.107**
PRD431	**4.3 /1 Dienstverlening**	**32.473**	**18.741**	**13.732**
Totaal 4 Burgers en bestuur		**32.380**	**-60.459**	**92.839**
Lasten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD411	**4.1 /1 Burgerparticipatie**	**0**	**-5.000**	**5.000**
PRD421	**4.2 /1 Bestuur**	**-1.046.480**	**-1.185.474**	**138.994**
PRD431	**4.3 /1 Dienstverlening**	**-56.672**	**-59.730**	**3.058**
Totaal 4 Burgers en bestuur		**-1.103.153**	**-1.250.204**	**147.052**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**-1.070.772**	**-1.310.663**	**239.891**
Onttrekkingen				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD441	**4.4 /1 Mutaties reserves programma 4**	**33.000**	**66.809**	**-33.809**
Gerealiseerd resultaat		**-1.037.772**	**-1.243.854**	**206.082**

Programma 5 - Financiering en belastingen

5.01 Lokale heffingen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD511	**5.01 /1 Lokale heffingen**			
6931102	6931102 Onroerende zaakbelasting gebruikers	86.975	89.282	-2.307
6932102	6932102 Onroerende zaakbelasting eigenaren woningen	516.723	512.487	4.236
6932152	6932152 Onroerende zaakbelasting eigenaren nietwoningen	124.920	125.743	-823
6935102	6935102 Forensenbelasting	371.662	383.678	-12.016
6936102	6936102 Toeristenbelasting	1.845.946	1.834.540	11.406
6940152	6940152 Invordering belastingen	281	1.900	-1.619
Totaal 5.01 /1 Lokale heffingen		**2.946.507**	**2.947.630**	**-1.123**
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD511	**5.01 /1 Lokale heffingen**			
6930102	6930102 Waardering onroerende zaken	-71.956	-45.785	-26.171
6936102	6936102 Toeristenbelasting	-2.584	0	-2.584
6940102	6940102 Heffing belastingen	-2.810	-100.938	98.128
6940152	6940152 Invordering belastingen	-857	-2.002	1.145
Totaal 5.01 /1 Lokale heffingen		**-78.207**	**-148.725**	**70.518**
Resultaat		**2.868.300**	**2.798.905**	**69.395**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6936102 Forensenbelasting: de forensenbelasting is is lager uitgevallen dan geraamd.	I	-€ 12.016
6936102 Toeristenbelasting: de toeristenbelasting is iets hoger uitgevallen dan geraamd.	I	€ 11.406

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6930102 Waardering onroerende zaken: de kosten voor afhandeling van de beroepsbezwaren vallen tegen.	I	-€ 26.171
6940102 Heffing belastingen: de kosten voor inhuur personeel en de kosten voor inhuur Noardeast-Fryslân vallen mee.	I	€ 98.128

5.02 Algemene uitkering

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD521	**5.02 /1 Algemene uitkering**			
6921102	6921102 Uitkeringen uit het gemeentefonds	4.550.704	4.402.000	148.704
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD521	**5.02 /1 Algemene uitkering**			
6921102	6921102 Uitkeringen uit het gemeentefonds	-2.988	-34.586	31.598
Resultaat		**4.547.716**	**4.367.414**	**180.302**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6921102 Uitkeringen uit het gemeentefonds: de uitkering uit het gemeentefonds is, inclusief de geraamde aanpassing WOZ-waarde meicirculaire zoals bij de lasten is aangegeven, hoger uitgevallen.	I	€ 148.704

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6921102 Uitkeringen uit het gemeentefonds: zie toelichting baten.	I	€ 31.498

5.03 Dividend

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD531	**5.03 /1 Dividend**			
6330101	6330101 Eneco	18.474	10.702	7.772
6913102	6913102 Beleggingen	15.191	31.975	-16.784
Totaal 5.03 /1 Dividend		**33.665**	**42.677**	**-9.012**
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD531	**5.03 /1 Dividend**			
6330101	6330101 Eneco	-788	0	-788
6913102	6913102 Beleggingen	0	-3.730	3.730
Totaal 5.03 /1 Dividend		**-788**	**-3.730**	**2.942**
Resultaat		**32.877**	**38.947**	**-6.070**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6913102 Beleggingen: het verwachte dividend van Omrin en Fryslân Milieu zijn nog niet ontvangen.	I	-€ 16.784

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

5.04 Financieringsfunctie

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD541	**5.04 /1 Financieringsfunctie**			
6005000	6005000 Treasury	88.366	266.975	-178.609
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD541	**5.04 /1 Financieringsfunctie**			
6005000	6005000 Treasury	-71.448	-96.341	24.893
Resultaat		**16.918**	**170.634**	**-153.716**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6005000 Treasury: de rente levert per saldo een voordeel op.	S	-€ 178.609

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6005000 Treasury: de rente levert per saldo een voordeel op.	S	€ 24.893

5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD551	**5.05 /1 Overige algemene dekkingsmiddelen**			
6008000	6008000 Algemene baten en lasten	3.694	0	3.694
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD551	**5.05 /1 Overige algemene dekkingsmiddelen**			
6008000	6008000 Algemene baten en lasten	0	-25.000	25.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**3.694**	**-25.000**	**28.694**
Gerealiseerd resultaat		**3.694**	**-25.000**	**28.694**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6008000 Algemene baten en lasten: bij de begroting werd uitgegaan van een mogelijk mindere opbrengst uit de leges. Deze opbrengst is meegevallen, waardoor de opgenomen last niet wordt geeffectueerd.	I	€ 25.000

5.06 Overhead

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD561	**5.06 /1 Overhead**			
6000000	6000000 Overhead personeel Beleidsteam	17.300	0	17.300
6000010	6000010 Overhead Personeel Publiekszaken	4.453	0	4.453
6000030	6000030 Overhead	2.688	0	2.688
6000200	6000200 Overhead Gemeentehuis	0	0	0
Totaal 5.06 /1 Overhead		**24.441**	**0**	**24.441**
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD561	**5.06 /1 Overhead**			
6000000	6000000 Overhead personeel Beleidsteam	-400.746	-268.117	-132.629
6000010	6000010 Overhead Personeel Publiekszaken	-316.836	-175.860	-140.976
6000020	6000020 Overhead Personeel Buitendienst	-12.543	-12.543	0
6000030	6000030 Overhead	-272.610	-284.027	11.417
6000100	6000100 Overhead ICT	-424.214	-408.968	-15.246
6000200	6000200 Overhead Gemeentehuis	-209.322	-179.826	-29.496
6000300	6000300 Overhead Administratie	-700.787	-416.345	-284.442
Totaal 5.06 /1 Overhead		**-2.337.058**	**-1.745.686**	**-591.372**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**-2.312.616**	**-1.745.686**	**-566.930**
Gerealiseerd resultaat		**-2.312.616**	**-1.745.686**	**-566.930**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6000000 Overhead personeel Beleidsteam	I	€ 17.300
De overhead is per saldo hoger uitgevallen, o.m. doordat de elders geraamde en niet berekende inhuur hier op is verantwoord.		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6000000 Overhead personeel Beleidsteam. De toegerekende overhead is zoveel mogelijk aan het betreffende product toegerekend, waardoor er minder overhead drukt op deze algemene post.	I	-€ 132.629
6000010 Overhead Personeel Publiekszaken. De toegerekende overhead is zoveel mogelijk aan het betreffende product toegerekend, waardoor er minder overhead drukt op deze algemene post.	I	-€ 140.976
6000030 Overhead	I	€ 11.417
6000100 Overhead ICT	I	-€ 15.246
6000200 Overhead Gemeentehuis	I	-€ 29.496

6000300 Overhead Administratie. De toegerekende overhead is zoveel mogelijk aan het betreffende product toegerekend, waardoor er minder overhead drukt op deze algemene post.	I	-€ 284.442

5.07 Heffing VPB

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD571	**5.07 /1 Heffing VPB**			
6942103	6942103 Vennootschapsbelasting advieskosten	0	-750	750
Gerealiseerd resultaat		**0**	**-750**	**750**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden.		

5.08 Onvoorzien

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD581	**5.08 /1 Onvoorzien**			
6922102	6922102 Onvoorziene uitgaven	0	-12.500	12.500
Gerealiseerd resultaat		**0**	**-12.500**	**12.500**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6922102 Onvoorziene uitgaven: de post onvoorzien is niet aangesproken.	I	€ 12.500

5.09 Saldo van baten en lasten voor bestemming

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD421	**4.2 /1 Bestuur**			
6960102	6960102 Saldi kostenplaatsen	0	0	0
Lasten				
PRG4	**4 Burgers en bestuur**			
PRD421	**4.2 /1 Bestuur**			
6960102	6960102 Saldi kostenplaatsen	270.857	61	270.796
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**270.857**	**61**	**270.796**
Gerealiseerd resultaat		**270.857**	**61**	**270.796**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6960102 Saldi kostenplaatsen. Het saldo van niet aan de kostenplaatsen toe te rekenen kosten is hier verantwoord.	I	€ 270.796

5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Onttrekkingen				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD592	**5.10 /1 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen**			
6980152	6980152 Mutaties reserves programmas alg dekkmidd	174.550	449.052	-274.502
Stortingen				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD592	**5.10 /1 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen**			
6980152	6980152 Mutaties reserves programmas alg dekkmidd	-163.248	-134.000	-29.248
Mutaties reserves		**11.302**	**315.052**	**-303.750**
Gerealiseerd resultaat		**11.302**	**315.052**	**-303.750**

Toelichting op de belangrijkste verschillen

BATEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
6980152 Mutaties reserves programmas alg dekkmiddel	I	-€ 274.502

LASTEN

Toelichting	I of S	Bedrag €
Geen bijzonderheden		

Recapitulatie programma 5 Financiering en belastingen

Recapitulatie

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Verschil
Baten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD511	**5.01 /1 Lokale heffingen**	**2.946.507**	**2.947.630**	**-1.123**
PRD521	**5.02 /1 Algemene uitkering**	**4.550.704**	**4.402.000**	**148.704**
PRD531	**5.03 /1 Dividend**	**33.665**	**42.677**	**-9.012**
PRD541	**5.04 /1 Financieringsfunctie**	**88.366**	**266.975**	**-178.609**
PRD551	**5.05 /1 Overige algemene dekkingsmiddelen**	**3.694**	**0**	**3.694**
PRD561	**5.06 /1 Overhead**	**24.441**	**0**	**24.441**
PRD593	**5.11 /1 Saldo van baten en lasten na bestemming**	**0**	**106.841**	**-106.841**
Totaal 5 Financierien en belastingen		**7.647.377**	**7.766.123**	**-118.746**
Lasten				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD511	**5.01 /1 Lokale heffingen**	**-78.207**	**-148.725**	**70.518**
PRD521	**5.02 /1 Algemene uitkering**	**-2.988**	**-34.586**	**31.598**
PRD531	**5.03 /1 Dividend**	**-788**	**-3.730**	**2.942**
PRD541	**5.04 /1 Financieringsfunctie**	**-71.448**	**-96.341**	**24.893**
PRD551	**5.05 /1 Overige algemene dekkingsmiddelen**	**0**	**-25.000**	**25.000**
PRD561	**5.06 /1 Overhead**	**-2.337.058**	**-1.745.686**	**-591.372**
PRD571	**5.07 /1 Heffing VPB**	**0**	**-750**	**750**
PRD581	**5.08 /1 Onvoorzien**	**0**	**-12.500**	**12.500**
PRD593	**5.11 /1 Saldo van baten en lasten na bestemming**	**-278.625**	**-471.089**	**192.464**
Totaal 5 Financierien en belastingen		**-2.769.114**	**-2.538.407**	**-230.707**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**4.878.263**	**5.227.716**	**-349.453**
Onttrekkingen				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD592	**5.10 /1 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen**	**174.550**	**449.052**	**-274.502**
Stortingen				
PRG5	**5 Financierien en belastingen**			
PRD592	**5.10 /1 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen**	**-163.248**	**-134.000**	**-29.248**
Mutaties reserves		**11.302**	**315.052**	**-303.750**
Gerealiseerd resultaat		**4.889.565**	**5.542.768**	**-653.203**

Uniforme beleidsindicatoren programma 5

Overzicht uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2024	403,00	379,00
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2024	842,00	x
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2024	979,00	x

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Paragrafen

Lokale heffingen

Deze paragraaf gaat over de lokale belastingen en heffingen. Aan de orde komen het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, de geraamde inkomsten, de kostendekkendheid van de tarieven, het kwijtscheldingsbeleid dat we hanteren en de lastendruk voor de burger.

De publiekrechtelijke heffingen worden onderscheiden naar belastingen en rechten:

- Belastingen: de opbrengsten van belastingen komen toe aan de algemene middelen en kunnen vrij worden besteed. Dit zijn onder meer de onroerendezaakbelastingen (OZB), de toeristen- en de forensenbelasting. Het criterium kostendekkendheid is hier niet aan de orde;
- Rechten: een recht is een vergoeding voor een concrete prestatie door de gemeente geleverd. De opbrengst van de rechten is niet vrij besteedbaar: de opbrengsten moeten aangewend worden voor de gerelateerde prestaties. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges burgerzaken. Hier geldt een wettelijke norm van maximaal 100% kostendekkendheid.

Beleid publiekrechtelijke heffingen
Hieronder geven we een beknopte uiteenzetting van het gemeentelijke beleid met betrekking tot de publiekrechtelijke tarieven. Tot slot zijn de effecten van dat beleid vertaald in een overzichtje van de woonlastenontwikkeling 2024 ten opzichte van 2023.

Algemeen beleid

Het Algemene beleid heeft als vertrekpunt dat belastingen, met uitzondering van de onroerendezaakbelastingen, jaarlijks worden verhoogd met 2%. Voor de onroerendezaakbelastingen bedraagt dat percentage 1,5%. Voor 2024 is ervoor gekozen het tarief OZB eigenaar woningen te verhogen met 20,28%. Ook worden afwijkende percentages gehanteerd voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten en leges. Hier geldt dat een kostendekking van 100% wordt aangehouden en dat de tarieven (stijging of daling) hiermee samenhangen.

Overzicht belastingen en heffingen

Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen is één van de belangrijkste gemeentelijke belastingen omdat de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht besteed kan worden. De belangrijkste functie is het genereren van inkomsten. De hoogte van een aanslag is afhankelijk van de waarde van een pand en van de door de raad vastgestelde tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de heffing voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen. De waarde van de woningen en bedrijven wordt ieder jaar opnieuw bepaald.

Toeristenbelasting

De belasting wordt geheven voor het zowel het houden van dag- als nachtverblijf op het eiland. Voor beide vormen van verblijf geldt een apart belastingtarief.

Forensenbelasting

Dit is een belasting op recreatiewoningen waar de eigenaar meer dan negentig dagen verblijft of kan verblijven. De hoogte van de aanslag is afhankelijk van de WOZ-waarde van de woning en het tarief zoals dat door de raad vastgelegd in de belastingverordening.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing omdat de opbrengst niet naar de algemene middelen vloeit, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de

kosten van kwijtscheldingen volledig gedekt worden uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing. Voor de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen twee categorieën belastingplichtigen, namelijk een- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing verhaald. Gemeenten hebben naast de zorgplicht voor stedelijk afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. De opbrengst van de rioolheffing, met als uitgangspunt 100% kostendekkendheid is geoormerkt. De belangrijkste functie is dus het genereren van inkomsten om de voorziening mogelijk te maken. De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker (afvoerrecht).

Bouwleges (Wabo-leges)

Bouwleges worden geheven om de kosten van het proces van bouwvergunningverlening (omgevingsvergunningen) te dekken. De belangrijkste functie is dus het genereren van inkomsten om de voorziening mogelijk te maken. De hoogte van de bouwleges wordt bepaald door de bouwkosten (aanneemsom exclusief BTW) en het tarief.

Kwijtscheldingsbeleid

Met het hanteren van een kwijtscheldingsregeling geeft de gemeente burgers de mogelijkheid om voor (gedeeltelijke) kwijtschelding in aanmerking te komen voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De ruimte om een eigen gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid te voeren is beperkt. Kwijtschelding wordt verleend op basis van de maximaal toegestane rijksnormen, zijnde 100% van de bijstandsnorm of 100% van de AOW-norm. Over het belastingjaar 2024 is een bedrag van bijna € 3.000 kwijtgescholden. Begroot was € 4.000,00.

Opbrengsten

In de begroting wordt jaarlijks een overzicht gegeven van de opbrengsten van de (belangrijkste) belastingen, rechten en heffingen (leges). Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de begrote en gerealiseerde opbrengsten voor 2024.

Opbrengsten 2024 x € 1.000	Begroot	Ontvangen	Verschil
Onroerendezaakbelastingen eigenaren woningen	513	517	4
Onroerendezaakbelastingen eigenaren niet-woningen	126	125	-1
Onroerendezaakbelastingen gebruikers niet-woningen	89	87	-2
Forensenbelasting	384	372	-12
Toeristenbelasting	1.835	1.843	8
Afvalstoffenheffing	383	385	2
Rioolheffing	200	225	25

Leges burgerzaken/openbare orde/overige leges	10	32	22
Leges WABO	241	276	35
Leges welstandstoezicht	10	9	-1
Leges auto - ontheffingen	38	49	11
Lijkbezorgingsrechten	41	47	6
Totaal	3.870	3.967	97

Kostendekking

De geraamde opbrengsten van de afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en leges mogen niet uitgaan boven de geraamde lasten voor dat jaar. Voor het jaar 2024 gelden de volgende feitelijke dekkingspercentages:

x € 1.000	**Afvalstoffenheffing €**	**Rioolheffing €**	**Lijkbezorgingsrechten €**	**Leges €**
Netto kosten taakveld	299	182	25	159
Toe te rekenen kosten:				
Overhead	31	20	16	93
BTW	54	27	0	0
Totale kosten	384	229	41	252
Opbrengst heffingen	384	220	41	209
Dekkingspercentage	100%	96%	100%	77%

Woonlasten Schiermonnikoog

Om een beeld te geven van de lokale lastendruk in vergelijking met andere gemeenten, gebruiken we de cijfers die zijn ontleend aan de “Coelo Atlas van de lokale lasten 2024” en maken we onderscheid tussen de ontwikkeling van de woonlasten voor de eigenaar-bewoner en de huurder. En daarbinnen weer tussen een- en meerpersoonshuishoudens. In onderstaande tabellen zijn die woonlasten voor het jaar 2024 opgenomen en is vermeld welke plaats de gemeente Schiermonnikoog op provinciaal en landelijk niveau inneemt. Tussen haakjes staat de plaats die onze gemeente in 2023 bezette.

Woonlasten 2024 eigenaar – bewoner

Gemeente	Eenpersoons €	Meer persoons €	Rangorde provinciaal meer persoons-	Rangorde landelijk meer persoons-
Schiermonnikoog	842	979	16 (11)	171 (126)
Gemiddelde in Friesland	782	893		

Woonlasten huurder 2024

Gemeente	Eenpersoons €	Meer persoons €	Rangorde provinciaal meer persoons-	Rangorde landelijk meer persoons-
Schiermonnikoog	388	525	11 (15)	250 (250)
Gemiddelde in Friesland	339	453		

Onderhoud kapitaalgoederen

Wegen (zie ook thema 2.2)

Het college heeft op 7 maart 2023 het beheerplan wegen en paden 2023 - 2032 vastgesteld. In 2024 hebben we meerdere straten en voetpaden deels of geheel herstraat op basis van dit beheerplan.

Financiën, o.b.v. huidige MOP wegen:

Jaarlijks wordt er € 94.000 gestort in de voorziening onderhoud wegen. De onttrekking bedroeg € 94.533.

Lichtmasten (zie ook thema 2.2)

In 2024 heeft regulier onderhoud van de lichtmasten plaatsgevonden. Vooruitlopend op het verledden en verdonkeren van de openbare verlichting in 2025 zijn drie lichtmasten verwijderd. Het betreft twee zonnestroommasten aan de Herdersdam die defect waren en een lichtmast in het natuurgebied aan het vuurtorenbinnenpad waar het donker mag zijn. Ter oriëntatie voor de verkeersdeelnemers in het donker zijn balises (reflecterende paaltjes in bermen die de weg accentueren) geplaatst.

Financiën:
Jaarlijks wordt een bedrag van € 7.500 gestort in de reserve lichtmasten en € 952 aan rente. Onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op basis van de planning van het huidige lichtmastenplan. Er heeft in 2024 geen onttrekking plaats gevonden.

Openbaar groen (zie ook thema 2.4)
De buitendienst werkt volgens het groenuitvoeringsplan. Jaarlijks besteden de medewerkers van de buitendienst meer dan 5.000 uren aan openbaar groen, zoals dat omschreven staat in het plan.
Onder openbaar groen vallen ook posten die elders in de gemeentelijke begroting zijn ondergebracht, namelijk:
• groene sportvelden;
• legen van de afvalbakken;
• onderhoud straatmeubilair (banken/tafels);
• bladruimen en vegen van de straten en bermen;
• controle en onderhoud speeltoestellen;
• controle watergangen;
• aandacht voor biodiversiteit.

In 2024 zijn weer 15 bomen geplant en vele hagen rond de nieuwe ondergrondse afvalcontainers. Tevens is een nieuwe tweedehandse veegmachine in gebruik genomen die ook smalle voetpaden kan vegen en voorzien is van een onkruidborstel, zodat in één werkgang geborsteld en geveegd kan worden.

Financiën:
In 2024 is € 64.475 uitgegeven aan onderhoud.

Jachthaven (zie ook thema 3.2)
De gemeenteraad heeft in de vergadering van 17 oktober 2017 het gemeentelijk onderhoudsplan jachthaven 2017-2026 vastgesteld.
Volgens het onderhoudsplan jachthaven heeft Sleepdienst Bokschoten in het voorjaar de jachthaven geploegd. Hierdoor was de haven voldoende diep en in het zomerseizoen van 2024 goed bereikbaar en toegankelijk voor de passanten. Daarnaast heeft groot onderhoud fase 2 plaatsgevonden. De noordelijke en zuidelijke damwand zijn vernieuwd evenals 5 loopbruggen naar de drijvende steigers en de loopbrug op de zuidelijke damwand.

Financiën:
In 2022 is de reserve Baggeren jachthaven ingesteld. De jaarlijkse dotatie bedraagt € 28.000.

Riolering (zie ook thema 2.4)
De gemeenteraad heeft in de vergadering van 13 maart 2018 het gemeentelijke rioleringsplan 2018- 2027 vastgesteld. De exploitatiekosten hiervan zijn vertaald in het product 6.722.10.3 Riolering. In 2024 is regulier onderhoud van de gemalen uitgevoerd en zijn aanvullende maatregelen uitgevoerd om het duurzaam functioneren van de gemalen te verbeteren. De ligging van drukriolen is in kaart gebracht en aan beheersysteem BrutIS toegevoegd. Ten slotte is gestart met de aanbesteding om het riool te reinigen en inspecteren in 2025.

Financiën:
Op riolering is een nadelig resultaat gehaald van € 29.248. Dit bestaat uit het verschil tussen de opbrengsten rioolheffing en de kosten riool exclusief overhead en BTW. Volgens de vastgestelde nota reserves en voorzieningen wordt dit onttrokken aan de Reserve resultaat riolering.

Gebouwen (door de hele begroting)

Het aangevulde DMJOP gebouwen 2022-2031 is vastgesteld op 17 december 2024.

Financiën:
Het komt met regelmaat voor dat onderhoud naar voren of naar achter wordt verschoven in de planning. Jaarlijks wordt voor onderhoud een bedrag van € 252.659 gestort in de voorziening onderhoud gebouwen.

Bedrijfsvoering

Inleiding

De organisatie van de gemeente Schiermonnikoog heeft als motto ´**Wij zijn er voor u´; onze diensten leveren wij aan alle inwoners en gasten van ons eiland.**

- Wij zijn servicegericht en doen waar dat mogelijk is een extra stap voor onze inwoners en gasten.
- Wij zijn gericht op het vinden van een oplossing; als iets niet kan, zoeken we met elkaar naar een mogelijk alternatief
- Wij handelen zonder vooringenomenheid en onafhankelijk; gewoon integer.
- Wij communiceren pro-actief, helder en duidelijk

Onze uitgangspunten voor de gemeentelijke dienstverlening

1. We maken gebruik van handige en stevige samenwerkingsarrangementen in gezamenlijkheid met onze partners de Waddeneilanden (collectief en individueel) dan wel Noardeast-Fryslân en de gemeente Leeuwarden om de uitvoeringskosten zo beperkt mogelijk te houden, de continuïteit te waarborgen en de kwetsbaarheid te verminderen. We investeren pas in een nieuwe ontwikkeling op het moment dat landelijke en provinciale kaders helder zijn. Zo voorkomen we dat we energie verspillen aan plannen die mogelijk tot niets leiden.
2. We stemmen onze dienstverlening af op de nieuwe ontwikkelingen die zich in de praktijk hebben bewezen, gaan geen ingrijpende reorganisaties uitvoeren en groeien organisch naar de nieuwe gewenste situatie.
3. Bij ons personeelsbeleid houden we proactief rekening met leeftijdsopbouw binnen de organisatie en benutten we de kansen op de lokale (eilander) arbeidsmarkt zo goed mogelijk.
4. We willen een organisatiecultuur waarbij we inwoners, gasten en anderen professioneel benaderen, servicegericht, integer en zakelijk.
5. Wij streven ernaar alleen regels te stellen die wij ook kunnen en willen handhaven.

Uitgevoerde activiteiten:

1. Uitvoering van de samenwerkingsafspraken met de Waddeneilanden, Noardeast-Fryslân, gemeente Leeuwarden en andere partners.
2. Uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
3. Dienstverlening aan de inwoners, bedrijven en gasten.
4. Communicatie naar de inwoners en gasten.
5. Verdere ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie.

6. Opstellen dienstverleningsovereenkoms met de gemeente Noardeast-Fryslân

Samenwerkingsafspraken Waddeneilanden

Op samenwerkingsniveau van de Waddeneilanden is een Gemeenschappelijke Regeling afgesloten en zijn de volgende speerpunten geformuleerd waarop wij gezamenlijk als Waddeneilanden optrekken:

• Brede welvaart
• Openbare Orde, (Kust)Veiligheid en Water

Brede Welvaart is de overkoepelende titel die is gegeven aan de vijf programmalijnen van het Programma Waddeneilanden: Goed Wonen en Leven, Toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen, Optimaal bereikbaar en verbonden, Duurzame energie en Circulaire economie. Uiteindelijk heeft dat geleid tot vaststelling van het programma in onze gemeenteraad van 15 februari 2022. Van het ministerie van BZK is een eerste toezegging van € 5 miljoen voor het programma van de gezamenlijke eilanden ontvangen. Begin 2023 is door het rijk bovendien de Regiodeal ad €15,5 miljoen toegekend. Tezamen met de medefinanciering van de beide provincies Noord-Holland en

Fryslân en onze eigen cofinanciering, is er straks ruim € 36 miljoen beschikbaar voor het uitvoeren van projecten. Over de exacte voorwaarden en de verdeling van dit geld over de verschillende projecten / eilanden wordt nog gesproken.

Naast de inhoudelijke onderwerpen, wordt op het terrein van de bedrijfsvoering de volgende onderwerpen in de directieraad (maandelijks overleg van de vijf wadden-gemeentesecretarissen) besproken en samenwerkingsafspraken gemaakt:

• ICT en zaakgericht werken
• Inkoop en aanbesteding
• Juridische expertise
• Personeel en organisatie
• Burgerzaken
• Financiën

Samenwerking met Ameland:

Op de volgende terreinen werken we samen met de gemeente Ameland:

- Onderwijs
- Secretariaat bezwarencommissie

Samenwerking Noardeast-Fryslân

De gemeente Schiermonnikoog heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Noardeast-Fryslân. Deze DVO's hebben betrekking op het sociaal domein (WMO en sociale zaken) en (beleids-) ondersteuning op het gebied van financiën, belastingen en salarisadministratie. De dienstverleningsovereenkomst wordt zeer binnenkort geactualiseerd; over de diensten en de daarvoor te berekenen kosten zijn al afspraken gemaakt.

Samenwerking Leeuwarden

Met de gemeente Leeuwarden is vanuit de samenwerkende Friese Waddeneilanden een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor de levering van ICT-infrastructuur, gegevensbeheer en kantoorautomatisering. Daarnaast is de gemeente Leeuwarden de Friese centrumgemeente op het terrein van de jeugdzorg; wij zijn daarbij aangesloten voor onze uitvoering van de gespecialiseerde jeugdzorg.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

Op basis van de in 2020 vastgestelde integraal handhavingsbeleid Gelijke Monnikken, gelijke kappen is de handhaving vormgegeven. Door het ontbreken van juridische instrumenten en onvervulde vacatures zijn er achterstanden ontstaan. In 2024 zijn de handhavingsinstrumenten op orde gebracht en is er een projectplan opgesteld. Ook is een analyse gemaakt van de benodigde capaciteit. Dit wordt op orde gemaakt.

Dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en gasten

Wij hechten grote waarde aan de dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en gasten. Eén van onze centrale punten in onze dienstverlening wordt gevormd door onze publieksbalie, waar mensen met alle vragen terecht kunnen. Wij streven naar een optimale serviceverlening, waarbij wij steeds meer inspelen op de digitale omgeving, waartoe ook steeds meer van onze inwoners, bedrijven en gasten toegang hebben en – bij voorkeur – gebruik van maken.
Fysieke benadering van onze medewerkers blijft mogelijk, waarbij steeds meer waarde wordt gehecht aan het

werken op afspraak: zowel veel van onze inwoners als onze medewerkers vinden dit prettig.

Een tweede centraal punt in onze dienstverlening wordt gevormd door ons team zorg en welzijn, gevestigd in het zorgkantoor. Vanuit hier zijn de lijnen naar de overige zorgverleners kort. Vanuit de gemeente wordt hier uitvoering gegeven aan de WMO-zorg, ouderen- en jeugdzorg. In 2021 is hier met de opening van het Koningshuis een extra service aan toegevoegd. Onze ouderenwerker organiseert daar in samenwerking met de vrijwilligers van het Koningshuis, inloop- en koffieochtenden voor de ouderen. Deze voorziening wordt als zeer positief ervaren.

Communicatie
De communicatie naar inwoners, bedrijven en gasten is proactief. Dat betekent concreet dat wij wekelijks communiceren via nieuwsbrieven en dat we op onze website relevante informatie plaatsen over voorgenomen ontwikkelingen en de inhoud daarvan. Op deze manier zijn onze inwoners eerder geïnformeerd en dat draagt bij aan nog meer transparantie.
Bij elk voorstel aan het college wordt de communicatie-afweging expliciet meegenomen. Hiermee wordt nog meer bewustwording gecreëerd binnen de organisatie ten aanzien van de actieve communicatie naar onze inwoners. Bovenal hechten wij zeer aan persoonlijke contacten met onze inwoners en ondernemers.

Ontwikkeling van de organisatie als geheel en individueel
Werken aan de kwaliteit van de organisatie is een continu aandachtspunt. Natuurlijk zijn er kwetsbaarheden in onze continuïteit mocht iemand ziek zijn of anderszins afwezig. Op bijna elk inhoudelijk terrein is er sprake van slechts één kennis-of uitvoeringspersoon. Middels samenwerking met de hierboven genoemde partners wordt geprobeerd dat zoveel mogelijke te reduceren. Daarnaast wordt getracht werkprocessen binnen de organisatie zo helder en eenvoudig mogelijk te beschrijven.
Ondanks al deze inspanningen is gebleken dat de werkvoorraad zodanig toeneemt dat een geringe uitbreiding van onze personeelsformatie noodzakelijk is. Met name speelt dit op de terreinen van ruimtelijke ordening, juri-disch-bestuurlijke advisering en openbare orde en veiligheid. Een aantal functies is al langere tijd ingevuld door medewerkers die via detacheringsconstructies worden ingehuurd. Niets ten nadele van de kwaliteit van deze medewerkers, maar wij willen deze plekken toch graag invullen met vaste medewerkers; met name het kostenaspect is daar debet aan. De arbeidsmarkt is echter zeer krap, wat wij ook merken. Het is dan ook niet zeker of we aan al onze wensen kunnen voldoen.

Bedrijfsvoeringskosten
Hieronder wordt inzicht gegeven in de volgende bedrijfsvoeringsonderdelen:

a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;

b. Kosten van inhuur derden;

c. Huisvestingskosten;

d. Automatiseringskosten;

e. Kosten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.

a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten

Onderstaande tabel geeft de personeelslasten weer:

Afdeling	**Werkelijke kosten in € 2024**
5.500.10.0 Kostenplaats publiekszaken	806.328
5.600.10.1 Kostenplaats personeel beleidsteam	1.229.749
5.600.10.3 Kostenplaats personeel buitendienst	501.610
6.001.15.0 Burgemeester en wethouders	625.283
6.003.10.8 Burgerlijke stand	22.321
6.120.551 GHOR / GNK(K)	17.891
Totaal	3.203.182

b. Kosten van inhuur derden:

Soort inhuur	Thema	Begroot 2024 €	Werkelijk 2024 €
5.500.10.0 Kostenplaats publiekszaken	n.v.t.	38.830	141.041
5.600.10.1 Kostenplaats beleidsteam	n.v.t.	0	166.913
6.810.10.7 Bestemmingsplannen	2.1.1	0	246.014
9.000.17.0 Omgevingswet		0	112.375
9.000.32.0 Gebiedsinvestering		0	93.077
9.800.10.0 Toek. woningbouwprojecten		0	110.821
Diverse		555.341	139.903
Totale inhuurkosten		594.171	1.010.144

Meegenomen is de directe inhuur van personeel. De kosten van GR'en zijn niet meegenomen in bovenstaande tabel, hoewel daar natuurlijk personeel zit dat voor de gemeente werkt.
Afwijkingen op budgetten worden toegelicht bij het betreffende thema verderop in de jaarstukken.

c. Huisvestingskosten:

Product	Thema	Begroot 2024	Werkelijk 2024
5.200.15.3 Werkplaats	n.v.t.	75.018	98.513
6.000.20.0 Overhead gemeentehuis	5.06	38.654	86.591
Totale huisvestingskosten		113.672	185.104

Dit zijn de lasten inclusief toegerekende uren. Het verschil tussen begroot en werkelijk wordt veroorzaakt door minder kosten groot onderhoud gebouwen

d. Automatiseringskosten:

Product	Thema	Begroot 2024	Werkelijk 2024
6.000.10.0 Overhead ICT	5.06	408.968	424.213
Totale automatiseringskosten		408.968	424.213

Afwijkingen op budgetten worden toegelicht bij het betreffende thema verderop in de jaarstukken.

e. Kosten raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant

Product	Begroot 2024	Werkelijk 2024
6.001.10.6 Gemeenteraad	209.069	212.092
6.001.10.6 Raadsgriffier	79.193	77.037
6.006.15.6 Raadsondersteuning (rekenkamer/commissies/accountant)	39.662	45.549
Totale kosten raad, griffie, rekenkamer en accountant	327.924	334.678

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van B&W heeft over 2024 een verklaring afgegeven over de rechtmatigheid aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording. De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op de drie criteriums: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

1. Begrotingscriterium. De gemeenteraad moet de grenzen aangeven van de begrotingsrechtmatigheid, met andere woorden wanneer vindt in begrotingstermen een uitgave of ontvangst onrechtmatig plaats. Iedere afwijking ten opzichte van de begroting is formeel onrechtmatig, maar de gemeenteraad kan het college speelruimte geven binnen de begrotingsposten. Deze speelruimte is omschreven in de financiële verordening die door de raad is vastgesteld, alsmede in de Kadernota rechtmatigheid 2024.
2. Het voorwaardencriterium. Dit heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, recht, hoogte en duur.
3. Het M&O (misbruik & oneigenlijk gebruik) criterium. Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte subsidies of uitkeringen van de gemeente te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen betalen aan de gemeente. Het gaat hier om bewuste misleiding om onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Hiervoor is nog geen overkoepelend beleid geformuleerd. Er zijn wel maatregelen genomen natuurlijk om misbruik en oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk te voorkomen, maar dit heeft niet zijn vertaling gevonden in algemeen beleid.

Met de gemeenteraad zijn afspraken gemaakt over de rechtmatigheid. Deze afspraken zijn opgenomen in de financiële verordening 2024. Deze afspraken zien toe op het niveau van beoordelen onrechtmatigheden en de rapportage daarvan. Voor boekjaar 2024 is een verantwoordingsgrens van 1,0% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves afgesproken. Dit komt neer op € 117.381. De rapportagegrens is door de gemeenteraad op 1,0% en komt daarmee ook op € 117.381.

De in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde onrechtmatigheid is als volgt opgebouwd:

Overzicht geconstateerde afwijkingen	
Begrotingsonrechtmatigheid	
1A. Overschrijding lasten programma's	1.043.084
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	131.672
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3A. Overschrijding van baten programma's	0
3B. Onderschrijding van lasten programma's	0
3C. Onderschrijding van baten programma's	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden (bruto)	*1.174.756*

4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid, vastgelegd in de financiële verordening 2024	1.174.756
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (netto	0

Voorwaardencriterium	
Onrechtmatigheid vanuit niet naleven EU-aanbestedingsregels	212.906
Onrechtmatigheid opgelegde OZB en forensenbelasting	6.002
Totaal voorwaardencriterium	219.908

M&O criterium
geen bevindingen

Alle individuele onrechtmatigheden boven de rapportagegrens van € 117.381 worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Begrotingscriterium

In 2024 is sprake van een ‘bruto’ begrotingsonrechtmatigheid van € 1.174.756. Deze valt uiteen in een onrechtmatigheid vanuit lastenoverschrijdingen op programma’s van € 1.043.084 en een overschrijding van de investeringskredieten van in totaal € 131.672.

Overschrijding lasten programma’s

De overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid zoals vastgesteld door de raad in de financiële verordening 2024 en worden daarmee als acceptabel geduid. De overschrijdingen van de lasten tussen de begroting na wijziging 2024 en de gerealiseerde lasten 2024 worden in de analyse op de programma’s toegelicht. Derhalve wordt voor de toelichting verwezen naar de het hoofdstuk ‘Programmaverantwoording’.

Overschrijding investeringskredieten

De totale overschrijding van de investeringskredieten bedraagt € 131.672 en komt tot stand door diverse kleine overschrijdingen van in totaliteit acht verschillende kredieten. Individueel zijn de overschrijdingen lager dan de rapportagegrens en derhalve niet verder toegelicht.

Voorwaardencriterium

Er is sprake van onrechtmatigheden vanuit drie stromen onder het voorwaardencriterium, waarbij de onrechtmatigheid vanuit niet naleven EU-aanbestedingsregels de rapportagegrens overschrijdt.

In twee gevallen is sprake van een overschrijding van het drempelbedrag Europese aanbestedingsrichtlijnen, terwijl geen Europese aanbesteding is uitgevoerd. Beide gevallen zien toe op inhuur van personeel. Contracten lopen door tot in 2025 en verder en zijn daarom ook voor komend jaar nog onrechtmatig.

M&O criterium

Het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium (M&O) ziet toe op het misbruik door derden van de gemeentelijke regelingen en verordeningen. Er is geen overkoepelend beleid geformaliseerd. In alle processen diverse maatregelen genomen om misbruik- en oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk te voorkomen. De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) heeft bij de uitvoering van de werkzaamheden nadrukkelijk aandacht voor misbruik- en eigenlijk gebruik. Bij de uitgevoerde werkzaamheden zijn geen gevallen van misbruik- of oneigenlijk gebruik geconstateerd.

Voor 2025 worden de reeds getroffen maatregelen geformaliseerd in een nieuw overkoepelend beleid. De huidige maatregelen zijn effectief en worden onverminderd voortgezet.

Sociaal domein

Inleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de ondersteuning van inwoners. Onder andere middels de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet hebben gemeente de opdracht om inwoners te stimuleren mee te doen aan de samenleving. Dit geldt met name voor inwoners in een kwetsbare positie. De gemeente werkt hier voor nauw samen met onder andere gemeenten Noard-East-Fryslân en Ameland.

Gezamenlijk zorgen gemeenten ervoor dat inwoners in een kwetsbare positie de zorg en ondersteuning blijven krijgen die nodig is. Zorg en ondersteuning die hen weer in staat stelt volwaardig aan de samenleving deel te nemen. Zodat kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien, mensen kunnen meedoen naar vermogen en zelfredzaam zijn.

Vier principes

De volgende vier principes staan hierbij centraal:
1. Ontzorgen, ondersteunen en eigen kracht versterken; De zelfredzaamheid van de burger is leidend. Doel is dat iedere burger mee blijft doen;
2. in de buurt; we gaan uit van vertrouwen in zowel de professionals die met onze inwoners werken als vertrouwen in onze inwoners zelf. Doel is dat vragen van volwassenen en jongeren zoveel mogelijk dichtbij worden beantwoord. Naast informatie, advies, zorg en ondersteuning wordt preventie een belangrijk doel van deze werkwijze;
3. één plan, één regisseur; Voor zowel de zorg en ondersteuning dichtbij als voor de gespecialiseerde zorg en ondersteuning iets verder weg geldt dat er integraal gewerkt wordt volgens het principe één plan, één regisseur die (eind)verantwoordelijk is;
4. budgetten per gebied en traject. Uitgangspunt is het vertrouwen dat de burger en professionals verantwoordelijkheid nemen en zich inzetten voor de meest doelmatige oplossingen.

Vervolgens zijn in aansluiting op deze principes zeven speerpunten benoemd:
1. alle inwoners staan centraal;
2. iedereen kan meedoen;
3. preventie aan de voorkant en dicht bij de burger;
4. eigen kracht is de basis;
5. we zorgen voor mensen in kwetsbare situaties.;
6. integrale benadering: Eén gezin/cliënt, één aanpak, één regisseur en (waar mogelijk), één budget;
7. gemeente voert regie en stuurt op resultaten.

1 Participatiewet (IOAW en IOAZ)
De Participatiewet voegt de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en een deel van Wet Jonggehandicapten (WAJONG) samen. Door het Kabinet wordt beoogd dat hiermee een regeling komt voor iedereen die in staat is om te werken, waarbij een groot deel van de uitvoeringstaken wordt gedelegeerd aan de gemeente.

De doelstelling van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, bij voorkeur regulier werk. De Participatiewet draagt zo bij aan de ambitie om zoveel mogelijk mensen mee te laten doen aan de maatschappij. Voor mensen die niet kunnen werken, blijft er een sociaal vangnet in de vorm van een (bijstand)uitkering.

De Participatiewet geeft daarmee aan gemeenten de volgende opdracht:
• Vergroten arbeidsparticipatie/inzet werkdienstverlening
• Uitkeringsverstrekking en handhaving

Het centrale begrip in de participatiewet is ‘meedoen’. Het belang van de gemeenten is het zodanig inzetten van middelen dat de mensen die het betreft uiteindelijk maximaal zelfredzaam zijn en mee kunnen doen op de meest doelmatige manier.

2 Voorzieningen WMO
De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) geeft gemeenten de opdracht maatschappelijke ondersteuning te bieden aan mensen die niet zelf volledig in staat zijn om te kunnen participeren in de samenleving.

Deze maatschappelijke ondersteuning bestaat uit:
• Ondersteuning in het dagelijks leven: denk aan ondersteuning om zelfstandig te kunnen blijven wonen (bijvoorbeeld een woningaanpassing);
• Ondersteuning van mensen die zich inzetten voor hun medemens of buurt, zoals mantelzorgers en vrijwilligers;
• Stimuleren van activiteiten die de onderlinge betrokkenheid in buurten en wijken vergroten;
• Voorkomen dat mensen later zwaardere vormen van hulp nodig hebben. Bijvoorbeeld met opvoedingsondersteuning (inmiddels onderdeel van de Jeugdwet) en activiteiten tegen eenzaamheid.

Daarnaast zijn de zogeheten functies van de AWBZ gedecentraliseerd naar de Wmo. De AWBZ was een volksverzekering bedoeld voor mensen die langdurige en complexe zorg nodig hebben vanwege een ziekte of een beperking. Het gaat hierbij om individuele begeleiding, groepsbegeleiding (dagbesteding) inclusief vervoer en kortdurend verblijf voor cliënten die niet in instellingen verblijven (extramurale zorg). Verder is begeleid/beschermd wonen gericht op participatie een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid hiervoor is belegd bij de centrumgemeente Leeuwarden.

Uit de Wmo komen de volgende gemeentelijke taken voort:

A. de sociale samenhang, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking bevorderen, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente bevorderen, alsmede huiselijk geweld voorkomen en bestrijden;
B. mantelzorgers en andere vrijwilligers ondersteunen;
C. vroegtijdig vaststellen of inwoners maatschappelijke ondersteuning behoeven;
D. voorkomen dat inwoners op maatschappelijke ondersteuning aangewezen zullen zijn;
E. algemene voorzieningen bieden aan inwoners die maatschappelijke ondersteuning behoeven;
F. maatwerkvoorzieningen bieden ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en deelname van inwoners aan de maatschappij;
G. maatwerkvoorzieningen bieden aan personen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en dus beschermd wonen of opvang nodig hebben.

3 Jeugdzorg
De wettelijke taken vanuit de Jeugdwet zijn, het bieden van:
A. Preventie;
B. Jeugdhulp;
C. Kinderbeschermingsmaatregelen;
D. Jeugdreclassering.

De wet geeft verder aan dat deze taken gericht zijn op:
• het voorkomen en de vroege signalering van en vroege interventie bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen;
• het versterken van het opvoedkundige klimaat in gezinnen, gebieden, buurten, scholen, kinderopvang en peuterspeelzalen;
• het bevorderen van de opvoedvaardigheden van de ouders, om hen in staat te stellen hun verantwoordelijkheid te dragen voor de opvoeding en het opgroeien van jeugdigen;
• het inschakelen, herstellen en versterken van de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, zijn ouders en de personen die tot hun sociale omgeving behoren, waarbij voor zover mogelijk wordt uitgegaan van hun eigen inbreng;
• het bevorderen van de veiligheid van de jeugdige in de opvoedsituatie waarin hij opgroeit, en integrale hulp aan de jeugdige en zijn ouders, indien sprake is van multiproblematiek;
• het tot stand brengen en uitvoer van gezinsplannen en het verlenen van hulp op basis van gezinsplannen.

4 Zorg en Welzijn
In 2019 is Stichting Welzijn Schiermonnikoog opgeheven en zijn de werkzaamheden van Zorg en Welzijn bij de gemeente ondergebracht. Onder Zorg en Welzijn vallen de ouderenwerker en de Wmo-voorpost. Deze staan onder regie van een coördinator. Allen zijn in dienst van de gemeente. De buurtsportcoaches en jongerenwerkers zijn geen

onderdeel van zorg en welzijn en zijn ook niet direct in dienst van de gemeente. Wel zijn hun werkzaamheden nauw verbonden met de werkzaamheden van Zorg en Welzijn, en stemmen zij regelmatig met elkaar af.

Grondbeleid

In 2024 stond de woningmarkt nog steeds onder druk. De rentekosten schommelen, de bouwkosten en de kosten voor grond, weg en waterbouw blijven toenemen. De vraag naar woningen onverminderd groot. Er is nog steeds een tekort aan betaalbare woningen in de gemeente Schiermonnikoog.

Grondbeleid
Onder gemeentelijk grondbeleid wordt verstaan “De door het bevoegd gezag te maken keuzen met betrekking tot de toepassing van het instrumentarium ten aanzien van grondverwerving, kostenverhaal en gronduitgifte”. In feite gaat het hierbij om aankoop, bouwrijp maken en verkopen van grond.

In het verleden heeft de gemeente deze taken altijd zelf uitgevoerd. Dat lag ook wel voor de hand omdat de gemeente zelf een woningbedrijf exploiteerde. De taken waren doorgaans beperkt tot gronduitgifte voor woningbouw en bedrijventerrein. Dit zal in de toekomst ook zo blijven. In het verleden zijn gronden aangekocht rondom het dorp. Dit zijn potentiële locaties voor woningbouw. Voor het overige voert de gemeente geen actief beleid.

In specifieke gevallen kan het voorkomen dat particulieren de medewerking van de gemeente vragen om infrastructuur aan te passen als gevolg van hun projecten. In die gevallen zal tussen de initiatiefnemer en de gemeente worden vastgelegd onder welke voorwaarden de kosten zullen worden verrekend.

Totaaloverzicht complexen

Begin 2024 waren er twee complexen in exploitatie. Dit is woningbouwlocatie Oost in Schiermonnikoog. Hier worden in totaal tussen de 25-30 woningen gerealiseerd. Het terrein is bouwrijp gemaakt en de 16 sociale huurwoningen zijn gerealiseerd. Ook Melle Grietjespad in Schiermonnikoog is in exploitatie. De bestaande manege is gesloopt, de vrijkomende grond zal weer als bedrijfsgrond worden uitgegeven.

Complex	Afsluiting	BW 1/1/24	BW 31/12/24	Winstneming totaal	Verliesvoorziening	Balanswaarde
Woningbouwlocatie Oost, Schiermonnikoog	31-12-2027	456.798	460.545	55.573	n.v.t.	516.118
Bedrijventerrein Melle Grietjespad	31-12-2025	67.434	67.434	0	n.v.t.	67.434
Totaal		524.232	527.979	55.573	n.v.t.	583.552

Resultaat Woningbouwlocatie Oost, Schiermonnikoog
Het verwachte resultaat bedraagt na actualisatie € 334.255 positief.
- plankosten: +3.747

De looptijd van de grondexploitatie is met 2 jaar verlengd, aangezien er nog geen zicht is op verkoop van de bouwrijpe gronden. Voor deze nog te verkopen gronden zal een definitieve verkoopstrategie moeten worden opgesteld. Men is aan het onderzoeken of de 12 nog uit te geven kavels in Woningbouwlocatie Oost kunnen worden ingezet om betaalbare woningbouw te realiseren.

Resultaat bedrijventerrein Melle Grietjespad, Schiermonnikoog
Het verwachte resultaat bedraagt na actualisatie € 9.853 positief. Ten opzichte van de actualisatie van vorig jaar hebben geen mutaties plaatsgevonden.
De looptijd van de grondexploitatie is met een jaar verlengd, aangezien er nog geen zicht is op de verkoop van het perceel bedrijfsgrond. Voor dit perceel zal een definitieve verkoopstrategie moeten worden opgesteld.

Onderbouwing verliesvoorzieningen
Er zijn geen verliesvoorzieningen.

Bij het complex Woningbouwlocatie Oost is in 2024 geen winst genomen. In het verleden is er reeds € 55.573 aan winst genomen.

Bij het complex bedrijventerrein Melle Grietjespad, Schiermonnikoog zijn nog geen opbrengsten gerealiseerd. In 2024 is er daarom geen winst genomen.

Risicoberekening en vorming reserves
Er is geen vaste bestemmingsreserve gevormd voor eventuele risico's binnen het grondbedrijf. Risico's worden jaarlijks bepaald. Er kan bijvoorbeeld worden weergegeven wat het risico is van kostenstijging, rentestijging en uitblijven van de verkopen. Ook kan het zijn dat er in een bepaald complex een specifiek risico toe wordt gevoegd. Indien er risico's in de grondexploitatie van toepassing zijn, worden deze beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Betaalbaar wonen Woningbouwlocatie Oost
Momenteel is men aan het onderzoeken of de 12 nog uit te geven kavels in Woningbouwlocatie Oost kunnen worden ingezet om betaalbare woningbouw te realiseren. Op de nog te verkopen kavels zijn 4 vrijstaande woningen en 8 2^1 kap woningen gepland. Indien er gekozen wordt voor volledige betaalbare woningbouw, kan dit mogelijk gevolgen hebben voor het toekomstige resultaat. Aangezien de grondexploitatie momenteel een te verwachten eindwaarde van € 334.255 positief heeft, zullen eventuele toekomstige aanpassingen ruimschoots gedekt kunnen worden uit het resultaat van de grondexploitatie.

Overige gronden
Overige gronden zijn veelal agrarische gronden die de gemeente in eigendom heeft. De boekwaarde van deze gronden is lager dan de huidige marktwaarde. De gronden worden veelal verhuurd of verpacht.

Ontwikkelingen op Schiermonnikoog
In het verlengde van het grondbeleid zoals vastgesteld per 27 september 2024, start de gemeente Schiermonnikoog in 2025 met de voorbereiding van drie woningbouwlocaties, waarvan de gemeente zelf eigenaar is:
1. De Oude Centrale / Gouden Driehoek
2. De Oude Riich
3. LOC-locatie

En voor de locatie is Oost, hiervoor ook al even benoemd, kijken we parallel naar een herontwikkeling zodat de betaalbaarheid aanzienlijk verbeterd gaan worden.
Voor alle vier locaties zijn de eerste stappen gezet in het kader van planvorming, onderzoeken en stedenbouwkundige uitwerking. De stedenbouwkundige bureaus zijn inmiddels geselecteerd: Bureau DAAD verzorgt de planontwikkeling voor Oost, Oude Riich en de LOC-locatie; bureau SPECHT is verantwoordelijk voor de planontwikkeling van De Oude Centrale als onderdeel van de Gouden Driehoek (gebied dorpshuis, Oude Centrale en voormalige KNRM-gebouw). De aftrap voor de ontwikkeltrajecten vindt plaats in het tweede kwartaal van 2025.
In het lopende jaar 2025 zullen we de grondexploitatie's hiervoor ontwikkelen en voor Oost een herziening inbrengen. Aan de hand van modellen kunnen we iets zeggen over mogelijke resultaten van deze exploitatie's
Voor deze ontwikkelingen is thans een voorbereidingskrediet, groot € 300.000,-, voorzien. Bij het vaststellen van de grondexploitaties zullen deze kosten hier worden ingebracht.

Warme gronden
Sinds 2019 bestaat er naast BIE (Bouwgrond in Exploitatie) en overige gronden (landbouwgronden) een nieuwe categorie gronden, namelijk 'warme gronden'. In 2022 heeft de commissie BBV een aantal criteria gewijzigd. Warme gronden mogen tegen toekomstige waarde worden gewaardeerd, mits deze voldoen aan alle volgende criteria:
1. de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
2. de (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd

te worden;
3. de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
4. periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.
Voldoen de gronden niet aan al deze punten dan moet er een (tijdelijke) afwaardering plaatsvinden naar de huidige waarde, die grotendeels kan worden teruggedraaid zodra tot bouwgrond wordt besloten. Dit is een zogenaamde tijdelijke voorziening. Momenteel zijn er geen warme gronden in de gemeente Schiermonnikoog.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf zijn een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's, het beleid hierop en financiële kengetallen opgenomen. Tevens is een beoordeling van de verhouding tussen de kengetallen en de financiële positie opgenomen. Inzicht in de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit is noodzakelijk om het weerstandsvermogen te beoordelen. Het doel is om zichtbaar te hebben dat we in staat zijn om optredende risico's op te vangen zonder dat de publieke taken en voorzieningen in de knel komen.

Het afdekken van de risico's gebeurt deels via afgesloten verzekeringen en deels via het treffen van voorzieningen. De resterende risico's inventariseren we in deze paragraaf. Per risico benoemen we de kans van optreden, de impact en duur. Hiermee ontstaat een gefundeerd beeld op de benodigde weerstandscapaciteit.
De weerstandscapaciteit is het geheel van middelen waaruit tegenvallers bekostigd worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast moeten worden.
Het weerstandsvermogen drukt de relatie uit tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's.
Een exact sluitende begroting - waarbij het weerstandsvermogen nihil is - leidt tot een situatie waarbij iedere financiële tegenvaller een probleem vormt. Om die reden is het wenselijk dat een gemeente beschikt over een adequaat weerstandsvermogen, waarbij een gezonde verhouding is tussen risico's en weerstandscapaciteit.
Het is een optelsom van alle elementen uit de gemeentefinanciën die daadwerkelijk kunnen worden ingezet om niet-begrote kosten te kunnen dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit kan volgens het BBV bestaan uit:
- de reserves (voor zover vrij besteedbaar);
- de stille reserves (voor zover binnen één jaar verkoopbaar en voor zover verkoop de continuïteit van de uitvoering niet aantast);
- de onbenutte belastingcapaciteit (tenzij wettelijk beperkingen zijn opgelegd of in het collegeprogramma anders is afgesproken);
- nog niet ingevulde begrotingsruimte / nieuwe beleidsgelden;
- de post onvoorzien.

Het uitgangspunt voor het weerstandsvermogen is dat de incidentele weerstandscapaciteit voldoende moet zijn om de incidentele financiële risico's te bekostigen en dat de structurele weerstandscapaciteit op een zodanig niveau moet zijn dat daarmee structurele financiële tegenvallers kunnen worden gedekt.

Bij het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit rekent de gemeente Schiermonnikoog alleen met de vrij besteedbare reserves. Redenen zijn dat de overige mogelijke onderdelen niet goed objectief zijn te meten of niet worden onderscheiden. Stille reserves worden per definitie niet gemeten. Wat de onbenutte belastingcapaciteit is hangt mede af van wat politiek haalbaar is. En de begroting bevat geen posten voor niet ingevulde begrotingsruimte of nieuwe beleidsgelden.

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit staat in de staat voor reserves en voorzieningen. Dit is het gecorrigeerde bedrag van de algemene reserve waar geen verplichtingen op rusten + overige vrij besteedbare reserves. Zie ook het onderdeel "Weerstandsvermogen" verderop in deze paragraaf.

Uitgangspunt voor het weerstandsvermogen is dat:
- de incidentele weerstandscapaciteit voldoende moet zijn om de incidentele financiële risico's te bekostigen en
- de structurele weerstandscapaciteit op een zodanig niveau moet zijn dat daarmee structurele financiële tegenvallers worden gedekt.

Beleidsuitgangspunten weerstandscapaciteit en risico's

<u>De begroting en de Algemene reserve</u>
De Programmabegroting is het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. In deze begroting bepaalt de raad het budget voor de uitvoering van de programma's. Als een risico zich voordoet, dan vangen we de effecten eerst in de lopende begroting op, alvorens een beroep te doen op de Algemene reserve. Is er sprake van structurele effecten, dan stellen we in de volgende Notitie Financieel Kader maatregelen voor om deze effecten op te vangen.

<u>Verzekeringen</u>
Er zijn diverse verzekeringen afgesloten voor risico's door claims van derden en schadegevallen. We werken schadepreventief, onder andere door voldoende onderhoud te plegen, het correct naleven van bestaande procedures

en het goed gemotiveerd afhandelen van bezwaarschriften. Risico's van achterstallig onderhoud zijn ondervangen door het opstellen van beheerplannen. Er zijn beheerplannen met daarbij horende budgetten voor wegen, groen, openbare verlichting, riolering en gebouwen. Alleen voor de veerdam ontbreekt nog een onderhoudsplan.

Voorzieningen

Er zijn voorzieningen getroffen voor risico's en verplichtingen waarvan bekend is dat die zich voordoen en die we kunnen kwantificeren. Er zijn voorzieningen getroffen voor verplichtingen pensioen, onderhoud van gebouwen, riolering, onderhoud wegen, onderhoud jachthaven en dubieuze debiteuren.

Risico-inventarisatie

Voor de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is de risico-inventarisatie geactualiseerd. De risico-inventarisatie heeft een aantal geïdentificeerde risico's opgeleverd, die voldoen aan de volgende criteria:

- risico's met grote financiële gevolgen,
- waarvoor de kans redelijk groot is dat deze zich ook daadwerkelijk manifesteren en
- waarvan de oorzaken niet door de gemeente kunnen worden beïnvloed of waarvoor de gemeente nog niet in staat is geweest om passende beheersingsmaatregelen te treffen om de kans of het gevolg van het risico terug te dringen.

Risico's die al zijn afgedekt door verzekeringen en voorzieningen blijven buiten beschouwing.
Uit de risico-inventarisatie zijn de hierna volgende risico's in kaart gebracht.
Daarbij is per risico aangegeven wat de maximale impact is als het risico zich voordoet en de daarbij behorende kans. De bandbreedte geeft het bedrag aan dat we per jaar aan risico lopen. De factor het aantal jaren dat dit risico zich voordoet.

	Onderwerpen (bedragen in €)	Risico	Bandbreedte	Factor	Impact	Kans	Kans x Impact
1	Sociaal Domein > jeugdzorg	0	100.000	4	400.000	10%	40.000
2	Langdurige ziekte	0	65.000	2	130.000	50%	65.000
3	LOC	0	100.000	1	100.000	50%	50.000
4	ICT de Wadden	0	120.000	1	120.000	50%	60.000
5	Omgevingswet	0					p.m.
6	Project Aardgasvrije wijken	0	3.700.000	1	3.700.000	5%	185.000
7	Meerjaren onderhoudsplannen						p.m.
9	Overig (waaronder leningen, garantstelling)	0				10%	36.061
	Totaal risico						**436.061**

Toelichting

1. Sociaal Domein jeugdzorg

In het sociaal domein zijn er een tweetal onderwerpen, die met name een risico vormen voor Schiermonnikoog. Het betreft dure woningaanpassingen en jeugdzorg. Overschrijdingen en onderschrijdingen worden verrekend met de reserve Sociaal Domein, welke is gemaximeerd is op € 500.000. De reserve sociaal domein bedraagt € 500.000 per 31-12-2024.

2. Vervanging bij ziekte of langdurige afwezigheid

In geval van ziekte van gemeentepersoneel geldt een doorbetalingsverplichting van het salaris.
Gedurende de eerste 6 maanden van ziekte worden het volledige salaris en de salaristoelagen doorbetaald.

Na 6 maanden wordt het salaris en de salaristoelagen voor 90% uitbetaald.
Na 12 maanden wordt het salaris en de salaristoelagen voor 75% uitbetaald.
Na 24 maanden wordt het salaris en de salaristoelagen voor 70% uitbetaald.

De kosten van vervanging als gevolg van ziekte komen voor rekening van de gemeente boven op de reguliere loonkosten. Het ziekteverzuim schommelt tussen normaal tussen de 3% en 4,5%. Afgelopen jaar is een mede-werker vanwege langdurige ziekte in de WIA ingestroomd en bedroeg het ziekteverzuim 7,14%. Uiteraard wordt in geval van ziekte een adequate begeleiding geboden en de wetgeving conform de Wet verbetering Poortwachter uitgevoerd.

Langdurige ziekte leidt in de meeste gevallen tot externe inhuur. Als die inhuur bijvoorbeeld een jaar nodig is, dan kunnen de kosten tot gemiddeld € 65.000 per ziektegeval oplopen. Dit risico wordt geschat op 20% gedurende 2 jaar. Dat betekent dat er een kans van 20% is, dat er zich een ziektegeval voor doet van 2 jaar lang.

3. LOC

Voor het LOC hebben we een risico opgenomen vanwege de boekwaarde.

4. ICT de Wadden

De ICT kosten nemen elk jaar toe. Door maatschappelijke ontwikkelingen nemen bijvoorbeeld de kosten van ICT beveiliging toe. We hebben geen keuze om de gevraagde extra bijdrage niet te betalen, anders lopen we namelijk het risico op veel hogere herstelkosten. We hebben echter geen inzicht in de ontwikkeling van deze kosten.

5. Omgevingswet

De omgevingswet gaat per 1-1-2024 in. Deze wet heeft gevolgen voor de inkomsten leges, hiervoor is in de begroting 2024 een stelpost van € 15.000 minder inkomsten opgenomen. De wet heeft echter ook gevolgen voor werkprocessen, ICT etc. Er is nog niet verder uitgewerkt wat de financiële effecten van de invoering van deze wet zal zijn, daarom is een p.m. post opgenomen.

6. Project Aardgasvrije wijken (PAW)

In 2022 is subsidie door het rijk verstrekt voor het Project Aardgasvrije wijken (PAW) van € 2,3 miljoen. Daarnaast wordt verwacht nog extra subsidie binnen te halen, dit resulteert in een project begroting van € 3,7 miljoen. Dit project is een groot project voor de gemeente. Daarom nemen we voor dit project als risico een gedeelte van onvoorziene kosten op van 5% van de projectbegroting.

7. Meerjaren onderhoudsplannen

In de begroting 2024 en verder zijn de cijfers uit de volgende door de raad vastgestelde onderhoudsplannen verwerkt

Plan	Looptijd
MOP gemeentelijke gebouwen	2022-2031
MOP jachthaven	2017-2026
MOP riolering	2019-2027
MOP openbare verlichting	2006-2010
MOP wegen	2023-2032
Groenbeheersplan	2008

Provincie Fryslân houdt toezicht op de ouderdom van de onderhoudsplannen. Een onderhoudsplan mag maximaal 5 jaar oud zijn. We werken daarom aan de vernieuwing van de onderhoudsplannen, het MOP wegen is in 2023 opgeleverd en een voorbeeld hiervan.

8. Overig (waaronder leningen, garantstelling)

Het maximaal risico dat de gemeente loopt op de garanties is € 45.000 (zie de toelichting op de balans) en op de leningen € 278.314, totaal € 323.607. Voor de specificatie van de leningen, zie tabel onder deze tekst. Er zijn geen actuele signalen van de stichtingen/verenigingen dat zij niet aan hun aflossingsverplichtingen zouden kun-nen voldoen, of dat de gemeente zal worden aangesproken op haar garantstellingen. Het risico wordt daardoor laag ingeschat. Voor de post overige, waar de leningen en garantstellingen ook onder vallen, wordt het risicobedrag vooralsnog ingeschat op 10% van het restantbedrag van de leningen en garanties per 31-12-2023 ad € 278.314, t.w. € 27.831.

Verstrekte leningen en garanties

	Verstrekte leningen	Jaar verstrekt	Stand 01-01-2024 (€)	Verstrekt (€)	Aflossing (€)	Stand 31-12-2024 (€)
1	Stichting Veldsporten	2005	24.727		11.800	12.927
2	Dorpshuis Ons Centrum	2016	8.990		7.775	1.215
3	Energiecoöperatie De Sintrale	2018	35.171		4.977	30.193
4	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN)	2018	158.916		3.178	155.737
5	Dorpshuis Ons Centrum	2020	26.189		2.486	23.704

6	Energiecoöperatie De Sintrale	2021	26.001		2.019	23.982
	Totaal verstrekte leningen		**279.994**	**0**	**32.235**	**247.758**

Weerstandsvermogen

Het saldo van de algemene reserve bedraagt op basis van de raadsbesluiten t/m december 2024 € 646.589, exclusief resultaat 2024 ad € 279.295.
De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt eind 2024 € 2.428.646. Hiermee voldoet het ruimschoots aan het financieel risico zoals berekend in de risicoparagraaf.

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende reserves:

Soort Reserve	**Bedrag in €**
Algemene Reserve exclusief resultaatbestemming	646.589
Resultaat 2024	279.295
Reserve Eneco	986.334
Reserve sociaal domein	441.428
Reserve Toerisme	75.000
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	**2.428.646**

Hoe beoordelen we ons weerstandsvermogen?
Het weerstandsvermogen geeft weer in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de geïnventariseerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit) te kunnen afdekken, oftewel de mate waarin de gemeente Schiermonnikoog in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Er bestaan geen wettelijke normen voor de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. Gemeente Schiermonnikoog hanteert onderstaande waarderingstabel.

Ratiowaarde	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
< 0,8	Onvoldoende

Uitgaande van deze waarderingstabel betekent dit voor de gemeente Schiermonnikoog bij de stand van een incidentele weerstandscapaciteit van € 2.428.646 ratiowaarde van 2,0. Hiermee is het weerstandsvermogen uitstekend.

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeenten. Om dit te bereiken is de BBV op dit onderdeel aangepast en wordt deze paragraaf uitgebreid met de volgende kengetallen voor:

- Netto schuldquote;
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente.

1A: Netto schuldquote

De netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.. Hoe lager het getal, hoe beter.

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	47%	110%	37%

1B: Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is, en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldenquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	52%	120%	43%

2: De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio (= Eigen Vermogen / Totaal Vermogen) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe weerbaarder de gemeente is. Harde normen voor de waarde die de solvabiliteit zou moeten hebben, zijn er niet. Zeker niet voor gemeenten. Veel van de activa van de gemeente zijn immers niet verhandelbaar.

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Solvabiliteit	26%	17%	40%

Harde normen voor de waarde die de solvabiliteit zou moeten hebben, zijn er niet. Zeker niet voor gemeenten. Veel van de activa van de gemeente zijn immers niet verhandelbaar.

3: Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Met ingang van 2020 heeft de gemeente een grondexploitatie. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Grondexploitatie	5%	-3%	5,1%

4. Structurele begrotingsruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan structurele lasten is meer flexibel dan waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Structurele begrotingsruimte	0,0%	0,0%	0.00%

5: Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan: de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale lasten woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijke gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar t-1	97%	106%	98%

Financiering

Inleiding
Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden in de begroting in afzonderlijke paragrafen beleidsrichtlijnen vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. In de beheersverordening naar artikel 212 van de Gemeentewet geeft de raad het kader aan.

Algemeen
In het Treasurystatuut gemeente Schiermonnikoog, staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De geplande uitvoering van het treasurybeleid is weergegeven in de paragraaf financiering.

Renteontwikkeling
Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verloop van de rente. Onze rentevisie wordt aan de hand van een aantal financiële instellingen opgesteld. In 2024 zijn zowel de kortlopende rentes als de langlopende rentes gestegen.

Kasbeheer
Al het betalingsverkeer heeft de gemeente gecentraliseerd bij twee banken. De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Rabobank. Hoofdbankier is de BNG, de Rabobank wordt vooral aangehouden als service naar de klanten en vanuit regionaal economische motieven. Het saldo op deze rekening wordt periodiek afgeroomd ten gunste van de BNG-rekening.

Schatkistbankieren
Het Schatkistbankieren voor decentrale overheden heeft een wettelijke basis in de wet FIDO en moet ervoor zorgen, dat er een lagere EMU-schuld van de collectieve sector ontstaat.

Omdat het Schatkistbankieren verplicht is gesteld, moeten decentrale overheden alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist onder brengen.
Wel is er sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is vastgesteld op 0,75% van het jaarlijks begrotingstotaal (begrotingstotaal = totale lasten van de primaire begroting, excl. reserves), met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2.500.000. Uitgaande van onze begrotingsomvang van € 11 miljoen, zal de minimum grens € 250.000 zijn (want 0,75% van € 11 miljoen is lager dan de minimumgrens van € 250.000).

Voor de gemeente Schiermonnikoog heeft het schatkistbankieren normaal niet al te veel verstrekkende gevolgen, omdat wij overwegend een zogenaamde leengemeente zijn en weinig “positief” staan op de Rekening Courant.

Renterisicobeheer
De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om dit renterisico te beheersen wordt er in de wet FIDO een renterisiconorm bepaald. Voor gemeenten bedraagt de renterisiconorm maximaal 20% van het begrotingsbedrag bij aanvang van het begrotingsjaar.

In de volgende tabel wordt het renterisico van 2024 weergegeven op basis van de jaarrekening en het renterisico van 2024 t/m 2026 op basis van de begroting van 2024.

Renterisico (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027

Renteherziening	0	0	0	0
Betaalde aflossingen	529	529	495	495
Renterisicosom	**529**	**529**	**495**	**495**

Berekening renterisiconorm 2024

(bedragen x € 1.000)	**2024**
Begrotingstotaal lasten	10.306
Renterisico percentage	20%
Renterisicosom	**2.061**
Onderschrijding	**1.532**

Uit bovenstaande berekening blijkt, dat de gemeente Schiermonnikoog de renterisiconorm onderschrijdt.

Hoe wordt de rente verdeeld?

De rentekosten worden toegerekend aan de taakvelden op basis van een omslagrente. Hierbij worden de totale rentekosten eerst gecorrigeerd met de doorgeleende geldleningen.
Doordat de gemeente in 2024 meer rente heeft ontvangen dan betaald, is er een negatieve rentelast (rentebaat) ontstaan. Deze rentebaat mag volgens het Besluit Begroting en Verantwoording niet via de methode van rente-omslag worden toegerekend aan de taakvelden, maar wordt volledig verrekend op het taakveld treasury.

In de volgende tabel wordt de renteverdeling schematisch weergegeven.

Renteschema		2024	
a.	Externe rentelasten over de korte en de lange financiering	58.655	
b.	Externe rentebaten:		
	- overige geldleningen	86.569	-/-
	Totaal door te rekenen externe rente (1)		

c.	Aan grondexploitatie door te belasten rente		0	
	Rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden		0	
	Saldo door te rekenen rente (2)	- /-	**0**	- /-
d1.	Rente over eigen vermogen (3)		0	
d2.	Rente over voorzieningen (4)		0	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3+4)		**27.914**	- /-
e.	**Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (= rente-omslag)**		27.914	- /-
f.	Rente-resultaaat op het taakveld treasury		0	

Hoe staat het met de lening positie?
De totale schuld van de gemeente per 31 december 2024 bedraagt € 4,257 miljoen, waarvan € 278.314 is doorgeleend aan de Stichting Veldsporten, de Stichting Jachthaven, de stichting Dorpshuis, basisschool Yn de mande, SVN Stimuleringsfonds, duurzame energiecoöperatie Schiermonnikoog.

In 2024 is een bedrag van € 528.832 afgelost. Naast het zo optimaal mogelijk gebruik maken van de kasgeldlimiet, zullen er bij overschrijding van deze kasgeldlimiet, langlopende leningen moeten worden aangetrokken.

De ontwikkeling van de langlopende lening portefeuille in de afgelopen 5 jaar is in onderstaand schema weergegeven.

Lening portefeuille	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Schuld per 31-12	5.061.000	5.844.336	5.315.503	4.786.671	4.257.838

Aflossingen	836.300	466.332	528.896	528.833	528.833
Nieuwe leningen	0	1.250.000	0	0	0

Wet HOF

In de wet HOF (Houdbare Overheidsfinanciën) worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.
Elke gemeente heeft een individuele Economische Monetaire Unie (EMU)-referentiewaarde. Deze is afgeleid van het plafond voor het EMU-saldo van de gezamenlijke gemeenten. De VNG adviseert gemeenten om niet te sturen op deze EMU-referentiewaarde. Dat verhindert een uitruil van plussen en minnen tussen gemeenten ten opzichte van de individuele EMU-referentiewaarde en leidt mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen door ge-meenten.
In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.
Als gemeente Schiermonnikoog hebben wij aandacht voor de schuldpositie van onze gemeente via de jaarstuk-ken en begroting en de daarin verplicht opgenomen paragraaf Financiering. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de gemeente Schiermonnikoog geen specifiek schuldenbeleid heeft.

Wat is ons EMU-saldo?

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.
Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op -0,4% van het BBP. Het aandeel van de gemeenten is gesteld op -0.27% van het BBP. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Het EMU-saldo van de gemeente Schiermonnikoog voor 2023 komt uit op € 426.000, wat betekent dat in EMU-termen de inkomsten € 426.000 hoger zijn dan de uitgaven.

	Omschrijving	Jaarrekening 2021 x € 1.000	Jaarrekening 2022 x € 1.000	Jaarrekening 2023 x € 1.000	Jaarrekening 2024 x € 1.000
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-372	700	-254	82
2	Mutaties voorzieningen	132	432	256	
3	Mutaties (im)materiële vaste activa	-98	182	911	
4	Mutatie voorraden	-209	-69	0	0
6	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0	0

Berekend EMU-saldo	-547	1.245	913

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.
Zoals eerder gezegd werkt de EMU-systematiek op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investeringen tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om een grens te stellen aan de korte financiering. Dit is financiering met een looptijd van maximaal één jaar. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het gemeentelijke budget bij aanvang van het begrotingsjaar 2024. De kasgeldlimiet voor het jaar 2024 was 8,5% van € 10,5 miljoen is afgerond € 895.000.

Het is toegestaan om tijdelijk gedurende drie opeenvolgende kwartalen, het kasgeldlimiet te overschrijden. In 2024 is het kasgeldlimiet niet overschreden.

Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente heeft een breed pakket aan beleidsdoelstellingen. Niet al deze doelstellingen kunnen en worden door de gemeente zelf uitgevoerd. Daarom participeert de gemeente in samenwerkingsverbanden (met bijv. andere gemeenten), of subsidieert de gemeente andere partijen om deze doelstellingen te realiseren.
Wanneer de gemeente samenwerkt met andere partijen en hierbij sprake is van een beleidsmatig en financieel belang, wordt gesproken over een verbonden partij.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de verbonden partijen van de gemeente Schiermonnikoog. In de volgende paragraaf zal een risicoanalyse worden gegeven van de gemeentelijke belangen met de betrokken partij. Deze wordt gevolgd door een detailoverzicht van de verbonden partijen.

Risicoanalyse

De verbonden partijen waarmee de gemeente Schiermonnikoog een relatie onderhoudt, verschillen in mate van belang. Bij dit belang is onderscheid te maken in beleidsmatig en financieel belang. Door het in kaart brengen en categoriseren van de verbonden partijen is het beter mogelijk om prioriteiten te stellen op het gebied van monitoren van de verbonden partijen. Hierbij is gekozen voor de volgende vier categorieën:
- Hoog beleidsmatig belang, hoog financieel belang bijdrage/inkomst > € 10.000)
- Hoog beleidsmatig belang, laag financieel belang (bijdrage/inkomst < € 10.000)
- Laag beleidsmatig belang, hoog financieel belang (bijdrage/inkomst > € 10.000)
- Laag beleidsmatig belang, laag financieel belang (bijdrage/inkomst < € 10.000).

In onderstaande matrix zijn de verschillende partijen weergegeven naar beleidsmatig en financieel belang.

Financieel belang	**Hoog (bijdrage/inkomst > € 10.000)**	**Laag (bijdrage/inkomst < € 10.000)**
Beleidsmatig belang		

Hoog	Veiligheidsregio Fryslân De Waddeneilanden	Kabeltelevisie NOF Sociaal Domein Fryslân Jobinder
Laag	NV Stedin Groep FUMO Afvalsturing Friesland Bank Nederlands Gemeenten	Welstandszorg Hûs en Hiem Gemeenschap Kredietbank Friesland Ver. Nederlands Gemeenten Ver. van Friese Gemeenten

Detailoverzicht

Onderstaand is de detailinformatie van de verbonden partijen weergegeven. Per verbonden partij is detailinformatie gegeven en zijn de belangen en relaties met de gemeente weergegeven.
Voor wat betreft het financieel belang is aangegeven wat de jaarlijkse bijdrage van de gemeente is, of hoe groot het aandelenkapitaal van de gemeente bij de betreffende partij is. Daarnaast is ook aangegeven of de gemeente rechtmatigheidsrisico loopt over de eventuele niet-rechtmatige handelingen van de verbonden partij. Hierbij wordt verwezen naar de notitie “Verbonden partijen en aanbesteding” van de commissie BBV.

Om de verschillen in belang tussen de verbonden partijen inzichtelijk te krijgen, is het ook belangrijk om inzicht te hebben in de mate van informatievoorziening tussen de verbonden partij en de Gemeente Dongeradeel. Per verbonden partij is aangegeven hoe vaak de gemeente geïnformeerd wordt door de betreffende partij.

Ten slotte is ook aangegeven of een financieel risico bestaat met betrekking tot de financiële bijdrage of het aandelenkapitaal en welke beheersmaatregelen hiertoe zijn genomen.

Vanwege het lage beleidsmatige en financiële belang van de laatste categorie is gekozen om bij deze partijen te volstaan met een beknopte toelichting waarin de doelstelling van de verbonden partij is weergegeven

Veiligheidsregio Fryslân

Hoog beleidsmatig belang - Hoog financieel belang

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: De Publieke Gezondheids- en Veiligheidsregio Fryslân is een gemeenschappelijke regeling per 1-1-2014 van alle Friese gemeenten en verzorgt de wettelijke taken op het gebied van veiligheid en gezondheid voor de inwoners van de provincie Fryslân. Activiteiten betreffen o.a. collectieve preventie ziekten, brandweer zorg, geneeskundige hulpverlening en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer. Wijze van belang: > Bestuurlijk belang: Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet, uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten; Het dagelijks bestuur bestaat uit: a. de voorzitter van het algemeen bestuur b. de voorzitter van de agendacommissie Gezondheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Gezondheid

c. de voorzitter van de agendacommissie Veiligheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Veiligheid

De agendacommissie is een bestuurscommissie volgens art 25 Wgr.

> Financieel belang:
Voor de verdeling van de kosten wordt als verdeelsleutel gehanteerd het aantal inwoners van de gemeenten volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de regio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Jaarlijkse bijdrage in het nadelige saldo. Het saldo van de programma's Gezond-heid en Veiligheid wordt omgeslagen over de deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners en het saldo van het programma Brandweer
wordt omgeslagen over de deelnemende gemeenten op basis van de OOV-verdeling in het Gemeentefonds.

Risico's

Programma

1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn en 2.6 Openbare orde en veiligheid

Financiële omvang

EV en VV

Begroting	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023
Eigen vermogen	€ 9.527.000	€ 9.824.000
Vreemd vermogen	€ 90.572.000	€ 81.045.000

Toelichting

De Gemeenschappelijke regeling voldoet aan de nieuwe Wet veiligheidsregio en biedt voordelen aan de kwaliteit en snelheid van de brandbestrijding en hulpverlening. De doelstellingen op het gebied van veiligheid en bescherming kunnen daardoor op een effectievere en efficiëntere wijze gerealiseerd worden. De participatie is, gelet op deze voordelen, van duurzame aard.

De Waddeneilanden

Hoog beleidsmatig belang - Hoog financieel belang

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: Het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid. Wijze van belang: > Bestuurlijk belang: Het algemeen bestuur bestaat uit de colleges van B&W van de vijf Waddeneilanden en het dagelijks bestuur wordt gevormd door de vijf burgemeesters. > Financieel belang: Jaarlijkse bijdrage op grond van de begroting van De Waddeneilanden. Conform vaste verdeelsleutels wordt de bijdrage van alle vier de deelnemende gemeenten bepaald. Onze bijdrage 2022 aan de GR bedraagt € 447.052 (excl. compensabele btw).
Risico's	-
Programma	4.2 Bestuur

Financiële omvang

EV en VV

Jaarrekening	2023	2022
Eigen vermogen	€ 412.219	€ 344.626
Vreemd vermogen	€ 351.258	€ 331.530

Toelichting	De Waddeneilanden bestaat uit Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog en Terschelling en Texel.

GR Mobiliteitsburo Noardeast-Fryslân

Hoog beleidsmatig belang - Laag financieel belang

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: De beschikbaarheid van een betrouwbaar kabelnetwerk met een hoge aansluit-dichtheid en moderne mogelijkheden. Wijze van belang: -Opheffing: De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van het bestuur van de deelnemende gemeenten en provincie tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging. >Financieel belang; -Artikel 19 GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsburo NOF start 2017-16823; Variabele vervoerskosten op basis van gebruik vertaald in gebruikseenheden; -Vaste kosten op basis van aantal leerlingen voor regiekosten op het routevervoer en aantal ritten voor de regiekosten van het vraagafhankelijke vervoer; -Vaste kosten van het mobiliteitsbureau voor de deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners. -Voor 2024 is het financiële belang: € 67.000
Risico's	-
Programma	1. Sociaal

Financiële omvang

EV en VV

Begroting	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 1.002.000	€ 1.062.000

Toelichting	-

Kabeltelevisie NOF

Hoog beleidsmatig belang - Laag financieel belang

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: De beschikbaarheid van een betrouwbaar kabelnetwerk met een hoge aansluitdichtheid en moderne mogelijkheden. Wijze van belang: >Bestuurlijk belang: De RvC bestaat sinds medio 2015 uit drie externe leden, waarvan één is voorgedragen door de aandeelhoudende gemeenten. Het college is vertegenwoordigd in de AVA. >Financieel belang; Gemeente bezit 4,25% van de aandelen Kabel Noord. Over het jaar 2022 is geen dividend uitgekeerd.
Risico's	Het risico voor de gemeente beperkt zich tot (de waarde van) het aandelenbezit. Er is geen dividendopbrengst opgenomen in de begroting. De investering in de verglazing van het netwerk brengt met zich mee dat naar verwachting de komende jaren geen dividend wordt uitgekeerd. Begroting en jaarrekening worden vastgesteld in de AVA.
Programma	5.2 Financiering
Financiële omvang *EV en VV*	

Jaarrekening	2023	2022
Eigen vermogen	€ 10.465.000	€ 12.651.000
Vreemd vermogen	€ 122.234.000	€ 117.111.000

Toelichting	De Kabeltelevisie NOF heeft tot taak de aanleg, het beheer, het onderhoud, de instandhouding en de exploitatie van centrale antenne-inrichtingen met bijbehorende kabelnetten in de deelnemende gemeenten, alsmede het verrichten van werkzaamheden t.b.v. uitzendingen

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: Alle 18 Friese gemeenten zijn een centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018 aangegaan met als centrumgemeente de gemeente Leeuwarden (Staatscourant 2017 nr. 61128, d.d. 24 okt 2017). Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten. Bij raadsbesluit van 25-1-2022 is de gemeenschappelijke regeling opnieuw vastgesteld. De gegevens hierna zijn niet gewijzigd. Wijze van belang: > Bestuurlijk belang: De centrumgemeente wordt mandaat, volmacht en machtiging verleend om de taken op het terrein van het sociaal domein, waaronder o.a. WMO, Jeugdwet, Participatiewet, namens de deelnemende gemeenten uit te voeren, conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling > Financieel belang: De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden na gecalculeerd en volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Het financiële belang voor de begroting 2024 is: € 7.000
Risico's	-
Programma	1 Sociaal
Resultaat 2024	0
Financiële omvang *EV en VV*	Niet van toepassing, want ieder jaar wordt het rekeningsaldo verrekend met de gemeenten

Toelichting	

NV Stedin Groep

Laag beleidsmatig belang - Hoog financieel belang

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: Stedin is een netbeheerder die elektriciteits- en gasnetten aanlegt, beheert en toekomstbestendig maakt. Stedin faciliteert de energiemarkt. Wijze van belang: > Bestuurlijk belang: De gemeente bezit aandelen, op grond waarvan ze stemrecht heeft. > Financieel belang: 1.633 aandelen De waarde van het aandeel is € 100 conform de jaarrekening 2022 van de Stedin groep. Het totaal aantal geplaatste en volgestorte aandelen is 4.970.978. Bij besluit van 15 juni 2021 heeft de raad besloten preferente aandelen te kopen tot een maximum van € 131.400. Dit in verband met de energietransitie. Deze aankoop heeft plaatsgevonden op 12 juli 2021. Er zijn 237 preferente aandelen gekocht voor een waarde van € 114.000.
Risico's	-
Programma	5.2 Financiering

Financiële omvang

EV en VV

Jaarrekening	(x € 1.000) 2023	(x € 1.000) 2022
Eigen vermogen	€ 3.221.000	€ 3.342.000
Vreemd vermogen	€ 5.063.000	€ 5.178.000

Toelichting	-

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing

Laag beleidsmatig belang - Hoog financieel belang

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: Voert taken uit op gebied van vergunningverlening en toezicht milieuregelgeving en adviseert deelnemende overheden in Fryslân op milieu specifieke gebieden. De gemeente is wettelijk verplicht om bepaalde basistaken uit te laten voeren (waaronder toezicht op bepaalde bedrijfstakken). Daarnaast neemt de gemeente plustaken af. Het gaat daarbij om specialistische advisering op gebied van bijvoorbeeld geluid en externe veiligheid. Voor het verrichten van diensten worden kostendekkende tarieven berekend. Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging van de efficiency van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincies. <u>Wijze van belang</u>: > Bestuurlijk belang: -De deelnemers (gedeputeerde staten, de colleges van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân) wijzen elk uit hun midden één lid aan van het algemeen bestuur. -Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, de voorzitter inbegrepen, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen, conform artikel 14 van de g.r. > Financieel belang: -De kosten van het basispakket wordt toegerekend op basis van het aantal inrichtingen maal een bedrag per type inrichting; -De kosten van de overige taken worden toegerekend op basis van de totale inzet van personeel in uren maal een uurtarief. Onze bijdrage in de begroting 2024 is € 52.000
Risico's	-
Programma	2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu

Financiële omvang

EV en VV

Begroting	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 1.400.000	€ 1.400.000
Vreemd vermogen	€ 1.300.000	€ 1.300.000

Toelichting	-

Afvalsturing Friesland

Laag beleidsmatig belang - Hoog financieel belang

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: Uitvoeren van de wettelijke taak huishoudelijk en bedrijfsafval te verwerken op basis van contractafspraken met de gemeente. Doelstelling is dit op een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde manier te doen en preventie en hergebruik van afval actief te bevorderen. - Wijze van belang: > Bestuurlijk belang: Stemrecht op basis van aandelen. > Financieel belang: De gemeente is op twee manieren betrokken bij Omrin, als aandeelhouder en als klant/leverancier van afval. Het aandeel staat op de balans per 31-12-2022 met de historische aanschafwaarde van € 20.420.
Risico's	-
Programma	2.4 Fysieke leefomgeving

Financiële omvang

EV en VV

Jaarrekening	2023	2022
Eigen vermogen	€ 78.528.000	€ 70.303
Vreemd vermogen	€ 106.366.000	€ 119.141

Toelichting	-

Bank Nederlands Gemeenten

Laag beleidsmatig belang - Hoog financieel belang

Rechtsvorm	**Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam**
Belang	Openbaar belang: Efficiënt betalingsverkeer van gemeenten. Wijze van belang: > Bestuurlijk belang: stemrecht op basis van aandelen. > Financieel belang: 7.020 aandelen met een waarde van € 15.930
Risico's	-
Programma	5.2 Financiering
Financiële omvang *EV en VV*	

Jaarrekening	2023	2022
Eigen vermogen	€ 4.700.000	€ 4.615.000
Vreemd vermogen	€ 110.800.000	€ 107.459.000

Toelichting	-

Welstandszorg Hûs en Hiem

Laag beleidsmatig belang - Laag financieel belang

Het behartigen van gemeenschappelijke regelingen op het gebied van bouwkunstige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân wordt uitgevoerd door deze gemeenschappelijke regeling.

St. GR Kredietbank Friesland

Laag beleidsmatig belang - Laag financieel belang

De gemeenschappelijke regeling ondersteunt mensen met geldzorgen.

Ver. Nederlands Gemeenten

Laag beleidsmatig belang - Laag financieel belang

Deze vereniging treedt op als belangenorganisatie voor alle gemeenten in Nederland.

Ver. van Friese Gemeenten

Laag beleidsmatig belang - Laag financieel belang

Deze vereniging treedt op als belangenorganisatie voor alle Friese Gemeenten.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële verhoudingenwet wettelijk verankerd. Om die reden is de continuïteit van gemeente Schiermonnikoog in voldoende mate gewaarborgd. Tevens zijn in de begroting 2024 of andere besluiten geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiële effecten hebben op vermogen of resultaat.

Fraude

Fraude, Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de kadernota rechtmatigheid 2022 van de commissie BBV is het volgende opgenomen ten aanzien van het onderwerp fraude. “De accountant heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot fraude in het kader van de controle van de jaarrekening. Dit type fraudes omvat opzettelijke handelingen door één of meerdere personen binnen de gemeente, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Een voorbeeld is het betalen van valse facturen waarbij één of meerdere personen bin-nen de gemeente betrokken zijn. Dit type fraudes is een onderdeel van de getrouwheidsverklaring van de ac-countant en wordt daarom niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Als de gemeente deze frau-de op een juiste manier heeft verwerkt in de jaarrekening, dan kan deze toegelicht worden in de paragraaf bedrijfsvoering, maar er is geen verplichting”.

Naast fraude kan er sprake zijn van misbruik en oneigenlijk gebruik. In het dagelijks taalgebruik is het gebrui-kelijk misbruik en oneigenlijk gebruik ook als fraude te bestempelen, denk hierbij aan een term als ‘bijstandsfraude’ of aan ‘fraude’ met vergunningen. Dit type fraudes valt nadrukkelijk onder het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Het gaat hier om derden die misbruik maken van (gemeentelijke) regelingen. De verantwoording over misbruik en oneigenlijk gebruik moet vanaf het verslagjaar 2023 worden opgenomen in de collegeverklaring bij de jaarrekening.

Fraudebeheersing

Binnen de gemeente wordt voor de financiële processen gewerkt met controlplatforms waarin de processen worden besproken, de daarbij behorende risico’s en te nemen beheersmaatregelen. Door middel van interne controles wordt de werking van de processen en de genomen beheersmaatregelen getoetst. De risicobeheersing richt zich met name om rechtmatigheidsaspecten en volledigheid van opbrengsten, maar ook andere risico’s zoals frauderisico’s kunnen aan de orde komen als zij worden geïdentificeerd. Er is dus geen specifieke aanpak gericht op frauderisico’s en fraudebeheersing, maar frauderisico’s en maatregelen om fraude te voorkomen kunnen wel aan de orde komen tijdens de controlplatforms.

Integriteit

In onze organisatie is de afgelopen jaren veel aandacht geweest voor het thema integriteit. Ten eerste is er aandacht voor het onderwerp rondom de indiensttreding van medewerkers. Er is de geheimhoudingsverklaring en VOG voor al het personeel en het afleggen van de eed of belofte voor de ambtenaren. Ten tweede is in 2022 via de Arbodienst een vertrouwenspersoon aangesteld. In voorkomende gevallen kunnen medewerkers daar (vermeende) integriteitskwesties aan de orde stellen. De vertrouwenspersoon heeft zich zelf voorgesteld en de werkwijze toegelicht tijdens twee sessies: één voor de binnen- en één voor de buitendienstmedewerkers.

In 2024 heeft de raad en het college een cursus integriteit gevolgd.

Openbaarheid

Deze paragraaf is voorgeschreven door de Wet open overheid (Woo) die op 1 mei 2022 is ingegaan. In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Woo wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting en jaarverslagen aandacht besteden aan de manier waarop wij als bestuursorgaan de Woo uitvoeren.

Deze Woo gaat over een transparante overheid die actief informatie openbaar maakt. Het doel van de wet is om als overheid opener en toegankelijker te worden. Dit doen we door meer overheidsinformatie openbaar te maken. Sneller dan voorheen en deze ook voor iedereen gemakkelijker toegankelijk te maken.
In de openstaande vacature voor een bestuurlijk-juridisch adviseur zijn ook de structurele werkzaamheden voor de Woo opgenomen. Die beantwoordt, tezamen met de Woo-contactpersoon vragen van burgers over de beschikbaarheid van publieke informatie. De contactpersonen is één van onze medewerkers van bestuursondersteuning / communicatie. Het werven van de juridisch-bestuurlijk adviseur is nog niet gelukt.
De Woo kan gefaseerd worden ingevoerd voor wat betreft de actieve openbaarmaking van informatie. De invoering moet binnen 5 jaar zijn afgerond. Randvoorwaardelijk is het op orde krijgen van de informatiehuishouding binnen 8 jaar. Dit alles moet door de nog aan te trekken medewerker worden opgepakt.

Een belangrijke verplichting van deze wet is de publicatieplicht; het openbaar maken van onze documenten op het landelijk Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) dat wordt gemaakt door Kennis- en exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP).

Schiermonnikoog,

eiland in beweging

Jaarrekening 2024

Overzicht baten en lasten

2024

Exploitatie		Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Baten					
PRG1	**1 Sociaal**	**995.950**	**1.004.450**	**1.877.524**	**873.074**
PRG2	**2 Leefomgeving**	**1.523.158**	**2.147.629**	**1.818.573**	**-329.056**
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**	**165.990**	**165.990**	**237.123**	**71.133**
PRG4	**4 Burgers en bestuur**	**-45.459**	**-60.459**	**32.380**	**92.839**
PRG5	**5 Financierien en belastingen**	**7.541.557**	**7.659.282**	**7.647.377**	**-11.905**
Totaal Baten		**10.181.196**	**10.916.892**	**11.612.978**	**696.086**
Lasten					
PRG1	**1 Sociaal**	**-2.830.056**	**-2.855.848**	**-3.460.555**	**-604.707**
PRG2	**2 Leefomgeving**	**-3.503.388**	**-4.531.775**	**-3.852.903**	**678.872**
PRG3	**3 Economie en werkgelegenheid**	**-600.121**	**-608.896**	**-624.102**	**-15.206**
PRG4	**4 Burgers en bestuur**	**-1.242.204**	**-1.250.204**	**-1.103.153**	**147.052**
PRG5	**5 Financierien en belastingen**	**-2.130.293**	**-2.067.318**	**-2.490.489**	**-423.171**
Totaal Lasten		**-10.306.062**	**-11.314.041**	**-11.531.202**	**-217.161**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**-124.866**	**-397.149**	**81.776**	**478.925**
Onttrekkingen		372.969	956.732	404.334	-552.398
Stortingen		-195.335	-195.335	-206.915	-11.580
Saldo toevoegingen & onttrekkingen aan reserves		**177.634**	**761.397**	**197.419**	**-563.978**
Gerealiseerd resultaat		**52.768**	**364.248**	**279.195**	**-85.053**

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeesters en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 15 april 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1,0% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 117.381. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.393.664 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 117.381. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.174.756 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

1. Begrotingsonrechtmatigheid lastenoverschrijding programma's € 1.043.084;
2. Begrotingsonrechtmatigheid overschrijding investeringskredieten € 131.672;
3. Onrechtmatigheden vanuit voorwaardencriterium € 218.908;

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Grondslagen van de financiële verslaglegging

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. Bij het opstellen van de jaarrekening is rekening gehouden met de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op de door de raad d.d. 15 april 2025 is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de (concept) nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024 alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 117.381) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapportagegrens van 1% (zijnde € 117.381) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans (activa)

Vaste activa

Immateriële vaste activa (conform artikel 34 BBV)
Immateriële vaste activa kunnen worden onderscheiden in:
- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. Alleen kosten van onderzoek en ontwikkeling die leiden tot een materieel vast actief mogen als immaterieel vast actief worden geactiveerd.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden vallen onder de immateriële vaste activa in plaats van de financiële vaste activa. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa (conform artikel 35 BBV)
- De materiële vaste activa worden onderscheiden in activa met een maatschappelijk, economisch en economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
- Bij materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven gaat het om investeringen die grotendeels worden gedaan voor begraafplaatsen, riolering of het verzamelen van huishoudelijk afval en waar tegenover een heffing kan plaatsvinden.

Onder materiële vaste activa wordt verstaan:
- investeringen in gronden en terreinen;
- woonruimten;
- bedrijfsgebouwen;
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties;
- overige materiële vaste activa.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:
- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves (met uitzondering van activa met economisch nut);
- lineaire of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten gebruiksduur.
- 185 -

Vanaf 2017 moeten investeringen in maatschappelijk nut worden geactiveerd. Hierop mogen alleen bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan het actief in mindering worden gebracht.

Financiële vaste activa (o.b.v. artikel 36 BBV)
Onder financiële vaste activa wordt verstaan:
- leningen aan woningbouwcorporaties;
- overige langlopende leningen;
- aandelen in gemeenschappelijke regelingen;
- deelnemingen.

De waardering van de leningen is gebaseerd op de nominale waarde, verminderd met de aflossingen. De waardering van de deelnemingen vindt volgens de geldende verslaggevingvoorschriften plaats op basis van de verkrijgingsprijs, verminderd als gevolg van mogelijke afwaardering als de marktwaarde lager is dan de boekwaarde.

Afschrijvingsbeleid

- Op activa wordt met afschrijven begonnen in het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen;
- De rentelasten worden berekend over de boekwaarde per 1 januari. Dit gebeurt via vooraf vastgestelde rentepercentages via de renteomslagmethode over de relevante boekwaarden;
- De hoogte van de afschrijvingen dient stelselmatig te worden bepaald; daarbij dient de verdeling van de lasten zoveel mogelijk parallel te lopen met de verminderingen van het nut c.q. het prestatievermogen van het actief;
- Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt zodanig afgeschreven dat de boekwaarde de toekomstige nuttigheidsduur zo goed mogelijk benadert.
- Voor alle investeringen geldt een minimumbedrag van € 500 kapitaallasten dan wel een minimum investeringsbedrag van € 5.000
- De restwaarde van rollend materieel bedraagt 7,5%

Vlottende activa (conform artikel 37 BBV)

Voorraden (conform artikel 38 BBV)

Onder voorraden wordt verstaan:
- onderhanden werk.
Gronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vermeerderd met de kosten van het bouwrijp maken en verminderd met de gerealiseerde verkoopopbrengsten. Winstneming vindt plaats conform de wettelijk voorgeschreven “Percentage of completion” methode. Verliesvoorzieningen worden in mindering gebracht op de balanswaarde per 31 december.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, overlopende activa en liquide middelen (conform artikel 39 BBV)

Onder vorderingen wordt verstaan, vorderingen op:
- openbare lichamen;
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- overige vorderingen.

De waardering is, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, op de nominale waarde gebaseerd.

Liquide middelen (conform artikel 40 BBV)

Onder liquide middelen worden kas-, bank- en girosaldi verstaan. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de gemeente. De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa (conform artikel 40A BBV)

Onder overlopende activa worden opgenomen:
- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Balans (passiva)

Vaste passiva

Eigen vermogen (conform artikel 43 lid 1 BBV)
Het eigen vermogen wordt gevormd door het totaal van de algemene reserves, bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming. Bestemmingsreserves zijn reserves, waaraan door het algemeen bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. De waardering daarvan geschiedt tegen nominale waarde.

Voorzieningen (artikel 44 en 45 BBV)

Voorzieningen worden gevormd wegens:
- verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico’s ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waar-van de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten, die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzonder van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De waardering geschiedt tegen nominale waarde, c.q. het voorzienbare verlies met uitzondering van de voorzieningen welke gewaardeerd zijn tegen contante waarde en bij welke rekening dient te worden gehouden met een jaarlijkse kostenstijging, maar geen rentetoevoeging plaats vindt.

Langlopende schulden (conform artikel 46 BBV)

Onder langlopende schulden wordt verstaan:
- schulden wegens obligatieleningen;
- schulden wegens onderhandse leningen;
- schulden wegens door derden belegde gelden;
- waarborgsommen;

Alles met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer, waarbij waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva (conform artikel 47 en 48 BBV)

Netto vlottende schulden

Onder kortlopende schulden wordt verstaan:
- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen;
- overige kasgeldleningen
- banksaldi;
- overige schulden.

Alles met een oorspronkelijke looptijd korter dan één jaar, waarbij waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva (conform artikel 49 BBV)

Onder overlopende passiva worden opgenomen:
- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling ko-men, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Gegarandeerde geldleningen (conform artikel 50 BBV)
Aan de passiefzijde van de balans wordt buiten de balanstelling opgenomen het bedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.

Bepaling baten en lasten gewone dienst

Het gehanteerde stelsel van baten en lasten zorgt er mede voor dat die gelijknamige componenten ook in de jaarrekening worden opgenomen. Het maakt niet uit of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden of hebben geleid. Zij worden verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn en bij winsten gebeurt dat nadat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Alle baten en lasten worden ingedeeld naar programma's, producten en categorieën.
- programma's: door de gemeente gekozen gegroepeerde indeling van gemeentelijke taken, waarop de ge-meente wordt bestuurd en gestuurd. Daartoe zijn voor elk programma doelstellingen geformuleerd;
- producten: zaken die de gemeente voortbrengt en die helpen de doelstellingen uit de programma's te verwe-zenlijken. Elk product valt onder één van de programma's;
- categorieën zijn: groepen, waarin de baten en de lasten naar soorten zijn ingedeeld.

Onder kostenplaatsen worden verstaan de organisatie-eenheden, waarvan de baten en de lasten over de functies worden verdeeld.

De verdeling van de baten en lasten van kostenplaatsen geschiedt deels op basis van de bij de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Daar waar sprake is van tijdverantwoording vindt dit plaats overeenkomstig de geraamde tijdsverantwoording, oftewel begroting is werkelijkheid.

WNT

Het doel van de Wet Normering Topinkomens is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. Het voor de gemeente Schiermonnikoog toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. De berekening van de bezoldiging is in overeenstemming met de wet en uitvoeringsregeling is opgenomen.

Balans en toelichting

Balans per 31 december 2024 **ACTIVA**	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
- Bijdrage aan activa eigendom van derden	-	8.724
Materiële vaste activa		
- Investeringen met een economisch nut		
- gronden uitgegeven in erfpacht	120.476	120.476
- overige investeringen met een economisch nut	10.597.329	6.403.195
- Investeringen met een economisch nut waarvoor ter		
bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	704.795	707.188
- Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend		
een maatschappelijk nut	868.780	919.869
Totaal materiele vaste activa	12.291.380	8.150.728
Financiële vaste activa		
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- gemeenschappelijke regelingen	40.909	40.909
- overige verbonden partijen	113.924	113.924
- overige langlopende leningen u/g	423.134	278.314
Totaal financiële vaste activa	577.966	433.147
Totaal vaste activa	**12.869.346**	**8.592.598**
Vlottende activa		
Voorraden		
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	588.595	579.805
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	1.471.632	804.397
- Overige vorderingen	1.364.892	663.046
Totale uitzettingen	2.836.522	1.467.441
Liquide middelen		
- Kassaldi	1.945	523
- Bank- en girosaldi	3.900.410	3.423.613
Totale liquide middelen	3.902.355	3.424.136
Totaal vlottende activa	**7.327.472**	**5.471.382**
Totaal activa	**20.196.817**	**14.063.981**

PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	646.589	685.128
- Algmene reserve Eneco	986.334	1.108.861
- Bestemmingsreserves		
	2.354.551	2.370.305
- Resultaat voor bestemming	278.625	20.598
Totaal eigen vermogen	4.266.099	4.184.893
Voorzieningen		
- Verplichtingen en risico's	696.714	508.624
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.412.023	1.230.296
Totaal voorzieningen	2.108.738	1.738.919
Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer		
- Onderhandse leningen van:	4.257.839	4.786.672
- Waarborgsommen	11.139	11.139
Totaal schulden	4.268.978	4.797.811
Totaal vaste passiva	**10.643.815**	**10.721.623**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar		
- Crediteuren	645.223	379.874
- kasgeldlening	5.000.000	
- Overlopende passiva	3.907.779	2.962.484
Totale schulden	9.553.002	3.342.358
		-
Totaal vlottende passiva	**9.553.002**	**3.342.358**
Totaal passiva	**20.196.817**	**14.063.981**

Gegarandeerde geldleningen	45.000	45.000

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa	**31-12-2024**	**31-12-2023**
- Bijdrage aan activa eigendom van derden	**-**	**8.724**

	Boekwaarde 1-1-2024	**Investe-ringen**	**Afwaardering waarde-vermindering**	**Afschrij-vingen**	**Boekwaarde 31-12-2024**
Bijdrage activa eigendom van derden	8.724	-	-	8.724	-

Materiele vaste activa	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Investeringen met een economisch nut:		
- gronden uitgegeven in erfpacht	120.476	120.476
- overige investeringen met een economisch nut	10.597.329	6.403.195
Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	704.795	707.188
Investeringen met uitsluitend een maatschappelijk nut	868.780	919.869
	12.291.380	**8.150.728**

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden ingedeeld:

	31-12-2024	**31-12-2023**
Gronden uitgegeven in erfpacht	**120.476**	**120.476**

Overige investeringen met een economisch nut:

	31-12-2024	**31-12-2023**
Gronden en terreinen	436.878	528.619
Woonruimten	640.097	655.665
Bedrijfsgebouwen	6.812.884	3.498.242
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	1.674.812	680.080
Vervoermiddelen	91.898	117.182
Machines, apparaten en installaties	695.764	734.645
Overige materiele vaste activa	244.995	188.762
	10.597.329	**6.403.195**

	Boekwaarde 1-1-2024	Investe-ringen	Afwaardering waarde-vermindering	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31-12-2024,
Gronden en terreinen	528.619	-	91.741	-	436.878
Woonruimten	655.665	-	-	15.568	640.097
Bedrijfsgebouwen	3.498.242	3.887.255	409.414	163.199	6.812.884
Grond- weg- en waterbouwk.werken	680.080	1.017.356	-	22.624	1.674.812
Vervoermiddelen	117.182	-	-	25.284	91.898
Machines, apparaten en installaties	734.645	43.740	-	82.622	695.764
Overige materiele vaste activa	188.762	79.634	-	23.401	244.995
	6.403.195	5.027.986	501.154	332.697	10.597.329

Desinvestering gronden en terreinen

* verkoop grond Knuppeldam/Badweg	91.741
	91.741

Investeringen in bedrijfsgebouwen zijn:

* schoolgebouw leer- en ontwikkelcentrum	3.887.255
	3.887.255

Desinvesteringen in bedrijfsgebouwen zijn:

* bijdrage Regio Deal	409.414
	409.414

Investeringen in grond- weg- en waterbouwk.werken zijn:

* renovatie jachthaven	1.017.356
	1.017.356

Investeringen in machines, apparaten en installaties zijn:

* verlichting jachthaven	26.635
* maaidek Stensballe TH2000	17.105
	43.740

Investeringen in overige materiele vaste activa zijn:

* blusputten	40.001
* inrichting urgente woningen	509
* fietshekken duinovergang Badweg	14.400
* grafbekisting	10.745
* meubilair	4.482
* brandkast buitendienst	9.497
	79.634

De investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden ingedeeld:

	31-12-2024	31-12-2023
Gronden en terreinen	135.434	135.434
Bedrijfsgebouwen	20.343	21.540
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	385.374	378.436
Machines, apparaten en installaties	1.121	1.682
Overige materiele vaste activa	162.522	170.096
	704.795	707.188

	Boekwaarde 1-1-2024	Investe-ringen	Afwaardering waarde-vermindering	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	135.434	-	-	-	135.434
Bedrijfsgebouwen	21.540	-	-	1.197	20.343
Grond- weg- en waterbouwk.werken	378.436	58.244	-	51.305	385.374
Machines, apparaten en installaties	1.682	-	-	561	1.121
Overige materiele vaste activa	170.096	-	-	7.574	162.522
	707.188	58.244	-	60.637	704.795

Investeringen in grond- weg- en waterbouwk.werken zijn:

* pompen en gemalen	37.308
* rioolvervanging en afkoppeling	20.935
	58.244

De investeringen met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden ingedeeld:

	31-12-2024	31-12-2023
Gronden en terreinen	33.972	33.972
Bedrijfsgebouwen	256.859	268.801
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	536.853	573.837
Overige materiele vaste activa	41.097	43.260
	868.780	**919.870**

	Boekwaarde 1-1-2024	Investe-ringen	Afwaardering waarde-vermindering	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	33.972	-	-	-	33.972
Bedrijfsgebouwen	268.801	-	-	11.942	256.859
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	573.837	-	-	36.984	536.853
Overige materiele vaste activa	43.260	-	-	2.163	41.097
	919.869	-	-	51.089	868.780

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2024	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossingen/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan:					
-gemeenschappelijke regelingen	40.909	-	-	-	40.909
-overige verbonden partijen	113.924	-	-	-	113.924
Overige langlopende leningen u/g	278.314	183.469	-	38.650	423.134
	433.147	183.469	-	38.650	577.966

Vlottende activa

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Woningbouwlocatie Oost	516.119	512.371
	516.119	512.371

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		512.371
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	3.748	
Winstneming 2024	-	
		3.748
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		516.119
Geraamde nog te maken kosten		-
Geraamde opbrengsten		-
Winstneming tm 2024		-
Geraamd eindresultaat		**516.119**
Winstneming 2024		-
Winstneming voorgaande jaren		55.573
Winstneming tm 2024		**55.573**

	31-12-2024	**31-12-2023**
Bedrijventerrein Melle Grietjepad	72.476	67.434
	72.476	67.434

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		67.434
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	5.042	
Winstneming 2024	-	
		5.042
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		72.476
Geraamde nog te maken kosten		-
Geraamde opbrengsten		-
Winstneming tm 2024		-
Geraamd eindresultaat		**72.476**
Winstneming 2024		-
Winstneming voorgaande jaren		-
Winstneming tm 2024		**-**

Uitzettingen korter dan een jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van een jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	gecorrigeerd saldo 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	1.471.632	-	1.471.632
Overige vorderingen	1.372.629	7.739	1.364.890
	2.844.261	7.739	2.836.522

Liquide middelen

Saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:	31-12-2024	31-12-2023
Kassaldi:		
-Voorschotskas	1.945	523
Bank- en girosaldi:		
- BNG SKB werkrekening	3.880.625	3.268.738
- R/C SVN	468-	50.055
- *BNG (564)*	20.035	104.675
- *Rabobank (887)*	218	145
	3.900.410	3.423.613

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2024	2023
Algemene reserve	646.589	685.128
Algemene reserve Eneco	986.334	1.108.861
Bestemmingsreserves	2.354.551	2.370.305
Resultaat voor bestemming	278.625	20.598
	4.266.099	4.184.892

Het verloop in 2024 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

	Saldo 1-1-2024	Toe-voegingen	Onttrek-trekkingen	Bestemming resultaat 2023	Saldo 31-12-2024
211101 Algemene reserve	685.128	35.000	94.138	20.598	646.589
211102 Algemene reserve Eneco	1.108.861	-	122.527	-	986.334
	1.793.989	**35.000**	**216.665**	**20.598**	**1.632.922**
Bestemmingsreserves:					
211201 Reserve Sociaal Domein (WMO)	535.000	-	93.572	-	441.428
211202 Reserve lichtmasten	114.347	8.452	-	-	122.799
211203 Reserve veerdam	579.782	7.215	4.650	-	582.347
211205 Reserve resultaat riolering	42.505	29.248	-	-	71.753
211207 Reserve baggeren jachthaven	28.000	28.000	-	-	56.000
211209 Reserve duurzame energie	416.610	-	45.648	-	370.962
211210 Reserve toerisme	75.000	-	-	-	75.000
211211 Reserve dekking afschrijvingen	124.395	-	6.915	-	117.480
211212 Reserve Wet Open Overheid (WOO)	134.000	99.000	36.884	-	196.116
211213 Reserve projecten	265.778	-	-	-	265.778
211215 Reserve renteflucturaties pensioenen	54.889	-	-	-	54.889
Saldo per 31-12-2024	2.370.305	171.915	187.669	-	2.354.551

Onder de kolom bestemming resultaat staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar. Onder de kolom vermindering ter dekking afschrijvingen staan de bedragen die bij het vaststellen van het rekeningsaldo 2023 bestemd zijn voor versneld afschrijven op een aantal investeringen met maatschappelijk nut.

In onderstaande specificatie wordt per reserve de aard en de reden toegelicht. Evenals de mutaties, die hebben plaatsgevonden.

211101 Algemene reserve

Doel: De algemene reserve dient ter dekking van rekeningstekorten en incidentele tegenvallers

Regels aangaande voeding en onttrekking: de reserve wordt gevoed door rekeningsoverschotten en incidentele meevallers.

Rente: aan deze reserve wordt jaarlijks een vast bedrag toegevoegd van € 25.000.

Saldo per 1 januari 2024	685.128
Toevoegingen	35.000
Onttrekkingen	94.138
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	20.598
Saldo per 31 december 2024	**646.589**

21102 Reserve Eneco

Doel: de reserve is bedoeld om duurzame initiatieven van te betalen.

Regels aangaande voeding en onttrekking: er zijn geen regels aangaande toevoegingen en onttrekkingen.

Rentebijschrijving: nee

Saldo per 1 januari 2024	1.108.861
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	122.527
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Saldo per 31 december 2024	**986.334**

211201 Reserve Sociaal Domein (WMO)

Doel: de reserve is bedoeld om tekorten binnen het sociaal domein op te vangen. Onder het sociaal domein worden de directe uitgaven verstaan op het gebied van jeugdzorg, WMO (oud en nieuw), participatie.
De uitvoeringkosten vallen hier buiten.

Regels aangaande voeding en onttrekking: overschotten en tekorten worden verrekend met de reserve, de hoogte van de reserve is gemaximeerd op € 260.000.

Rentebijschrijving: nee

Saldo per 1 januari 2024	535.000
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	93.572
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	**441.428**

211202 Reserve lichtmasten

Doel: de reserve is ingesteld om sterke fluctuaties in uitgaven door de jaren heen op het gebied van openbare verlichting op te vangen (egaliseren). Voor het vervangen van lichtmasten en armaturen is op 15 augustus 2006 een meerjaren onderhoudsplan vastgesteld.

Regels aangaande voeding en onttrekking: jaarlijks wordt € 7.500 toegevoegd aan de reserve ten laste van de exploitatie. De kosten voor de vervanging van de lichtmasten en armaturen worden ten laste van de reserve gebracht.

Rentebijschrijving: jaarlijks wordt rente toegerekend volgens het bij de begroting van het betreffende dienstjaar vastgestelde rentepercentage.

Saldo per 1 januari 2024	114.347
Toevoegingen	8.452
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	**122.799**

211203 Reserve veerdam

Doel: deze reserve is ingesteld om het onderhoud aan de veerdam dat in de loop der jaren moet worden gepleegd te kunnen voldoen. In 2004 is de reserve gevormd door de afkoopsom die is ontvangen van Rijkswaterstaat te bestemmen voor toekomstig onderhoud.
Regels aangaande voeding en onttrekking: de jaarlijkse kosten voor onderhoud aan en beheer (uren buitendienst en piketregeling) van de veerdam worden verrekend met de reserve veerdam.
Rentebijschrijving: jaarlijks wordt rente toegerekend volgens het bij de begroting van het betreffende dienstjaar vastgestelde rentepercentage.

Saldo per 1 januari 2024	579.782
Toevoegingen	7.215
Onttrekkingen	4.650
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	**582.347**

211205 Reserve resultaat riolering

Doel: voor- en nadelen op uitgevoerd werk op het product riolering worden verrekend met een reserve resultaat riolering. Het betreft hier dus resultaat uit efficiency. De bedoeling is niet om een pot te creëren en gelden uit de reserve resultaat riolering kunnen worden ingezet om tariefstijging van de rioolheffing af te vlakken.
Regels aangaande voeding en onttrekking: het onderdeel is 100% kostendekkend. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening het efficiencyvoordeel of -nadeel op het product riolering verrekend met de reserve resultaat riolering.
Rentebijschrijving: geen

Saldo per 1 januari 2024	42.505
Toevoegingen	29.248
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	**71.753**

211207 Reserve baggeren jachthaven

Doel: De reserve is bedoeld om overschrijdingen van het jaarlijkse exploitatiebudget voor het baggeren van de jachthaven mee op te vangen. Daarnaast kan de reserve worden ingezet ter dekking van kosten indien leging van het baggerdepot aan de orde mocht komen.
Regels aangaande voeding en onttrekking: er zijn geen regels aangaande toevoegingen.
Rentebijschrijving: geen

Saldo per 1 januari 2024	28.000
Toevoegingen	28.000
Onttrekkingen	-

Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	**56.000**

211209 Reserve duurzame energie

Doel: de reserve is ingesteld om een bijdrage te leveren aan de bekostiging van initiatieven op het gebied van duurzame energie.
Regels aangaande voeding en onttrekking: de raad bepaalt jaarlijks de storting en onttrekking aan de hand van de ingediende plannen.
Rentebijschrijving: geen

Saldo per 1 januari 2024	416.610
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	45.648
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	**370.962**

211210 Reserve toerisme

Doel: de reserve is ingesteld om fluctuaties in de opbrengst toeristenbelasting op te vangen. De reserve dient tevens als dekkingsmiddel voor voorstellen die het toerisme direct ten goede komen.
Regels aangaande voeding en onttrekking: het saldo van het product 6.936.10.2 wordt jaarlijks verrekend met de reserve toerisme waarbij de hoogte van de reserve is gemaximeerd op € 150.000.
Rentebijschrijving: geen

Saldo per 1 januari 2024	75.000
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	**75.000**

211211 Reserve dekking afschrijvingen

Doel: Uit deze reserve worden de afschrijvingslasten van investeringen (deels) gedekt gedurende de hele looptijd.
Regels: aangaande voeding en onttrekking: de raad bepaalt jaarlijks de storting en onttrekking aan de hand van de ingediende plannen.
Rentebijschrijving: geen

Saldo per 1 januari 2024	124.395
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	6.915
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	**117.480**

211212 Reserve Wet Open Overheid

Doel:
Regels: aangaande voeding en onttrekking: de raad bepaalt jaarlijks de storting en onttrekking aan de hand van de ingediende plannen.

Rentebijschrijving: geen

Saldo per 1 januari 2024	134.000
Toevoegingen	99.000
Onttrekkingen	36.884
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	196.116

211213 Reserve projecten

Doel: Uit deze reserve wordt de bijdrage in het Waddenprogramma gedekt.
Regels: aangaande voeding en onttrekking: de raad bepaalt jaarlijks de storting en onttrekking aan de hand van de ingediende plannen.
Rentebijschrijving: geen

Saldo per 1 januari 2024	265.778
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	265.778

211215 Reserve rentefluctuaties pensioenen

Doel: rente fluctuaties opvangen tbv de dotatie aan de pensioenvoorziening.
Regels: aangaande voeding en onttrekking: de raad bepaalt jaarlijks de storting en onttrekking aan de hand van de ingediende plannen.
Rentebijschrijving: geen

Saldo per 1 januari 2024	54.889
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2023	-
Vermindering in verband met afschrijving op activa	-
Saldo per 31 december 2024	54.889

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Saldo 1-1-2024	Toe-voeging	Vrijval 31-12-2024	Aanwending	Saldo 31-12-2024
212003 vrz. Wethouderspensioenen	497.766	189.200	-	-	686.966
212004 vrz. Verlofsparen	10.858	-	-	1.109	9.748
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	508.624	189.200	-	1.109	696.714

212003 Voorziening wethouderspensioenen

Doel: de voorziening is bedoeld om de pensioenverplichtingen voor (oud)-wethouders uit te betalen.
Regels aangaande voeding en onttrekking: jaarlijks vindt vanuit de exploitatie een storting plaats.
Inflatiecorrectie: nee

Saldo per 1 januari 2024	497.766
Toevoeging	189.200
Vrijval	-
Aanwending	-
Saldo per 31 december 2024	**686.966**

212004 Verlofsparen

Doel: de voorziening is bedoeld om de opgespaarde verlofdagen uit te betalen.
Regels aangaande voeding en onttrekking: jaarlijks vindt vanuit de exploitatie een storting plaats.
Inflatiecorrectie: nee

Saldo per 1 januari 2024	10.858
Toevoeging	-
Vrijval	-
Aanwending	1.109
Saldo per 31 december 2024	**9.748**

	Saldo 1-1-2024	Toe-voeging	Vrijval 31-12-2024	Aanwending	Saldo 31-12-2024
212301 Vrz. gemeentelijke gebouwen	743.885	254.686	-	84.670	913.901
212302 Voorziening riolering	381.465	-	-	8.755	372.710
212303 Voorziening onderhoud wegen	72.846	105.421	-	105.954	72.313
212304 Voorziening onderhoud jachthaven	32.100	21.000	-	-	53.100
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.230.296	381.107	-	199.379	1.412.023

Toelichting:
In de kolom Vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

In onderstaande specificatie wordt per voorziening de aard en de reden toegelicht, evenals de mutaties, die hebben plaatsgevonden.

212301 Voorziening gemeentelijke gebouwen

Doel: de voorziening is ingesteld om het MOP gemeentelijke gebouwen uit te kunnen voeren en om sterke fluctuatie door de jaren heen in de exploitatie te voorkomen.
Regels aangaande voeding en onttrekking: jaarlijks vindt uit de gemeentelijke exploitatie een storting plaats conform het in het MOP berekende bedrag hiervoor. Onttrekking vindt plaats conform werkelijke kosten.
Inflatiecorrectie: nee

Saldo per 1 januari 2024	743.885
Toevoeging	254.686
Vrijval	-
Aanwending	84.670
Saldo per 31 december 2024	**913.901**

212302 Voorziening riolering

Doel: de voorziening is ingesteld om het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) uit te kunnen voeren en om sterke fluctuaties door de haren heen ten behoeve van vervangingen en onderhoud aan rioleringen op te vangen.
Regels aangaande voeding en onttrekking: jaarlijks worden de begrote stortingen en onttrekkingen daadwerkelijk verrekend met deze reserve.

Saldo per 1 januari 2024	381.465
Toevoeging	-
Vrijval	-
Aanwending	8.755
Saldo per 31 december 2024	**372.710**

212303 Voorziening onderhoud wegen

Doel: De voorziening is bedoeld om het MOP wegen uit te kunnen voeren en om sterke lastenfluctuatie door de jaren heen in de exploitatie te voorkomen.
Regels aangaande voeding en onttrekking: de werkelijke kosten voor al het onderhoud worden jaarlijks verrekend met de voorziening onderhoud wegen. Verder worden de conform het MOP wegen begrote stortingen in de voorziening onderhoud wegen jaarlijks toegevoegd.
Inflatiecorrectie: nee

Saldo per 1 januari 2024	72.846
Toevoeging	105.421
Vrijval	-
Aanwending	105.954
Saldo per 31 december 2024	**72.313**

212304 Voorziening onderhoud jachthaven

Doel: de voorziening is bedoeld om het MOP jachthaven uit te kunnen voeren en om sterke lastenfluctuatie door de jaren heen in de exploitatie te voorkomen.
Regels aangaande voeding en onttrekking: de werkelijke kosten voor al het onderhoud worden jaarlijks verrekend met de voorziening onderhoud jachthaven. Verder worden de conform het MOP jachthaven begrote

stortingen in de voorziening onderhoud jachthaven jaarlijks toegevoegd.
Inflatiecorrectie: nee

Saldo per 1 januari 2024	32.100
Toevoeging	21.000
Vrijval	-
Aanwending	-
Saldo per 31 december 2024	**53.100**

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	31-12-2024	31-12-2023
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.257.839	4.786.671
Waarborgsommen	11.139	11.139
	4.268.978	4.797.811

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2024.

	Saldo 1-1-2024	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen	4.786.671	-	528.833	4.257.839
Waarborgsommen	11.139	-	-	11.139
	4.797.811	-	528.833	4.268.978

De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 58.656.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	31-12-2024	31-12-2023
Schulden < 1 jaar	645.223	379.874
Kasgeldlening < 1 jaar	5.000.000	-
Overlopende passiva	3.907.779	2.962.484
	9.553.002	3.342.358

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2024	31-12-2023
Overige schulden:		
Crediteuren	645.223	379.874
Kasgeldlening	5.000.000	-
Nog te betalen kosten/overlopende passiva	3.907.779	2.962.484
	9.553.002	3.342.358

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Gegarandeerde geldleningen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

Organisatie	Omschrijving	Garantiebedrag
Basisschool Yn de Mande		45.000
		45.000

Schatkistbankieren (uitzettingen korter dan 1 jaar)

De wet verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Onder verwijzing naar de toelichting die hierover ook is opgenomen in de paragraaf Financiering geeft de hiernavolgende tabel een toelichting op de calculatie van het drempelbedrag schatkistbankieren dat voor Schiermonnikoog in acht moet worden genomen terwijl tevens de ontwikkeling per kwartaal van de benutting van het drempelbedrag wordt aangegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.000**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**116**	**117**	**169**	**58**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	884	883	831	942
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	10.501			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	10.501			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	10.569	10.605	15.583	5.370
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	116	117	169	58

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die in de jaarstukken 2024 opgenomen moeten worden.

Overzicht baten en lasten per programma per taakveld

Prog.	Taakveld(en)		Baten	Lasten
1 Sociaal	0.10	Mutaties reserves	103.477	
	1.2	Openbare orde en veiligheid		-469
	4.1	Openbaar basisonderwijs	1.448.711	-1.495.490
	4.2	Onderwijshuisvesting		-72.942
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	67.120	-230.179
	5.1	Sportbeleid en activering	51.934	-49.638
	5.2	Sportaccommodaties	124.514	-365.133
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		-77.908
	5.5	Cultureel erfgoed		-6.219
	5.6	Media	9.389	-116.048
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.664	-207.864
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	124.289	-134.801
	6.3	Inkomensregelingen	129.405	-163.963
	6.5	Arbeidsparticipatie		-34.747
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-69.109
	6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	7.317	-121.380
	6.71b	Begeleiding (WMO)		-129.679
	6.71c	Dagbesteding (WMO)		-1.326
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)		-5.367
	6.72a	Jeugdhulp begeleiding		-6.799
	6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig		-153.392
	6.81a	Beschermd wonen (WMO)		-759
	6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		1.167
	7.1	Volksgezondheid		-94.992
	7.4	Milieubeheer		-10.906
2 Leefomgeving	0.1	Bestuur	18.132	-42.981
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	21.801	-9.013
	0.10	Mutaties reserves	93.307	-15.667
	1.1	Crisisbeheersing en brandweer		-378.881
	1.2	Openbare orde en veiligheid	1.078	-122.466
	2.1	Verkeer en Vervoer	76.203	-354.435
	2.4	Economische havens en waterwegen		-7.148
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	8.664	-11.502
	5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	12.268	-350.100
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.387	-45.869
	7.2	Riolering	235.628	-150.114
	7.3	Afval	453.868	-392.354
	7.4	Milieubeheer		-43.864
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	48.607	-31.705
	8.1	Ruimte en leefomgeving	150.532	-623.246
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		-122.527
	8.3	Wonen en bouwen	789.406	-1.166.698

Prog.	Taakveld(en)		Baten	Lasten
3 Economie en werkgelegenheid	0.10	Mutaties reserves		-28.000
	1.2	Openbare orde en veiligheid	1.380	-68.964
	2.3	Recreatieve havens	132.186	-135.268
	3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen		-15.000
	3.4	Economische promotie		-138.887
	5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.184	-164.611
	8.3	Wonen en bouwen	101.373	-101.373
4 Burgers en bestuur	0.1	Bestuur	-93	-1.167.600
	0.2	Burgerzaken	32.473	-67.570
	0.4	Overhead		155.615
	0.8	Overige baten en lasten		-23.598
	0.10	Mutaties reserves	33.000	
5 Financiering en belastingen	0.4	Overhead	24.441	-2.337.058
	0.5	Treasury	122.031	-72.236
	0.61	OZB woningen	516.723	-71.956
	0.62	OZB niet-woningen	211.895	
	0.64	Belastingen overig	281	-3.667
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	4.550.704	-2.988
	0.8	Overige baten en lasten	3.694	
	0.10	Mutaties reserves	174.550	-163.248
	3.4	Economische promotie	2.217.608	-2.584
Totaal			**12.104.131**	**-11.828.506**

Bijlagen

Incidentele baten en lasten

Lasten	Rekening	Begroting na wijziging	verschil
Programma 1	103.477	144.864	-41.387
Programma 2	93.307	237.232	-143.925
Programma 3	0	58.775	-58.775
Programma 4	33.000	66.809	-33.809
Alg. dekkingsmiddelen	174.550	449.052	-274.502
Totaal	404.334	956.732	-469.624

Baten	Rekening	Begroting na wijziging	verschil
Programma 1	0	-17.668	-17.668
Programma 2	-15.677	-15.677	0
Programma 3	-28.000	-28.000	0
Programma 4	0	0	0
Alg. dekkingsmiddelen	-163.248	-134.000	-29.248
Totaal	-206.925	-195.345	-46.916

Staat van investeringen

Overzicht van investeringen 2024

Afgeronde investeringen

	Omschrijving	Jaar	Oorspronkelijke krediet	Besteed voor-gaande jaren	Restant krediet 1-1-2024	Besteed 2024	Resultaat na afsluiting
7124006	Pompen gemalen (electromechanische	2020	6.000	-	6.000	14.958	-8.958
7124007	Pompen gemalen (bouwkundig)	2020	5.225	-	5.225	22.350	-17.125
7126002	Verlichting jachthaven	2019	35.800	9.165	26.635	26.635	-0
7126035	Maaidek Stensballe	2024	-	-	-	17.105	-17.105
7129015	Fietshekken duinovergang Badweg	2024	12.500	-	12.500	14.400	-1.900
7129016	Vervangen grafbekisting	2024	8.000	-	8.000	10.745	-2.745
7129017	Blusputten	2024	18.485	4.515	18.485	21.000	-7.030
7129019	Brandkast accus's buitendienst	2024	8.000	-	8.000	9.497	-1.497
	Totaal		**94.010**	**13.680**	**84.845**	**136.690**	**-56.361**

Lopende investeringen

	Omschrijving	Jaar	Oorspronkelijke krediet	Besteed voor-gaande jaren	Restant krediet 1-1-2024	Besteed 2024	Bedrag restant 31-12-2024
7123004	Toilet Badweg	2024	50.000,00	0	50.000,00	0	50.000,00
7123007	renovatie jachthaven	2023	1.134.020	196.490	937.530	1.017.356	-79.826
7123008	schoolgebouw leer- en ontwikkelcentrum	2022	8.449.663	401.275	8.048.388	3.477.842	4.570.546
7123009	Revitalisatie gymzaal	2024	637.000	-	637.000	-	637.000
7124003	Rioolvervanging + afkoppeling 2020	2020	70.000	50.972	19.028	4.698	14.330
7124004	Rioolvervanging + afkoppeling 2021	2021	70.000	-	70.000	9.127	60.873
7124005	Rioolvervanging + afkoppeling 2022	2022	70.000	-	70.000	-	70.000
7124008	Rioolvervanging + afkoppeling 2023	2023	70.000	-	70.000	-	70.000
7124009	Rioolvervanging + afkoppeling 2024	2024	70.000	-	70.000	7.110	62.890
7124012	Woonerf Schiermonnikoog	2024	83.500	-	83.500	-	83.500
7129014	inrichting urgente woningen	2023	5.000	1.823	3.177	509	2.668
7129018	Vervangen meubilair	2024	30.000	-	30.000	4.482	25.518
7129020	Blusputten	2024	40.000	-	40.000	19.001	20.999
	Totaal		**10.729.183**	**454.070**	**10.078.623**	**4.540.126**	**5.538.497**

Onvoorziene uitgaven

Overzicht verloop onvoorzien 2024

	rekening	begroting na wijziging	Primitieve begroting
6.922.102 Onvoorziene uitgaven	-	-	12.500
Totaal	-	-	12.500

Toelichting: Er zijn in 2024 geen uitgaven geweest op de post onvoorzien.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

	Lasten	Baten
Programma 1		
Programma 2		
Reserve lichtmasten, jaarlijkse dotatie	8.452	0
Programma 3		
Reserve baggeren en jachthaven, jaarlijkse dotatie	28.000	0
Programma 4		
Alg. dekkingsmiddelen		
Algemene reserve, jaarlijkse dotatie	35.000	0
Reserve Dekking afschrijvingen, jaarlijkse onttrekking	0	-6.915
Reserve Wet Open Overheid, jaarlijkse dotatie	45.000	0
Totaal	116.452	-6.915

Topfunctionarissen bezoldigingsoverzicht

De Wet Normering Topinkomens is van toepassing op Gemeente Schiermonnikoog. Het voor Gemeente Schiermonnikoog toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	**T. Kroeze**	**T. Toren**
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,7778
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.492	77.957
Beloningen betaalbaar op termijn	23.307	17.216
Subtotaal	*132.799*	*95.173*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	181.227
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging	132.799	95.173
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT	NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	NVT	NVT

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	**R. Thedinga**	**T. Kroeze**	**T. Toren**
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31-08	1/10-31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	0,7778
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	74.731	25.962	70.401
Beloningen betaalbaar op termijn	10.226	3.789	11.341
Subtotaal	*84.957*	*29.751*	*81.742*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	148.667	55.750	173.449
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0

Gegevens 2024			
Totale bezoldiging	84.957	29.751	81.742
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.
Er zijn in 2024 geen ontslaguitkeringen aan functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

SISA

Overzicht SISA

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			0	0	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			€0	€0				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)

ocw

			Werkelijke kosten *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€0	€ 0	€0	€0	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
							€0	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslage naffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

			Aard controle R *Indicator: C62/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 889	€ 0	1	85	0	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 19.240	€ 40.500	€ 0	€ 0	€ 5.938	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering		

			verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1					
		2					
		100					
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*		
			€ 0	€ 0	€ 0		
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit	

ocw

			kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
		1						
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2024/273363	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2						
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2024/273363	Nee			
		2						
		15						

ocw

			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: E44B/10	*Indicator: E44B/11*	*Indicator: E44B/12*	*Indicator: E44B/13*		
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2024/273363	3.10	Nee		
		2			3.29	Nee		
		3			3.30	Nee		
		4			3.31	Nee		
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024**	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2/01	*Indicator: G2/02*	*Indicator: G2/03*	*Indicator: G2/04*	*Indicator: G2/05*	*Indicator: G2/06*
			€ 113.892	€ 1.784	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 22.028	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R*

ocw

			Indicator: G3/01	*Indicator: G3/02*	*Indicator: G3/03*	*Indicator: G3/04*	*Indicator: G3/05*	*Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: G3/07	*Indicator: G3/08*	*Indicator: G3/09*	*Indicator: G3/10*	*Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G4/01	*Indicator: G4/02*	*Indicator: G4/03*	*Indicator: G4/04*	*Indicator: G4/05*	*Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 143	€ 0	-€ 1	€ 10.940	€ 729

		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.785	€ 107
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	Totaal	-€ 143	€ 0	-€ 1	€ 13.725	€ 836
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
		6	Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	

				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/11*	*Aard controle R* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	*Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	

		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		

		Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G12/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 15.120	€ 3.302					
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H4/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	*Aard controle R* *Indicator: H4/05*	*Aard controle R* *Indicator: H4/06*	*Aard controle R* *Indicator: H4/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*	
		1	Onroerend. Beheer	€ 563	€ 563	€ 0	€ 0		

		2	Onroerend. Onderhoud	€ 2.739	€ 2.739	€ 0	€ 0		
		100							
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: H30/01	*Indicator: H30/02*	*Indicator: H30/03*	*Indicator: H30/04*	*Indicator: H30/05*	*Indicator: H30/06*	
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 6.250	€ 6.250	€ 12.250	Ja	N.v.t.	
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 20.718	€ 21.088	€ 53.983	Ja	Ja	
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 6.199	€ 6.963	€ 11.907	Ja	N.v.t.	
		4	Kansrijke Start	€ 8.938	€ 10.654	€ 17.518	Ja	N.v.t.	
		5	Mentale Gezondheid	€ 1.548	€ 2.125	€ 4.071	Ja	N.v.t.	
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 5.425	€ 5.914	€ 10.414	Ja	N.v.t.	
		7	Valpreventie	€ 14.728	€ 18.311	€ 30.297	Ja	N.v.t.	
		8	Leefomgeving	€ 3.103	€ 1.922	€ 4.831	Ja	N.v.t.	
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 774	€ 438	€ 1.166	Ja	N.v.t.	
		10	Versterken sociale basis	€ 11.162	€ 4.889	€ 15.509	Ja	N.v.t.	
		11	Mantelzorg	€ 3.103	€ 3.133	€ 5.302	Ja	N.v.t.	
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 3.103	€ 2.565	€ 5.474	Ja	N.v.t.	
		13	Welzijn op recept	€ 2.944	€ 1.664	€ 3.257	Ja	N.v.t.	
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 774	€ 743	€ 969	Ja	N.v.t.	

		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 2.263	€ 2.681	€ 5.161	Ja	N.v.t.
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
			Nee					
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
		1	060090 Gemeente Smallingerland	€ 27.756				
		2						
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
		3	€ 1.616	€ 5.397	0	€ 0	€ 2.641	

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energie rekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			0	0	0	0	0	0
VRO	**J72**	**Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten

		Gemeenten		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld
			Aard controle R *Indicator: J72/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J72/02*	*Aard controle D2* *Indicator: J72/03*	*Aard controle D2* *Indicator: J72/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J72/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J72/06*
			€ 261.196	€ 476.108	3	0	Nee	De raad is voorgesteld om een andere warmtetechniek te kiezen. Dit wordt ook met RVO en ministerie besproken.
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J72/07*					
			Nee					
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle D1*	*Aard controle D1*	*Aard controle R*	*Aard controle R*

ocw

			Indicator: J94/01	*Indicator: J94/02*	*Indicator: J94/03*	*Indicator: J94/04*	*Indicator: J94/05*	*Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03620048*	€ 3.000	2	0	0	€ 0
		2	*LAI24-03764060*	€ 0	0	0	0	€ 0
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: J94/07	*Indicator: J94/08*	*Indicator: J94/09*			
		1	€ 0	€ 3.000	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		100						
VRO	**J96B**	**Regiodeals 4e tranche**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikkingsnummer	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler.	
		SiSa tussen medeoverheden	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: J96B/01	*Indicator: J96B/02*	*Indicator: J96B/03*	*Indicator: J96B/04*	*Indicator: J96B/05*	
		1	051034 Gemeenschappelijke Regeling De Waddeneilanden	21 oktober 2024	Project LOC Schiermonnikoog	€ 409.414	€ 3.887.255	
		2						
		100						

			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/09*		
			1 *051034 Gemeenschappelijke Regeling De Waddeneilanden*	€ 409.414	€ 3.887.255			
			2					
			100					
			Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J96B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/12*			
			€ 0	€ 0	Ja			
KGG	**K2B**	**Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee**	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T-1)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

		SiSa tussen medeoverheden	verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K2B/01*	*Geldt alleen voor SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: K2B/02*	*Aard controle R* *Indicator: K2B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K2B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K2B/05*	
			060060 Gemeente Ameland	€ 0	€ 101.373	€ 101.373	Nee	
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 41.044	€ 55.175	€ 0	€ 145.630	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

ocw

		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: M16/01*	*Aard controle R* *Indicator: M16/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	*Aard controle R* *Indicator: M16/04*	*Aard controle R* *Indicator: M16/05*	*Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 0			€ 0	€ 0	€ 0
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R *Indicator: M16/07*	*Aard controle R* *Indicator: M16/08*	*Aard controle R* *Indicator: M16/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

Vaststellingsbesluit

Besluit

De raad van de gemeente Schiermonnikoog,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders inzake de aanbieding van de gemeenterekening voor het dienstjaar 2024;

gelet op artikel 257 van de Gemeentewet;

B E S L U I T:

• De jaarstukken 2024 vast te stellen en het voordelig rekeningresultaat van € 278.625 te storten in Algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 8 juli 2025

, voorzitter (I. van Gent)

, griffier (T. Toren)